

Національний університет фізичного виховання і спорту України
Факультет спортивних єдиноборств та циклічних видів спорту
Кафедра професійного, неолімпійського та адаптивного спорту
Спортивний комітет України

«СПОРТ ТА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО»

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
та матеріалів VI Відкритої студентської конференції**

**21 лютого
Київ-2013**

**Національний університет фізичного виховання і спорту України
Факультет спортивних єдиноборств та циклічних видів спорту
Кафедра професійного, неолімпійського та адаптивного спорту
Спортивний комітет України**

«СПОРТ ТА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО»

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
та матеріалів VI Відкритої студентської конференції**

**21 лютого
Київ-2013**

УДК 796:316.3

Спорт та сучасне суспільство: Збірник наукових праць молодих вчених та матеріалів VI Відкритої студентської конференції 21 лютого 2013 р. / НУФВСУ. — К.: Інтер Сервіс, 2013. — 240с.

Редакційна колегія:

Матвєєв С.Ф.	к. п. н., професор, зав. кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту НУФВСУ
Борисова О.В.	д. фіз. вих., професор
Когут І.О.	к. фіз. вих., доцент
Гончаренко Є.В.	к. фіз. вих., доцент
Маринич В.Л.	ст. викладач
Зенкова А.М.	ст. викладач
Войтова О.В.	викладач

Збірка містить наукові роботи, що присвячені питанням актуальних аспектів розвитку неолімпійського спорту, сучасному стану та перспективам розвитку професійного спорту, історії та сучасності адаптивного спорту. Наукові статті збірки представляють інтерес для студентів, викладачів, тренерів галузі професійного, неолімпійського та адаптивного спорту.

Учасникам і гостям

VI Відкритої студентської наукової конференції

«Спорт та сучасне суспільство»

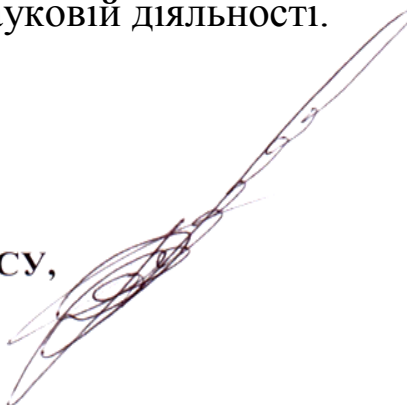
Вельмишановні студенти і науково-педагогічні працівники, щиро вітаю з проведенням VI Відкритої студентської наукової конференції «Спорт та сучасне суспільство», що в черговий раз проводиться кафедрою професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України.

В рамках конференції будуть розглянуті історичні, організаційно-правові та соціально-економічні аспекти сучасного спорту та проблеми підготовки спортсменів.

Зважаючи на актуальність питань, що передбачені для обговорення, переконаний, що доповіді та дискусії будуть сприяти розвитку студентської науки і подальшому вдосконаленню якості основного продукту вищої школи - особистості молодого фахівця. Сподіваюсь, що проведення конференції стане важливим кроком на шляху до обміну знань, джерелом корисної інформації для молодих науковців.

Бажаю всім учасникам конференції плідних дискусій і натхнення у подальшій науковій діяльності.

**Проректор з
наукової роботи НУФВСУ,
д.фіз.вих., професор**

В.О. Кашуба

Учасникам і гостям
V Відкритої студентської наукової конференції
«Спорт та сучасне суспільство»

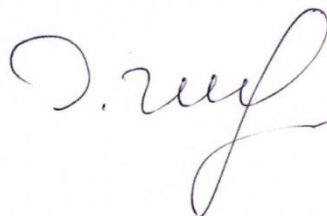
Від імені Спортивного комітету України щиросердечно вітаю учасників і гостей VI Відкритої студентської наукової конференції «Спорт та сучасне суспільство».

Приємно відзначити, що в програмі конференції передбачено розгляд питань з проблем розвитку неолімпійських видів спорту в Україні та світі. Це свідчить про те, що неолімпійський спорт стає дедалі популярнішим, а значить й актуальним предметом для досліджень серед студентів та молодих науковців.

Сподіваюсь, що проведення Конференції буде вагомим поштовхом не лише для проведення наукових досліджень у майбутньому, а й сприятиме розвитку неолімпійського спорту у нашій державі.

Бажаю учасникам VI Відкритої студентської наукової конференції «Спорт та сучасне суспільство» плідної праці, цікавих дискусій та нових досягнень.

**З повагою,
Президент
Спортивного комітету України**

Ілля Шевляк

ІСТОРИЧНІ, СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІСТИЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СПОРТУ

КОННЫЙ СПОРТ, КАК ФАКТОР СОЦИАЛЬНОЙ АДАПТАЦИИ ЛИЦ С ОСОБЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ

Буленок А. Ю., магістрантка

*Гончаренко Е. В., к.физ.восп., доцент кафедры профессионального,
неолимпийского и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. В настоящее время инвалидность остается одной из наиболее острых проблем человечества. Одним из важнейших направлений комплексной реабилитации лиц с особыми потребностями является адаптивная физическая культура (АФК), которая является средством многостороннего воздействия на психофизиологическое состояние занимающихся. Одним из наиболее развивающихся видов двигательной активности в структуре АФК является верховая езда [3, 4].

Верховая езда, включающая в себя элементы конного спорта, широко известна в практике адаптивного спорта более 40 лет. Основатель иппотерапии во Франции врач и психолог Ю. Лаллери писал: «Терапевтическая верховая езда – это психосоматическая терапия, касающаяся индивидуума в целом, задача которой – привести тех, кто ею пользуется, к двигательной и психологической независимости, позволяя им в пределах возможного самим, в одиночку приспособляться к обстоятельствам» [1].

Вместе с тем, в современной спортивной науке недостаточно освещены вопросы социализации лиц с особыми потребностями посредством

систематических занятий конным спортом, что и определяет актуальность работы.

Цель исследования – определение влияния занятий верховой ездой на социальную адаптацию лиц с особыми потребностями.

Задачи исследования:

1. Определить исторические аспекты развития верховой езды и конного спорта в структуре адаптивной физической культуры.
2. Выявить особенности развития конного спорта и верховой езды для лиц с особыми потребностями.
3. Определить место иппотерапии в системе адаптивной физической культуры.

Результаты исследований и их обсуждение. Первые попытки приобщения людей с особыми потребностями к организованным занятиям спортом предприняты еще в 1870 г., когда в специализированной школе для детей с нарушением слуха в Огайо проводились занятия бейсболом. В 1888 г. в Берлине был основан первый спортивный клуб для глухих. После Второй мировой войны к занятиям спортом привлекаются люди с нарушениями опорно-двигательного аппарата. Основателем этого движения является доктор Людвиг Гуттманн [2].

Развитие Специальных Олимпиад началось в 1962 году. Основательницей этого спортивного движения является Юнис Кеннеди Шрайвер – сестра президента США Дж. Кеннеди.

Особое место в адаптивной физической культуре и спорте занимают занятия верховой ездой и конный спорт. На сегодняшний день конный спорт развивается в структуре двух международных спортивных движений: паралимпийского и Специальных Олимпиад. Следует отметить, что развитие конного спорта в этих направлениях имеет определенные различия. В паралимпийском спорте соревнуются спортсмены с церебральным параличом и

ампутациями. Соревнования проходят лишь в выездке. Такие виды соревнований как конкур и драйвинг (гонки на колясках) в паралимпийском спорте только начинают свое развитие и на сегодняшний день не входят в программу Паралимпийских игр.

В соревнованиях Специальной Олимпиады принимают участие спортсмены с отклонениями умственного развития. Они соревнуются: в выездке, английской езде, конкуре (Приз Каприлли), гонках вокруг бочек (шестов), рабочей тропе [4].

В паралимпийском движении пропагандируются те же цели и задачи, идеи, которые существуют в олимпийском спорте. В Специальных Олимпиадах основной целью является привлечение максимально возможного числа людей с особыми потребностями к регулярным занятиям двигательной активностью и спортом и обеспечение благоприятных условий для их социальной адаптации [1, 3].

Соревнования по паралимпийской выездке регулярно проводятся с 1970-х годов в Скандинавских странах (Швеция, Норвегия, Финляндия Великобритания). Первый Чемпионат мира состоялся в 1987 году в Швеции.

1 января 2006 года паралимпийский конный спорт вышел из-под опеки Международного паралимпийского комитета и стал восьмой дисциплиной Международной федерации конного спорта (МФКС). Таким образом, МФКС стала первой в мире федерацией, которая развивает спорт для здоровых спортсменов и лиц с инвалидностью.

Занятия верховой ездой для лиц с особыми потребностями, как средство реабилитации и лечения, получил широкое развитие в последние 30-40 лет. Данный вид двигательной активности применяется в структуре комплексной реабилитации лиц с особыми потребностями в Скандинавии, Германии, Франции, Голландии, Швейцарии, Грузии, Великобритании, Польше и др.

странах. Верховая езда, как метод лечения, был официально признан Немецкой физиотерапевтической ассоциацией [4].

Следует отметить, что первые научные труды, посвященные изучению лечебных свойств верховой езды, датируются XIX в. Научным обоснованием воздействия иппотерапии на организм занимался французский доктор Перрон, утверждавший, что благоприятное влияние верховой езды на организм заключается, в частности, в активизации двигательной и дыхательной функций, а также кровообращении.

Верховая езда в системе АФК рассматривается как один из видов анималотерапии. Анималотерапия – это вид терапии, использующий животных и их образы для оказания психотерапевтической помощи. В анималотерапии используются символы животных: образы, рисунки, сказочные герои, игрушки, а также настоящие животные, общение с которыми должно быть, прежде всего, безопасным. Положительное воздействие «общения» с животными на состояние человека подтверждено многочисленными научными исследованиями [5].

На данном этапе анималотерапия имеет следующие виды (рис. 1)

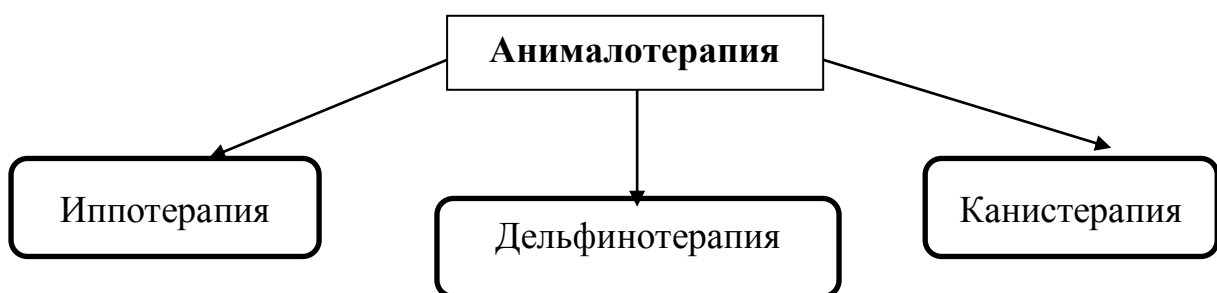

Рис. 1. Виды анималотерапии

Иппотерапия – это вид анималотерапии, использующий «общение» с лошадьми и занятия верховой ездой. С конца 50-х годов иппотерапия применяется при психических и неврологических заболеваниях. На

сегодняшний день в 45 странах Европы и Северной Америки созданы центры лечебной верховой езды. Уникальность иппотерапии заключается в гармоничном сочетании телесно-ориентированных и когнитивных приемов воздействия на психику пациента. Иппотерапию используют при нарушениях опорно-двигательного аппарата, атеросклерозе, черепно-мозговых травмах, полиомиелите, желудочно-кишечных заболеваниях, простатите, скалиозе, умственной отсталости. Общение с лошадью дает устойчивый положительный эмоциональный фон, который сам по себе является целебным [5].

Также существуют и другие виды анималотерапии. Следует понимать, что различные виды анималотерапии являются зачастую не основными методами лечения, а вспомогательными, повышая при этом качество лечения и реабилитации лиц с особыми потребностями.

Выводы:

1. Уникальность конного спорта и верховой езды состоит в комплексности воздействий на организм лиц с особыми потребностями: повышении объема двигательной активности, решении лечебных задач, улучшении эмоционального состояния и др.

2. Эмоциональный «подъем», сопровождающий занятия, позволяет лицам с физическими и интеллектуальными отклонениями преодолевать страхи, получать удовольствие от общения с животными, социализироваться.

3. Верховая езда, является эффективным видом физической реабилитации и социальной адаптации лиц с особыми потребностями и может быть широко использована для коррекции и профилактики различных заболеваний.

1. Брискин Ю.А. Адаптивный спорт / Ю.А. Брискин, С.П. Евсеев, А.В. Передерий. – М. : Советский спорт, 2010. – 316 с.

2. Евсеев С. П. Адаптивная физическая культура и социальная интеграция инвалидов / С. П. Евсеев // Физическая реабилитация и спорт инвалидов. – М., 2000. С. 28-31.
3. Історичні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту / [С.Ф. Матвеев, Ю.А. Бріскін, І.О. Когут та ін.] – К.:Асконіт, 2011. – 250 с.
4. Ионов И.И. Развитие межполушарного взаимодействия на занятиях иппотерапией. - Сборник материалов IV Межрегиональной Конференции «Иппотерапия. Инвалидный конный спорт. Опыт и перспективы». 01-02 мая 2011 года, Санкт – Петербург. – 463 с.
5. Полежаева А.Б. Иппотерапия: путь к здоровью / А.Б. Полежаева, Е.А. Зуева. – Москва : ИКЦ «Март», 2003. – 160 с.
6. Clinical Policy Bulletin: Hippotherapy (151). Aetna Clinial Policy Bulletins.Aetna. 2010-04-23. Retrieved 17 August 2010.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ

Гладенко М. В., магістрантка

Долбишева Н.Г., к. фіз. вих., доцент,

декан факультету олімпійського та професійного спорту

Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту

Актуальність. У зв'язку з розпадом СРСР, на фоні суспільних соціально-політичних та економічних перетворень життя нашого суспільства, все гостріше ставало питання укріплення духовного та фізичного стану населення країни.

Для рішення цього питання чималу роль відіграють фізична культура та спорт, у тому числі технічні та прикладні види спорту, за розвиток яких відповідають спортивно-технічні організації, що є одною із основних завдань діяльності Товариства сприяння обороні України.

В 1969 році у Єдину всесоюзну спортивну класифікацію вперше введена окрема група видів спорту, яка охоплювала військово-спортивні види спорту. До них відносились: автомобільний спорт, військово-спортивні багатоборства, парашутний спорт, авіамоделльний, автомоделльний, автомобільний, вертолітний, водно-моторний, мотобол, мотоциклетний спорт, планерний, підводний, радіоспорт, літаковий та судномодельний спорт [2].

А відповідно до закону України «Про фізичну культуру і спорт» Наказом Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту «Про визнання видів спорту в Україні» 22 лютого 2001 року було визначено перелік спортивно-прикладних і технічних видів спорту, а саме: авіамоделльний спорт, автомобільний, автомоделльний, багатоборстві охоронців, вертолітний спорт, військово-спортивні багатоборства, водно-моторний спорт, голубиний спорт, дельтапланерний, картинг, літаковий спорт, морські багатоборства, мотоциклетний спорт, мотобол, парашутний спорт, парапланерний, планерний, повітроплавний, пожежно-прикладної, ракето модельний спорт, радіоспорт, спорт з собаками, спорт надлегких літальних апаратів, судномодельний спорт [3].

14 лютого 2012 року в наказі № 690 Державна служба молоді і спорту України затвердила список офіційно визнаних видів спорту, згідно з яким спортивно-технічні та прикладні види спорту були віднесені до складу неолімпійських видів спорту.

Дані види спорту мають свій розвиток як на рівні дитячо-юнацьких спортивно-технічних шкіл, які відносяться до державної структури, так і на рівні приватних спортивних клубів. На жаль, у наш час відбувається різке

зниження масовості навіть у найбільш доступних, не вимагаючи великих затрат, видах технічного та прикладного спорту, яке пов'язане з закриттям дитячо-юнацьких спортивно-технічних шкіл та зниженням інтересу держави до їх розвитку.

Мета - визначити історію виникнення та розвитку спортивно-технічних шкіл Дніпропетровська.

Завдання роботи:

1. Виконати аналіз науково-методичної літератури стосовно розвитку спортивно-технічних та прикладних видів спорту.

2. Розкрити історію розвитку спортивно-технічної школи у м. Дніпропетровськ та відстежити спортивні результати вихованців даної школи.

Результати дослідження та їх обговорення. У січні 1927 року була створена єдина масова організація «Тсоавіахім», яка з 1951 року називалася «Всесоюзним добровільним Товариством сприяння армії, авіації і флоту» (ДТСААФ) [4,6].

З самого початку своєї діяльності оборонне «Товариство» приймало активну участь у роботі по розширенню військової підготовки населення і особливо молоді, по проведенню військово-патріотичних заходів. У післявоєнні роки з урахуванням перебудови Збройних Сил, склалася гармонійна система підготовки молоді до військової служби, яка дала можливість поєднувати військово-патріотичне виховання молоді з їх технічним і військовим навчанням, фізичним і морально-психологічним загартуванням.

У аероклубах ДТСААФ вчилися - перший у світі космонавт Юрій Гагарін, друга жінка-космонавт Світлана Савицька, і багато видатних вчених, високопідготовлених фахівців і спортсменів з усіх видів спорту з світовим ім'ям.

Провідне місце в Україні займає Дніпропетровська обласна організація Товариства сприяння обороні України, яка є правонаступницею Дніпропетровського обласного комітету ДТСААФ УРСР. Дніпропетровська ТСОУ була зареєстрована 10 жовтня 1991 року.

Починаючи з 1983 року у місті Дніпропетровськ функціонувало 3 спортивно-технічні школи з багатьох технічних та прикладних видів спорту. Та після розпаду СРСР вони були реорганізовані в одну. Так, у січні 1991 року була заснована Дніпропетровська обласна дитячо-юнацька спортивно-технічна школа ТСО України.

За роки існування у школі працювали такі відділення: з судномодельного спорту, морського багатоборства, радіоспорту, військово-прикладного багатоборства та авіамоделного спорту, які реорганізовано та замінено іншими технічними видами спорту. На даний час в школі існують такі відділення: ракетомодельний спорт, мотоспорт, водно-моторний спорт.

Основними завданнями ОДЮСТШ є розвиток здібностей вихованців в обраному виді спорту, створення умов для гармонійного виховання, фізичного розвитку, повноцінного оздоровлення, змістовного відпочинку і дозвілля дітей та молоді, самореалізації, набуття навичок здорового способу життя, підготовки спортивного резерву для збірних команд України.

В школі багато часу приділяється виховній роботі. Метою якої є формування гармонійно розвинутої особистості, вся робота проводиться невід'ємно від основної діяльності. Одним з засобів виховної роботи є шкільні змагання, на яких з юними спортсменами виступають переможці Всеукраїнських та обласних змагань, які на власному прикладі показують, чого можна досягти наполегливою працею.

Спортивно-масова робота проводиться згідно Єдиного календарного плану спортивних змагань, затвердженого управлінням з питань фізичної культури і спорту Дніпропетровської облдержадміністрації, обласної ТСО України та

плану спортивно-масових заходів ОДЮСТШ ТСОУ. Зараз у школі навчається 152 учні-спортсмени. Спортсмени школи постійно приймають участь у змаганнях всіх рівнів – від міських та обласних змагань до Чемпіонатів світу та Європи.

За всі роки існування спортивно-технічних шкіл учні постійно приймали участь у чемпіонатах України, Європи та світу. Так, на чемпіонаті світу з ракетомодельного спорту у м. Мелборні (США) 1992 року I місце у класі S6A та II місце у класі S4B посів Волканов Ігор. У 1993 році на чемпіонаті Європи у м. Сучава (Румунія) Волканов Ігор знову посідає I місце у класі S6A та S3A. У наступному році у м. Лешно (Польща) на чемпіонаті світу у командному заліку II місце у класі S6A посів Дудка Максим та III місце у класі S7 – Агеєв Олександр [9].

У 1997 році проходили перші Всесвітні Ігри з авіаційних видів спорту у м. Анкара, Туреччина, де Ігор Волканов посів I місце в особистому заліку та командному заліку у класі - моделі планерів з ракетним прискорювачем [1, 7, 8].

На Чемпіонаті світу у 1998 р. у м. Сучава (Румунія) I місце у класі S3A посів Матвеев Олексій та II місце у класі S9A – Волканов Анатолій (особистий тренер – Волканов Ігор). Через два роки на чемпіонаті світу у м. Ліптовський Мікулаш (Словаччина) Волканов Анатолій також посідає II місце у особистому заліку у класі S1B. У 2004 році на Чемпіонаті світу у м. Дублін (Польща) Колісниченко Роман завоював золото у класі S4A і S7 та Каплун Борис у класі S4A посідає III місце. В Казахстані у м. Байконуру 2006 р. проходив Чемпіонат світу перші місяці у класі S4A посів Смоляков Дмитро та у класі S7 – Лашко Олександр. У 2010 році Таран Роман посів II місце у класі S9A на Чемпіонаті світу у м. Іріг (Сербія) [9].

Вже у 2012 році збірна команда України з ракетомодельного спорту на Чемпіонаті світу посіла I місце у класі «GT – 250». До складу збірної команди

входили 4 учня Дніпропетровської ОДЮСТШ, які виконали нормативи МСМК. Чемпіонами стали – Проценко Кирило, Аліфіров Борис, Таран Роман, Головін Олександр. Усі видатні спортсмени спортивно-технічної школи є вихованцями Волканова Ігоря Анатолійовича, який сам є трикратним чемпіоном Світу.

З водно-моторного спорту учні школи посіли I місце на фіналі Кубка України по результатам трьох попередніх Етапів. До складу команди входили: Мусієнко Максим, Панічев Микола, Мунтрим Артем, Марченко Олег. Тренером був Лебеденко О.В. Що стосується мотоспорту, то учні постійно приймають участь у змаганнях різних рангів. Вони неодноразово ставали чемпіонами світу та Європи.

Школа має великий творчий потенціал – висококваліфікований тренерсько-викладацький склад, перспективних спортсменів, спортивні традиції, що загалом дає можливість підготовки висококваліфікованих спортсменів. Зараз у школі є перспективні учні, які спроможні показувати високі спортивні результати на змаганнях з видів спорту та гідно представляти м. Дніпропетровськ на спортивній арені України та світу. Але через недостатнє фінансування, школа не має змоги в повному обсязі підтримувати своїх провідних спортсменів, здійснювати фінансування навчально-тренувальні зборів та оплату для участі у календарних змаганнях найвищого рівня.

Висновки: В результаті аналізу науково-методичних та літературних джерел визначено, що розвиток окремих спортивно-технічних та прикладних видів спорту почався ще на початку ХХ ст., а створена ДТСААФ Дніпропетровська буда однією із провідних організацій на території СРСР.

Однією із проблем розвитку спортивно-технічних та прикладних видів спорту є недостатнє фінансування з боку держави та обмежена кількість методичних розробок стосовно даних видів спорту.

1. Долбишева Н.Г. Хронология достижений спортсменов постсоветского пространства на Всемирных Играх / Н.Г. Долбишева // Международная научно-практическая конференция по проблемам физической культуры и спорта государств –участниц содружества независимых государств: материалы международной научно-практической конференции. – 2012. – Часть 2. – С. 57-61.
2. Единая всесоюзная спортивная классификация: Справочник / сост. Н.В. Стародуб и др. – М.: Физкультура и спорт. 1969 – 1972 гг. – 335 с.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (зі внесеними змінами) № 1724-IV від 17.11.2009 / Верховна Рада України. – К., 2009. – 36 с.
4. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта: монография / Л. Кун – М.: Радуга, 1998. - 399 с.
5. Спортивний комітет України [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.scu.org.ua/>
6. Столбов В.В. Історія фізичної культури і спорту: [підручник] // В.В.Столбов. – М. Просвещение, 1983. – 350 с.
7. Сучасний музей спорту: [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.smsport.ru/expo/katalog/amodel>.
8. 1997 World Air Games [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://en.wikipedia.org/wiki/1997_World_Air_Games#Competitions
9. Federation Aeronautique Internationale (FAI) [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.fai.org/>

ЮНАЦЬКІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ

Ковалева Р., студентка

Єрмолова В.М., к.фіз.вих., доцент кафедри історії спортивного та олімпійського руху

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Актуальність. Юнацькі Олімпійські ігри – це нова сторінка в історії сучасного олімпійського руху, найбільші спортивні змагання нашого часу серед юнаків та дівчат віком 14-18 років. Вони займають значне місце в житті молодого покоління нашої планети, сприяючи вихованню фізичного і духовного здоров'я молоді та надихають молодих атлетів бути активними учасниками будівництва суспільства нового часу [2].

Мета- визначити значущість Юнацьких Олімпійських ігор в сучасному світі спорту.

Результати дослідження та їх обговорення. Залучення підлітків до олімпійських змагань сягає у сиву давнину – Стародавню Грецію. Адже там проводились Олімпійські ігри за віковими категоріями: хлопчики, юнаки та дорослі чоловіки. Хлопчикам дозволялось брати участь в олімпійських змаганнях з 12-річного віку.

1990 р. за ініціативи президента Міжнародного олімпійського комітету Жака Рогге, який на той час очолював асоціацію «Європейські олімпійські комітети», було прийнято рішення про проведення один раз на два роки зимових і літніх Європейських юнацьких олімпійських днів (ЄЮОД). Саме так уперше було названо змагання молодих атлетів.

І літні ЄЮОД відбулися 1991 р. у Барселоні, а через два роки в італійському місті Аосте провели I зимові Європейські юнацькі олімпійські дні.

Згодом змагання молодих атлетів Європи стали називати Європейськими юнацькими олімпійськими фестивалями (ЄЮОФ) [2].

Першими спробами об'єднати світову юнь під олімпійським прапором стало проведення Всесвітніх юнацьких ігор, що відбулися 1998 р. у Москві.

Ідея Ігор полягала в тому, щоб презентувати юні спортивні таланти світу, сприяти зміцненню дружби і взаєморозуміння молоді всіх континентів отримала підтримку і всіляке сприяння Міжнародного олімпійського комітету. В Іграх взяло участь понад 7 тисяч юних атлетів, віком до 17 років, із 131 країни світу. Найбільш вдало виступила збірна команда Росії, в активі якої було 64 золотих, 29 срібних та 31 бронзова медаль. На другу сходинку піднялися юні українські атлети, виборовши 10 золотих, 19 срібних і 23 бронзові нагороди. Третє місце посіла збірна команда Китаю – 21 золота, 7 срібних і 4 бронзових медалі.

У 2002 р. відбувся ще один захід, що послужив об'єднанню юних атлетів різних країн. Це були Міжнародні спортивні юнацькі ігри країн СНД, Балтії та регіонів Росії, що відбулися у Москві. Ідея проведення Ігор була схвалена Радою Міністрів закордонних справ СНД та Радою Голів Урядів СНД, а також Президентом Міжнародного олімпійського комітету Жаком Рогге. МОК прийняв рішення про те, що під час змагань було запалено олімпійський вогонь, а над головною ареною піднято олімпійський прапор. У цих змаганнях взяло участь понад 6000 учасників із усіх пострадянських республік, які виборювали нагороди у 17 видах спорту. Переможцем змагань стала збірна команда Москви, яка виборола 39 золотих, 35 срібних та 22 бронзові медалі. Команда України посіла друге місце, завоювавши 21 золоту, 24 срібних та 27 бронзових медалей [4].

Нова сторінка історії сучасного олімпійського руху розпочалася на 119-й сесії МОК у Гватемалі (2007 р.), коли було прийнято історичне рішення про проведення Юнацьких Олімпійських ігор. Їхня мета полягала у тому, щоб зібрати разом найкращих юних атлетів світу та провести унікальні змагання за

найвищими спортивними міжнародними стандартами; залучити молодь світу до підтримання пропагування олімпійських ідей; запропонувати нові освітні програми з вивчення олімпійських цінностей; сприяти формуванню усвідомлення молоддю необхідності активних занять спортом протягом життя; розвитку та поширенню надбань культур народів світу [3].

Юнацькі Олімпійські ігри відбуватимуться кожні 4 роки. Літні Ігри будуть проводитись у рік проведення Зимових Олімпійських ігор і триватимуть 12 днів. Уперше такі Ігри відбулися у Сінгапурі 2010 р. Зимові Юнацькі Олімпійські ігри будуть проводитись у рік Ігор Олімпіад і триватимуть 10 днів. Перші зимові Юнацькі Олімпійські ігри відбулися 2012 р. в Інсбруку [1].

І Юнацькі олімпійські ігри проводив Сінгапурський організаційний комітет (YOGOC). В надсучасному місті, де зі східними традиціями поєднуються найпрогресивніші технології. Змагання відбувалися на вісімнадцяти найсучасніших, обладнаних за останнім словом техніки сінгапурських аренах. А початок історії юнацьких змагань було покладено на унікальному стадіоні на воді «Маріна Бей», де пройшли урочиста церемонія відкриття Ігор. У вітальному слові президент Міжнародного олімпійського комітету, ідейний «батько» Юнацької Олімпіади Жак Рогге побажав усім учасникам успіхів на своїх перших олімпійських стартах. «Я хочу, щоб кожному з вас Ігри допомогли передусім з'ясувати різницю між перемогою та чемпіонством. Для того, щоб перемогти, необхідно бути першим на фініші. Для того, щоб стати чемпіоном, треба бути не лише майстерним і талановитим у своєму виді спорту, а й мати сильний характер», – наголосив Жак Рогге у своїй промові.

На завершення свята у сінгапурському небі замайорів олімпійський прапор, який винесли на сцену видатні спортсмени, олімпійські чемпіони та провідні діячі галузі спорту, і серед них голова Координаційної комісії МОК у Сінгапурі-2010, президент НОК України, олімпійський чемпіон Сергій Бубка.

За його ініціативи, на урочистій церемонії відкриття Юнацьких олімпійських ігор разом із клятвою спортсменів виголошувалась клятва тренерів. Честь нести державний прапор України було довірено дворазовій чемпіонці світу з фехтування на шаблях серед юніорів Аліні Комащук [1].

Юнацькі олімпійські ігри тривали 12 напружених, цікавих, насичених спортивними, культурними, пізнавальними подіями днів. За цей час здружилися, дізналися багато нового й продемонстрували свою спортивну майстерність юні атлети з 205 країн.

Окрім спортивних змагань Юнацькі олімпійські ігри передбачали розширену культурну та освітню програми, які мають за мету у цікавій формі розповісти учасникам про олімпійські цінності, важливість активного відпочинку та здорового способу життя, донести необхідність боротьби з допінгом та вагому роль послів спорту, яку мають відігравати юні атлети у своєму середовищі.

Відмінною рисою Ігор стала відсутність реєстрації будь-яких рекордів. Увага була зосереджуватись лише на досягненнях та майстерності. Обов'язковим для атлетів була участь у культурно-освітніх заходах, які проходили паралельно з програмою спортивних змагань [2].

У промові на церемонії закриття Ігор президент МОК Жак Рогге високо оцінив їх проведення. Він відзначивши, що технічний рівень Олімпіади досяг найвищого світового класу, а культурно-освітня програма Юнацьких олімпійських ігор була дуже популярною серед юних спортсменів.

Президент МОК передав олімпійський прапор меру китайського міста Нанкін, де проходять наступні літні Юнацькі ігри 2014 р.

Висновок.

1. Аналіз літературних джерел дають підставу стверджувати, що Юнацькі олімпійські ігри беруть витоки у Стародавній Греції.

2. Проведення Юнацьких олімпійських ігор є одним із важливих напрямів діяльності Міжнародного олімпійського комітету, національних олімпійських комітетів.

3. Проведення Юнацьких олімпійських ігор – це створення ідеальних умов для спілкування кращих юних атлетів світу, залучення молоді до занять спортом, а також вивчення і пропагування олімпійських ідей та цінностей, розвитку та поширенню надбань культур народів світу.

1. Бубка С. Н., Булатова М. М. Ігри, що підкорили світ / С. Н. Бубка, М. М. Булатова. – К., 2011. – 132 с.
2. Булатова М. М. Твій олімпійський путівник / М. М. Булатова. – К., 2011. – 120 с.
3. І зимові Юнацькі Олімпійські ігри. Інсбрук 2012. / за ред. М. М. Булатової. – К.: 2011. – 64 с.
4. Єрмолова В.М. Юнацькі олімпійські ігри. / В. М. Єрмолова // Фізичне виховання в школі. - 2010. - N 3. - С. 34-36

ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ ФЕХТОВАНИЯ НА ТЕРРИТОРИИ УКРАИНЫ

Краснянский К., студент

*Радченко Л.А., к. физ. восп., доцент кафедры истории спортивного и
олимпийского движения*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. История развития фехтования уходит в глубь веков. Как искусство владения холодным оружием оно возникло еще в Древнем мире, значительно развилось в средневековье и приобрело спортивный характер в Новое время [3]. Украинская школа фехтования так же проходила свое становление на протяжении длительного исторического периода. Во времена

Киевской Руси и запорожского казачества украинские мастера холодного оружия были известны во всей Европе. На современном этапе украинские фехтовальщики демонстрируют высокий уровень достижений на соревнованиях мирового масштаба, включая Олимпийские игры. Таким образом, фехтование по праву занимает особое место в современном отечественном спорте. Выявление исторических аспектов его развития в нашей стране позволит разработать стратегию его развития в будущем [2, 5].

Цель исследования - анализ развития фехтования на территории Украины в историческом аспекте.

Задачи исследования:

1. Определить особенности развития фехтования в Киевской Руси и на Запорожской сечи.
2. Определить основные периоды становления и развития спортивного фехтования на территории Украины.
3. Проанализировать выступления украинских спортсменов на Олимпийских играх.

Методы исследования: анализ литературных данных; синтез и обобщение, методы математической статистики.

Результаты исследований и их обсуждение. История развития фехтования на территории Украины берет начало с древних времен. Так в период развития и становления Киевской Руси фехтование носило преимущественно военно-унитарный характер, в семейном и воинском воспитании и было направлено на подготовку народа к защите родины или нападению на соседние государства [2, 3]. Киевская Русь была мощным государством, которое вело агрессивную внешнюю политику. Подготовка хорошо организованной и обученной армии была одним из важнейших вопросов того времени, следовательно, обучение владением холодным оружием занимало одну из важнейших позиций в системе подготовки воинов [1, 2].

Период запорожского казачества представляет собой одну из ярчайших страниц украинской истории. Именно в этот период формируется система военно-физической подготовки казаков важное место в которой заняло владение холодным оружием. Главным оружием тех времен становится сабля. В начале сабли на Украине были разных видов и происхождений, но со временем образуется украинский тип казацкой сабли. Оружие было довольно легкое и тонкое. Казаки уделяли своему оружию большое внимание, украшая его дорогой оправой и украшениями, всегда держали в чистоте [3, 4].

Анализ литературных данных, синтез и обобщение свидетельствуют, что развитие спортивного фехтования на территории нашей страны условно можно разделить на четыре исторических периода (табл. 1).

Таблиця 1

Исторические периоды развития спортивного фехтования в Украине

Период	Характеристика
Дореволюционный (до 1917 г.)	Зарождение фехтования относится к XVII в., развивается как часть воинского искусства и имеет сугубо прикладное значение. Первая пол. XVIII – «рапирная наука» становится обязательным предметом в военных учебных заведениях. Постепенно зарождается спортивное фехтование. В 1778 г. состоялись первые в России соревнования, где принимали участие и украинские спортсмены.
Послереволюционный (1917-1952 гг.)	В 1918 г. открывается Гимнастико-фехтовальная школа Петроградского военного округа. 1920-е гг. - в городах страны появляются фехтовальные кружки. Проводятся городские и областные соревнования. 1924 г. - первый чемпионат Москвы по фехтованию. 1925 г. - основана Всесоюзная секция фехтования 1935 г. - первая специализированная спортивная школа для детей в Ленинграде.
Советского фехтования (1952-1991 гг.)	1960–1970 гг. - период расцвета советского фехтования. Окончательно формируется фехтовальная школа – более «интеллектуальная» и разносторонняя, чем западные. Формируется научная школа.
Современный (1991 г.-наше время)	1990-2000 – формирование национальной организационно-управленческой структуры. 2008 – первая золотая медаль на Олимпийских играх представителей Независимой Украины; проведение Чемпионата Европы в Киеве. 2012 - проведение в Киеве Чемпионата мира по фехтованию. Золотая и бронзовая олимпийская медаль завоеванная украинскими фехтовальщиками на Олимпийских играх.

Свое выступление на олимпийской арене украинские фехтовальщики начинают с Олимпийских игр в Хельсинки 1952 г. (рис. 1). Состав сборной команды СССР насчитывал 24 украинских спортсмена, из которых двое боролись за медали в фехтовании, но недостаток опыта участия в соревнованиях такого высокого класса не позволил им завоевать ни одной медали [2, 5].

Наиболее успешное выступление украинских фехтовальщиков в составе сборной СССР произошло на Олимпийских играх в Мехико 1968 г., где 5 украинских фехтовальщиков (10 % от общего числа украинских спортсменов на Олимпийских играх) завоевали 5 медалей (25% медалей, от общего количества наград украинских спортсменов, завоеванных на этих Играх). С этого момента начинается рассвет украинской школы фехтования вплоть до распада Советского Союза. Украинские фехтовальщики, не смотря на не большое количество спортсменов в составе сборной СССР, показывают достаточно хороший результат, завоёвывая в среднем 8-10 % от всех медалей, завоёванных украинцами на Олимпийских играх [5].

Рис. 1. Динамика выступлений украинских фехтовальщиков на Играх Олимпиад

Распад СССР повлек за собой кризисные явления, как в подготовке сборной Украины, в целом, так и в подготовке отечественных фехтовальщиков. При этом, первый успех к украинским фехтовальщикам пришел лишь в 2004 году. Бронзовую награду в личном первенстве завоевал украинский саблист Владислав Третьяк. Следующие Олимпийские игры так же увенчались успехом для украинского фехтования – сборная команда по женской сабле завоевала первое в истории независимой Украины олимпийское золото в данном виде спорта. Олимпийские игры в Лондоне 2012 г. были успешны для украинских фехтовальщиков – было завоевано 2 медали. В личном первенстве по женской сабле Ольга Харлан завоевала бронзу, а представительница Львова Яна Шемякина – золото в личном первенстве по женской шпаге.

Выводы:

1. Анализ литературных данных свидетельствует, что зарождение фехтования, как вида атлетического единоборства на территории Украины, берет начало с периода Киевской Руси и запорожского казачества. Особенностью развития фехтования в эти исторические периоды является то, что оно носило военно-прикладной характер, обусловленный агрессивной международной политикой того времени.
2. Синтез и обобщение данных по проблеме развития фехтования позволили выделить четыре периода его развития на территории Украины: дореволюционный, послереволюционный, советское фехтование и современный. Каждому из периодов присущи отличительные черты развития, обусловленные историческими и социальными факторами.
3. Анализ выступлений украинских фехтовальщиков на олимпийской арене (дебют 1952 г.) свидетельствует, что представители данного вида спорта составляли, в среднем, 5 % от общего количества украинских спортсменов на Олимпийских играх, при этом их вклад в копилку медалей сборной СССР

составлял около 10 % от всех медалей завоёванных украинскими спортсменами на Олимпийских играх.

4. Начиная с 1996 г. Украина представлена независимой командой на Олимпийских играх. В среднем фехтовальщики составляли 4 % от всех спортсменов сборной Украины, и завоёвывали около 4 % медалей от всех медалей Украинских спортсменов.

1. Аркадьев В.А. Фехтование: Учебное пособие для ИФК / В.А. Аркадьев. – М.: Физкультура и спорт, 1954. - 344 с.

2. Булочко К.Т «Фехтование» / Т.К. Булочко. – М.: Физкультура и спорт, 1967. – 220 с.

3. Королева А.П. История фехтования. Фехтование в Древнем мире и в средние века: метод. разработка для студентов ГЦОЛИФКа /А.П. Королева. – М.: ГЦОЛИФК, 1990. - 22 с.

4. Тышлер Д.А. Спортивное фехтование: учебник для вузов физической культуры / Д.А. Тышлер. - Москва, 1997. - 387 с.

5. Штейнбах В.Л. Фехтование / В.Л. Штейнбах. - М.: Олимпия Пресс, 2005.-152 с.

ОСВІЧЕНІСТЬ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТЕОРІЇ ОЛІМПІЗМУ

Кріль І. М., магістрантка

Пітин М.П., канд. наук. з фіз. виховання та спорту, доц.

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність. Питання впровадження у процес навчання й виховання елементів олімпійської освіти як позитивного фактора, що сприяє гуманізації

суспільства, знайшли відображення у роботах вітчизняних дослідників [1, 2, 3]. Результати досліджень дають підставу стверджувати, що олімпійська освіта – це педагогічний процес оволодіння, здобуття знань олімпійської тематики, олімпійських цінностей, принципів, олімпійських ідеалів, норм і вимог, викладених у Кодексі честі олімпійця України. Автори відзначають, що у дітей шкільного віку низький рівень володіння знаннями про олімпійський рух, олімпізм та історичні аспекти олімпійського спорту.

Важливим завданням сучасної загальноосвітньої школи є збереження і розвиток інтелектуального і фізичного потенціалу нації, що і передбачає виховання повноцінної, гармонійно розвинутої, психічно і фізично здорової особистості. Задоволення цих потреб неможливе без повноцінної освіти з фізичної культури, яку ми розуміємо як процес і результат оволодіння школярами певною системою науково-предметних знань, умінь, навичок, раціональними способами керування своєю руховою діяльністю. Наші дослідження підтверджують результати ряду фахівців, що процес оволодіння теоретичними знаннями з фізичного виховання фактично не здійснюється. Аналіз навчальних програм з фізичного виховання для дітей шкільного віку дозволяє зробити висновок, що загальним недоліком процесу фізичного виховання дітей в умовах школи є те, що він зводиться лише до фізичної підготовки, до вдосконалення її рухових здібностей; до вирішення оздоровчих завдань, відповідній профілактиці. Підсумовуючи причини такого стану, можна зробити висновок, що на уроках фізичної культури вчителі практично не залишають часу для засвоєння теоретичних знань, не мають випробуваних підручників, посібників, які враховували б інтереси, вікові особливості дітей різних вікових груп [2, 3].

Одним з першочергових завдань, що сьогодні постало перед спеціалістами фізичного виховання, є активний пошук шляхів підвищення рівня знань з фізичної культури у дітей.

Особливе місце в системі шкільного навчання займає середній шкільний вік, оскільки він є перехідним періодом від дитинства до юності. У цьому віці відбувається бурхливий ріст і розвиток всього організму, підвищена інтелектуальна активність, що стимулюється не тільки віковою допитливістю, але і бажанням продемонструвати навколишнім свої здібності, одержати високу оцінку з їх боку, тому вони люблять брати на себе найбільш складні і престижні задачі, виявляючи неабиякі здібності і високорозвинений інтелект [7]. Передбачається, що покращення освіченості дітей середнього шкільного віку з теорії олімпізму дозволить покращити рівень формування ідеалів і цінностей олімпізму як чинника визначення його місця в системі освіти, виховання і навчання цієї категорії дітей.

Популяризація ідей олімпізму серед учнів навчальних закладів початкової та середньої освіти повинно здійснюватися через розвиток в учнів творчої активності, шляхом інтегрованої діяльності, яка включає в себе і пізнання, і спілкування, і гру, і посильну працю.

Поруч з тим наукових досліджень з визначення рівня освіченості дітей середнього шкільного віку з теорії олімпізму не виявлено, що формує актуальність цих науково-практичних питань.

Мета дослідження - визначення рівня освіченості дітей середнього шкільного віку з теорії олімпізму.

Організація дослідження. З метою визначення рівня знань в учнів середнього шкільного віку з теорії олімпізму була розроблена анкета. Зміст анкети включав 23 питання стосовно основних блоків олімпійської освіти – з яких 7 відкритих та 16 закритих. Опитування проводилося серед учнів 12-15-ти річного віку загальноосвітньої школи № 68 м. Львова і Львівської академічної гімназії. У загальному анкетуванні брали участь 90 респондентів (учні 7-9х класів).

Результати дослідження та їх обговорення. При оцінці рівня знань за

основу була взята система критеріїв оцінки знань у національній шкалі, що була переведена у відсоткове представлення (рис.1).

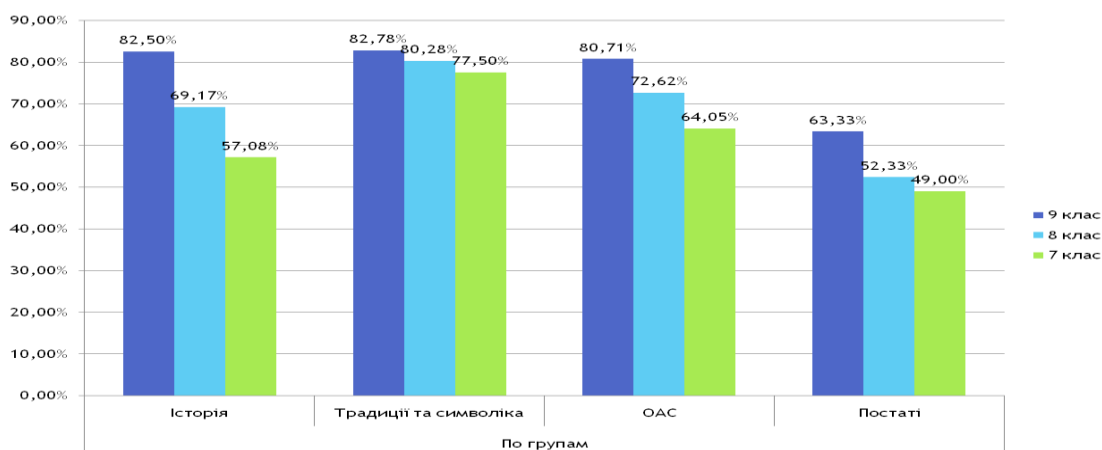

Рис.1. Порівняльні показники знань учнів 7-9 класів із проблематики олімпійської освіти (%).

Для зручності аналізу анкетування питання були розбиті на 4 блоки: I – історія, II – традиції та символіка, III – організаційні аспекти, IIII – відомі постаті. За основу анкети було взято роботи провідних фахівців з олімпійської освіти М. М. Булатової, В. М. Єрмолової та ін. До першого блоку серед інших увійшли такі питання: «В якій країні зародились Олімпійські ігри?», «Вкажіть місто і рік коли бадмінтон (та або інші види спорту) були включені до програми Ігор Олімпіад?». До другого: «Який предмет використовують в Олімпійській естафеті під час передавання вогню?», «Що отримують усі атлети учасники Ігор Олімпіад?», «Яких кольорів олімпійські кільця?» та ін. Частина знань з організаційних аспектів розглянуто у питаннях третього блоку: «В якій країні знаходиться штаб-квартира МОК?», «Кому належить верховна влада в олімпійському русі?», «Як називається заборонений препарат, вживання якого спортсменом може призвести до дискваліфікації?» та ін. Четвертий блок містив основні питання: «Хто сьогодні очолює НОК України?», «Хто такий Жак Рогге?» та завдання «Співставте олімпійських чемпіонів і вид спорту».

Розглядаючи результати опитування, варто відзначити, що для усієї сукупності учнів середнього шкільного віку рівень знань з історичних аспектів склав – 69 %, традиції та символіка – 80 %, організаційні аспекти – 72 %, відомі постаті – 55 %.

Закономірним є те, що учні, які навчаються у 9-ому класі показали найвищий результат в усіх блоках питань порівняно, відповідно, з 8-им і 7-им класами. Так, у блоці традиції і символіка (де рівень знань є найвищим) середній показник склав 82,78 %, що за шкалою відповідає рівню вище середнього, тоді як у 8-ому – 80,28 %, і 7-ому – 77,50 % – середній рівень знань. Найнижчий рівень знань спостерігаємо у блоці постаті: 9-ий клас – 63,33 %; 8-ий – 52,33 %; 7-ий – 49 % достатній і низький рівні. Це вказує на те, що у межах шкільної програми сформовано оптимальну структуру розгляду питань олімпійської освіти та її реалізацію у зазначеному віковому періоді.

Цікавим також є гендерний аспект. У всіх блоках практично на всі питання дівчата давали значно більше правильних відповідей. Це, на нашу думку, може бути пояснене більш відповідальним ставленням дівчаток до інформації, яку вони отримують в процесі навчання та тим, що хлопці акцентують свою увагу, у більшій мірі, на діяльнісний аспект фізичної культури у школі.

Серед респондентів були діти які займаються в секціях з таких видів спорту: теніс, плавання, футбол, карате, бадмінтон, спортивні танці та гімнастика. Потрібно відмітити, що виділивши їх в окрему групу ми отримали дані які засвідчили високу проінформованість у запропонованих питаннях на дуже високому рівні, даючи 98 % правильних відповідей.

Із вище сказаного можна зробити висновок, що у середньому шкільному віці відбувається спрямоване формування знань з олімпізму. Враховуючи дані аналізу літературних джерел отримання таких знань є першим кроком для формування уявлення, вміння та в подальшому навичок у конкретному виді рухової діяльності. Поруч з тим, завдяки введенню в шкільну програму окремих

питань з олімпізму спостерігається тенденція до зростання показників освіченості дітей.

Висновки:

1. У межах шкільної програми сформовано оптимальну структуру розгляду питань олімпійської освіти та її реалізацію у зазначеному віковому періоді, що підтверджено встановленим рівнем знань з олімпізму учнів середнього шкільного віку.

2. Засвідчено тенденцію до зростання поінформованості учнів середнього шкільного віку в межах 7-9 класів у питаннях історії з 57 до 82 %, традицій та символіки з 77 до 82 %, організаційний аспектів – з 64 до 80 % та відомих постатей з 49 до 63 %.

1. Булатова М. М. Олімпійська освіта у системі навчально-виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів України / М.М Булатова , // К. : Олімпійська література, 2007. – 44 с.

2. Вацеба О. Актуальные вопросы олимпийского образования в учебно-воспитательном процессе учеников общеобразовательных школ (на примере г. Львова) / О.Вацеба // Наука в олимпийском спорте, 2007. – №2. – С. 87-92.

3. Дивинская Е. Регионально-исторический аспект как составная часть олимпийского образования / Дивинская Е. // Теория и практика физической культуры, 2001, – № 7. – С. 52-53.

4. Єрмолова В. М. Олімпійська освіта у школі: метод. посіб. / Єрмолова В.М. – К., 2009. – 85 с.

5. Ермолова В. М. Олимпийское образование в Украине: направления развития / Ермолова В. М. // Sportul Olimpic și sportul pentru toți : Material. Congres. Șt. Intern. / col. red.: Manolachi V., Danail S. – Ch. : USEFS, 2011. – Vol. 1. – 2011. – p. 79-82. ISBN 978-9975-4202-4-2.

6. Ефременков К. Экпериментальная модель Олимпийского образования в

условиях реформирования системы высшего физкультурного образования России / К. Н. Ефременков, А. С. Силкин, М. М. Ковылин // Ученые записки ун. им. П.Ф. Лесгафта: науч.-теор. журнал. – С-Пб., 2011. – № 2 (72). – 85-90.

7. Подласый И. П. Педагогика / И. П. Подласый – М., 1999. – т.1. – с. 122.

РОЗВИТОК ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В КИЇВСЬКІЙ РУСІ ПІД ВПЛИВОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ХРИСТІЯНСТВА

Мартинюк О., студент

*Кликавка К.А., викладач кафедри історії спортивного та олімпійського руху
Національний університет фізичного виховання та спорту України*

Актуальність. За часів Київської Русі, фізичне виховання вважалося джерелом гармонійного розвитку людини. В стародавні часи за допомогою фізичних якостей люди навчилися виживати, проявляючи спортивні якості – силу та витривалість в тій чи іншій сфері діяльності [1,2,4].

Впродовж століть, заняття фізичним вихованням поступово починають вдосконалюватись та стають засобом виживання та відпочинку, а також саме в Київській Русі фізичне виховання було невід'ємною частиною державотворення, так як сильне військо та здорове населення надавало поштовх розвитку держави в очах стародавнього світу [1-5].

Мета – визначити закономірності розвитку фізичного виховання в Київській русі під впливом впровадження християнства.

Завдання дослідження:

1. Охарактеризувати напрямки розвитку фізичного виховання у християнський період історії Київської Русі.

2. Визначити особливості розвитку фізичного виховання в Київській русі під впливом впровадження християнства.

3. Розкрити найпоширеніші засоби фізичної підготовки у християнський період історії Київської Русі.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, порівняльно-історичний та ретроспективний методи аналізу інформації.

Результати дослідження та їх обговорення. Фізичне виховання і спорт є дуже важливою складовою життя людини, дослідження надають змогу побачити велику потребу в спорті стародавніх і сучасних українців. В результаті проведених досліджень, можна побачити особливості та методи прояву фізичного виховання людей до хрещення держави та після, і думку населення з цього приводу, а також поглибити знання, що до використання фізичних вправ для поліпшення якості життя в різних сферах діяльності, тому ця проблема є досить актуальною та підлягає вивченню [1,2].

У 988 р. Володимир Великий хрестив Київську Русь не лише з дипломатичних міркувань та через прагнення прилучитися до імператорської влади, а зі звичаїв, із огляду на необхідність входження до світової культури. Завдяки християнству Русь долучилася до світової культури, а прийняття християнства кардинально вплинуло на всі сторони життя давньоруського поселення, в тому числі і на фізичне виховання [1,2,3].

У VI – VII ст. почався осуд народних ігрищ та розваг, церква почала активно боротися з язичництвом, але воно, створене тисячоліттями, було досить досконалою системою вірувань та знань про світ і дуже повільно відступало під тиском християнства. З іншого боку християнство було змушене поступово пристосовуватися до язичницьких обрядів, осмислювати язичницьку культуру та обряди, вбираючи та аналізуючи їх позитивні елементи. Це яскраво демонструється на прикладі пристосування календарних християнських свят до язичницьких, часткового засвоєння язичницької обрядності з набором фізичних вправ, ігор, боротьби. З прийняттям християнства традиційні елементи народної фізичної культури поступово адаптуються до своєрідного світогляду,

що розглядався як двовір'я, переходить в систему християнських свят. Наприклад, обряд поклоніння переходить у традиції Великодніх свят з веснянками, гаївками, тощо [1,2,3].

У Київській Русі було створено значну кількість літературних праць, які мали релігійний зміст та мету утвердження православної віри. Велике значення надавалося питанням здорового способу життя, що забезпечує підготовку молоді до трудової та військової діяльності. Одним з перших таких джерел була «Повість минулих літ», яка містила в собі інформацію про стародавні фізичні вправи, та була першим староруським літописом, який створив священик Нестор Літописець з Київсько-Печерського монастиря на початку VII ст. Також одним із фундаментальних джерел того часу було «Повчання Володимира Мономаха», яке поєднувало віковий досвід руської педагогіки з основними положеннями християнської віри. Володимир Мономах запропонував універсальну систему здорового способу життя, що включає у себе: продуктивну трудову діяльність, психічне здоров'я, рухову активність, загартування, правильне харчування, та особисту гігієну [4,5].

Разом з трудовим вихованням підлітки засвоювали правила поведінки ввічливості у суспільстві. Також слід відзначити, що у язичницьких і християнських релігіях ідеологічною основою було виховання на Русі. Християнство формувало усе життя людини. В руках церкви знаходилося судовладдя по повсякденним питанням, через церкву оформлювалося народження людини, весілля, тощо. Також в руках церкви була освіта, як початкова, так і вища. Усі справи потребували обов'язкового церковного благословення від будівництва житла до укладання миру між ворогуючими князями. Таким чином, можна заключити, що світогляд церкви та держави були фактично єдиними [1,2,5].

Фізична культура в Київській Русі розвивалась і ґрунтувалась на основі багатовікових традицій, адаптуючись до окремих іноземних запозичень у двох

взаємопов'язаних напрямках – військово-фізичному і оздоровчо-рекреаційному. Військово-фізична підготовка в Київській Русі спрямовувалась на формування необхідних у військовій справі рухових умінь та навичок. Саме тому у русичів затвердилася своєрідна система підготовки населення, що включала форми фізичного виховання в родині, військово-фізичне виховання у побуті, такеж виховання у княжій дружині, і культових навчальних закладах, таких як церкви, монастирі та школи [2,4,5].

Найпоширенішими засобами підготовки були народні ігри та забави, народні танці, національні види боротьби, фізичні вправи змагального характеру, полювання, походи, тощо [2].

Значно вплинули на розвиток фізичної культури спеціально організовані товариства стрільців з луку, фехтувальної школи, організовані в Києві, Новгороді та інших населених пунктах [3,4].

Щодо оздоровчо-рекреаційного напрямку, то він найвизначніше виявляється в народно-побутових формах, бо саме він прийшов на зміну язичницько-обрядового відпочинку. Серед засобів цього напрямку поширення набули народні ігри, кулачні бої, боротьба, плавання, пірнання. Вони забезпечували давньоруське населення відновленням фізичних і моральних сил, активним відпочинком, поліпшували стан здоров'я і слугували фізичною підготовкою [1,2].

Порівняльний аналіз свідчить, що фізична культура України часів Київської Русі розвивалася за європейською моделлю, але, вбираючи все краще від територіальних сусідів, вона за своїм соціальним значенням та спрямованістю ґрунтувалася на звичаях і традиціях свого народу, що зумовило її прогресивність і креативність [3,4,5].

Висновки.

1. Основними напрямками фізичного виховання у Київській русі у християнський період була військова підготовка, народні ігри та культово-

обрядові дії.

2. До особливостей становлення фізичного виховання у християнський період в Київській русі можна віднести трансформацію язичницьких культово-обрядових дій у релігійні християнські свята.

3. Фізичне виховання у Київській русі у християнський період реалізовувалося через народні ігри та забави, народні танці, національні види боротьби, фізичні вправи змагального характеру, полювання та походи.

1. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі/ М.Ю.Байрачевський. – К., – 1988. – 260 с.
2. Голошапов Б.Р. Історія фізичної культури і спорту/ Б.Р. Голошапов. – М.,– 2001. – 312 с.
3. Грушевський М.С. Історія України-Русі/ М.С. Грушевський – К., – 1992. – Т. 2. – 648 с.
4. Деделюк Н.А. Традиції фізичного виховання Київської Русі/ Н.А. Деделюк – М., – 2003. – 274 с.
5. Котляр М.Ф. Введення християнства в Київській Русі та його наслідки/ М.Ф. Котляр – М., – 1992. – 75 с.

ПАРАЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ – ОДНА З ФОРМ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Овсієнко Анна, студентка

*Єрмолова В.М., к.фіз.вих., доцент кафедри історії спортивного та
олімпійського руху НУФВСУ*

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Актуальність. На сучасному етапі розвитку суспільства значення набуває проблема інтеграції людей з відхиленнями в розумовому і фізичному

розвитку в соціумі. Адаптивна фізична культура і спорт сприяють повному розкриттю фізичних можливостей, дозволяють відчувати радість і повноту життя цим людям. Людина, яка має відхилення у фізичному розвитку, за допомогою спорту дістає можливість самореалізуватися, удосконалюватися як особа, що є одним із головних важелів її соціалізації.

Мета - визначити значущість Паралімпійських ігор у сучасному житті.

Результати досліджень та їх обговорення. Спорту, як важливому суспільному явищу сучасності, притаманна низка соціальних функцій – оздоровча, виховна, освітня, комунікативна, інтегративна тощо [4]. Паралімпійський рух – один з найвищих проявів гуманізму минулого тисячоліття. У процесі непростих економічних реформ, складнощів розвитку наприкінці ХХ ст. Україна робить ще один крок в систему цивілізованого світового суспільства [1]. Формування спортивного руху інвалідів в Україні припадає на 1989 р. У цей час починають створюватися фізкультурно-спортивні і оздоровчі клуби інвалідів. Згодом ці суспільні об'єднання стали основою для створення національної федерації спорту інвалідів різних нозологій. Громадські об'єднання осіб з особливими потребами активно боролися за визнання державою соціальної значущості фізкультурно-спортивного руху і необхідності відповідної державної підтримки для них.

Україна є єдиною державою, в якій створена державна система управління спортом інвалідів і прийнята державна програма її підтримки.

У 1991 р. Верховна Рада України прийняла Закон «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» і, відповідно до цього документа, була прийнята державна програма, на підставі якої в 1992 р. в Україні створена система державних центрів реабілітації та спорту інвалідів. Питання фізичної культури і спорту людей з особливими потребами також знайшли своє відображення у положеннях Закону України «Про фізичну культуру і спорт». Права людини з обмеженими фізичними можливостями на участь у великому

спорті зафіксовані у Законі України «Про підтримку олімпійського, паралімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні». Одним із програмно-методичних документів, що розглядала всі аспекти фізкультурно-реабілітаційної і спортивної роботи з інвалідами була цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації». 1993 р. відзначився створенням Українського Центру фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» і його 27 регіональних відділень, які забезпечують впровадження в життя державної політики з питань фізичної культури і спорту інвалідів в Україні [2].

Сьогодні діють підрозділи регіональних центрів «Інваспорт» у містах і районах України, відкрито спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи для дітей з особливими потребами, також діють фізкультурно-оздоровчі клуби для інвалідів.

Уся система фізичної культури і спорту інвалідів включає наступні підсистеми:

- лікувально-реабілітаційну;
- фізкультурно-оздоровчу;
- масовий спорт інвалідів;
- спорт вищих досягнень, включаючи міжнародні змагання.

Робота Українського і регіональних центрів «Інваспорт» спрямована на удосконалення системи подальшого розвитку фізичної культури і спорту серед осіб з особливими потребами. Провідну роль у розвитку спорту вищих досягнень серед осіб з обмеженими можливостями займає Паралімпійський комітет України [3].

Тріумфальним і унікальним називають виступ українських спортсменів з обмеженими можливостями на XIV літніх Паралімпійських іграх у Лондоні. Честь нашої країни захищали 150 спортсменів, з яких кожен другий піднявся на п'єдестал пошани. Зі столиці Великої Британії збірна команда України привезла 84 нагороди різного ґатунку, серед яких 32 золоті, 24 срібні і 28 бронзових.

Конкуренція на Паралімпіаді-2012 була як ніколи високою. До Лондона за перемогами приїхали 4200 спортсменів із 166 країн, але, не зважаючи на таку велику конкуренцію, досягнення українських паралімпійців на міжнародній спортивній арені у Лондоні вразили: наші співвітчизники посіли 4-е місце у неофіційному командному заліку.

Найбільшу кількість нагород – 44, з яких 17 золотих, 14 срібних і 13 бронзових, до медальної скриньки Україні принесли плавці. До складу команди плавців входили атлети, які мають вади зору (Веракса Максим, Федина Олексій, Смирнов Віктор, Кліпперт Сергій, Мащенко Олександр, Бережна Яна, Матло Ярина, Чуфаров Данило, Залевський Дмитро); ураження опорно-рухового апарату (Виноградець Дмитро, Калина Андрій, Богодайко Євгеній, Істоміна Катерина, Прологаєва Наталія, Юрченко Христина, Бойко Геннадій, Головка Олександр, Палян Ані, Мустафаєв Ескендер, Єлісаветська Ганна, Соцька Ірина, Савцова Вікторія, Свідерська Ольга, Хруль Оксана). Величезною симпатією у британської публіки користувалася 14-річна плавчиня Вікторія Савцова, яка стала в такому юному віці чемпіонкою Паралімпійських ігор. Її подруга по команді — 15-річна Яна Бережна — здобула «срібло». Ці дівчата лише увійшли до великого спорту, але вже змогли досягти таких високих результатів. Досягнення наших спортсменів-паралімпійців на престижних міжнародних змаганнях сприяють зміцненню авторитету України в міжнародному спортивному співтоваристві [4], а головне паралімпійський рух відіграє істотну роль у соціальних процесах і сприяє інтеграції інвалідів у суспільство.

Однією з форм соціалізації атлетів з особливими потребами, а також донесення ними виховної й освітньої ролі спорту є зустрічі, бесіди, диспути з учнівською молоддю.

Зважаючи на значний позитивний приклад морально-вольових якостей спортсменів-паралімпійців і враховуючи ефективний виховний вплив на

формування загальнолюдських і олімпійських цінностей школярів через спілкування з сильними духом людьми, спільними зусиллями навчальних закладів – гімназії «Потенціал» (м. Київ), колегіуму «Берегиня» (м. Черкаси) та школи с. Козачи Лагери (Херсонська обл.), було проведено інтернет-урок «Сильні духом» за участі українських паралімпійців, учасників Паралімпійських ігор 2012 р. у Лондоні.

Сучасні комунікативні технології дозволили школярам трьох областей спілкуватися з чемпіонами, призерами та учасниками Паралімпіади-2012. Дзюдоїст Дмитро Соловей, стрілок Василь Ковальчук, легкоатлети Вікторія Кравченко, Олександр Дріга та Оксана Зубковська поділилися з учнями своїми враженнями про паралімпійські старти, розказали про свій нелегкий шлях до найвищих спортивних вершин, про роль спорту у житті людини.

Висновки. Формування організаційних і нормативно-правових основ становлення і розвитку паралімпійського спорту в Україні, як одного з напрямів у сфері спортивної діяльності, підтверджує позитивне ставлення держави до створення умов для гармонійного розвитку осіб з особливими потребами та сприяють соціалізації атлетів.

Високі досягнення українських атлетів з особливими потребами на Паралімпійських іграх сприяють підвищенню іміджа України у світі.

Зустрічі спортсменів-паралімпійців з учнівською молоддю сприяють формуванню морально-етичних соціально-значущих цінностей.

1. Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: Навчальний посібник. / Ю.А. Бріскін. – Львів: Ахіл, 2003. – 128 с.

2. Бріскін Ю.А. Організаційні основи паралімпійського спорту. / Ю.А. Бріскін. – Львів, ДІФК. – Львів: Кобзар, – 2004. – 180 с.

3. Бріскін Ю.А. та ін. Паралімпійський спорт: Навчальний посібник. / Ю.А. Бріскін та ін. – Львів. – Арал. – 2001. – 141 с.

4. Платонов В.М. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практическое применение / В.Н. Платонов. – К. : Олимпийская л-ра, 2004. – 808 с.

5. http://www.paralympic.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1615&Itemid=125

РАЗВИТИЕ ИЗОМЕТРИЧЕСКОЙ ГИМНАСТИКИ И ЕЁ СОВРЕМЕННОЕ ПРОЯВЛЕНИЕ В АТЛЕТИЧЕСКОМ МНОГОБОРЬЕ

Подгурский С. Э., студент

*Лях-Породько А. А, к. физ. восп., старший преподаватель кафедры истории
спортивного и олимпийского движения*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Предпосылки к зарождению гимнастических упражнений уходят в глубину веков. Ещё в начале нашей эры Шаолиньские монахи применяли статическую нагрузку для развития силы воинов (Канон об укреплении сухожилий). В Средневековье особенности статической или изометрической гимнастики применялись в системах физической подготовки многих рыцарских орденов. Наиболее эффективной из них считалась система тамплиеров, которая позволяла им обладать огромной физической силой без изнуряющих силовых упражнений и тренировок.

В конце XIX века Евгений Сандов применял в своих тренировках статическое напряжение мышц и сухожилий (рекомендовал выполнять их в течение всего дня). Добился с их помощью результатов, о которых многим силачам оставалось только мечтать. При этом, в отличие от динамических упражнений, изометрические не увеличивают массу тела, сохраняя скорость и выносливость. Не стоит забывать и об отечественных талантах, которые разрабатывали свои удивительные системы. К числу наиболее известных

следует отнести А. Анохина [1] Новая система. Психо-физиологические движения или же волевая гимнастика, А. Засс [3] Система статических упражнений и многие другие.

Таким образом, обращение к истории развития различных систем гимнастики дает нам возможность выявить исторические предпосылки и тенденции в становлении новых гимнастических систем современности.

К вопросу возникновения и развития гимнастических систем обращено внимание многих исследователей, в работах которых преобладает освещение становления основных систем гимнастики (шведской, немецкой, французской и др.) [4]. В свою очередь, недостаточно исследованным остается проблема формирования и преобразования новых гимнастических систем, что и предопределяет актуальность научного поиска.

Цель исследования – осуществить исторический анализ и выявить особенности развития новых современных гимнастических систем (на примере статической гимнастики).

Задачи исследования:

1. Проанализировать состояние изометрической гимнастики в начале XX века.
2. Выявить особенности изометрической гимнастики, проявленные в современности через атлетическое многоборье.

Результаты исследования и их обсуждение. Начало XX века преподнесло человечеству много удивительных открытий и изобретений. Не осталась без внимания и область физического воспитания и спорта, учитывая, что в это время активно развивается антропологическая теория человеческого познания, т. е. обращение к физической сущности человека, который находится в центре Вселенной. Этому способствует и распространение спортивного движения, возрождение Олимпийских игр Древней Греции, а также возникновение множества различных гимнастических систем, среди

которых, выделяются несколько. В этом научном исследовании мы остановимся на отдельных системах, таких как: Новая система; психофизиологические движения или же волевая гимнастика Анохина А. [1]; система статических упражнений Засса А. [6].

Разрабатывая новую систему, А. Анохин обращал внимание на то, что в первую очередь, «...нам нужны железные нервы, которые управляют нашим телом...человек в самом себе имеет совершенный метод упражнений, это – воля!» [1. с. 6, 11]. Из приведенных коротких высказываний автора видна направленность этой системы на выполнение упражнений без снарядов. То есть, необходимо было сознательно напрягать мышцы, имитируя преодоление того или иного сопротивления [2]. В соответствии с методическими особенностями новой системы, А. Анохин сформулировал ряд принципиальных положений (табл. 1).

Таблица 1

**Методические рекомендации выполнения упражнений
по системе А.Анохина (1910 г.)**

№ п/п	Характеристика упражнений
1	Концентрируйте все ваше внимание на данном участке тела.
2	Главное внимание обращайтесь на работающую мускулу или группу мускулов.
3	Выполняйте движение, точно согласовывая с рисунком, пояснительным текстом к нему и дыханием.
4	Пунктуально ведите счет движений и прибавление новых движений.
5	Соблюдайте основные правила гигиены и выполняйте главное требование нашей системы: всякое движение производится с наибольшим мышечным напряжением усилием воли.

Другим ярким примером является система статических упражнений, разработанная А. Зассом. Человек с незаурядными физическими способностями, основываясь на имеющемся мировом опыте, предложил определенно новую систему, которая была очень популярной в первой половине XX века и нашла своих последователей в современности. Среди инновационных разработок А. Засса следует отметить комплексный подход и систему дыхательных и изометрических упражнений (табл. 2). Александр Засс одним из первых ввел в силовую тренировку так называемые изометрические упражнения, при которых сила прикладывается либо к неподвижному, либо почти к неподвижному предмету. Следует обратить внимание на уникальность разработанных комплексов изометрических упражнений с цепями, на самосопротивление, с прутьями [3] и др.

Таблица 2

**Методические рекомендации к занятиям
по системе А. Засса**

Название	Содержание
Дыхательные упражнения	Кровообращение в организме совершается из сердца в лёгкие и из лёгких обратно в сердце. Так деятельность сердца зависит от деятельности лёгких. Поэтому, деятельность лёгких не должна ни в коем случае прерываться (задержка дыхания), и уж тем более во время повышенной деятельности при производстве какого-нибудь требующего усилий упражнения. Выдох должен производиться за мгновение перед каждым требующим усилия движением.
Изометрические упражнения	Характерной чертой изометрического режима работы является то, что мышцы при нем хотя и напряжены, но не сокращаются, не меняется их длина, и движений в суставах нет. Таким образом, изометрические упражнения не выходят из рамок исходных положений.
Комплексный подход	Он вводится в практику после того, как в результате тренировок в статическом и динамическом режимах освоены составляющие сет-формы и техника их слитного выполнения в сете.

Отличительная черта системы заключается, помимо прочего, в том, что на тренировку требуется довольно мало времени – всего лишь 25-30 минут, включая разминку. Однако выполнение изометрических упражнений требует учёта определенных моментов: постановка дыхания и предельная концентрация. Сочетание дыхательных, изометрических и динамических упражнений, режим питания, сна и отдыха позволяло организму А. Засса восстанавливаться в короткие сроки [6]. Благодаря этому он тренировался с полной отдачей, загружая все группы мышц, минимум два раза в день, что до сих пор поражает спортсменов, поскольку считается, что человеку для полного восстановления необходимо от 24 до 48 часов.

Таким образом, основываясь на опыте предшественников, представители физического воспитания и спорта начала XX века разработали уникальные гимнастические системы, которые не утратили актуальности и в наши дни. Более того, находятся энтузиасты, которые, соблюдая традиции, разрабатывают интересные идеи для создания качественно новых систем физического развития человека.

Формирование атлетического многоборья в современности. Атлет (от греч. *athletes* — борец), человек крепкого телосложения, силач, спортсмен.

Многоборье — вид спорта или спортивная дисциплина, включающая в себя соревнования в нескольких дисциплинах одного или разных видов спорта.

Атлетическое многоборье включает в себя три троеборья:

- 1) динамическая сила: максимальная сила определяется величиной внешних сопротивлений, которые должны быть преодолены и нейтрализованы;
- 2) статическая выносливость: статическая выносливость - это способность длительное время поддерживать оптимальные силовые характеристики удержания. Качество статической выносливости проявляется в максимально возможном времени приложения силы (работа на удержание), противодействуя внешнему сопротивлению;

3) скоростная выносливость: скоростная выносливость - это способность длительное время поддерживать оптимальные силовые характеристики удержания. Качество скоростной выносливости проявляется в максимально возможном времени приложения силы, противодействуя внешнему сопротивлению.

В научной статье затронута проблема исторических предпосылок развития различных систем статической гимнастики первой половины XX века. Однако, открытым остается вопрос особенностей возникновения и становления новых систем физического развития в наши дни, что и предопределяет актуальность дальнейших исследований.

Выводы

Опыт, накопленный в мировой практике физического воспитания и спорта, стал фундаментом для разработок в современности новых физкультурно-спортивных систем в целом, и гимнастических в частности. Ярким примером этому служат разработки многих иностранных, и в не меньшей мере отечественных специалистов. Среди плеяды известных специалистов необходимо отметить вклад А. Анохина и А. Засса в развитие многих видов статической гимнастики, которые были очень популярны в начале XX в., но, к сожалению, со временем забыты. Сейчас же в новых социально-экономических условиях интерес к прошлому наследию возрос, что стало катализатором возникновения новых видов спорта и авторских систем физического развития.

1. Анохин А.К. (Б. Росс). Новая система. Психо-физиологические движения / А.К. Анохин. – Спб.: Типо-Литография Т-ва А.Ф. Маркс, 1910. – 45 с.
2. Георг Гаккеншмидт. Путь к силе и здоровью / Г. Гаккеншмидт. – М.: Издание братьев Поповых. 1911.- 90 с.
3. Драбкин А.С., Тайна железного Самсона / А.С. Драбкин, Ю.В Шапошников. – М.: Советская Россия, 1968.- 144 с.

4. Олимпийский спорт: в 2 т. / В.Н. Платонов, М.М. Булатова, С.Н. Бубка [и др.]; под общ. ред. В.Н. Платонова. – К.: Олимп. л – ра, 2009. – Т.1. – 736 с.
5. Фохтин В.Г. Атлетическая гимнастика без снарядов / В.Г. Фохтин. – М.: Физкультура и спорт, 1991. – 77 с.
6. Шапошников Ю. Волевая гимнастика Анохина / Ю. Шапошников // Спорт на воде. – 2004. - №3. – С. 35.

ВСЕМИРНЫЕ ИГРЫ: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В МИРЕ

Прибыльская Т. В., магистрантка

*Маринич В. Л., старший преподаватель кафедры профессионального,
неолимпийского и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Сегодня неолимпийский спорт является социокультурным явлением, одним из направлений спортивной деятельности, в котором реализуются взаимосвязанные между собой процессы спортивной подготовки, организации и проведения спортивных соревнований по видам спорта, не входящим в олимпийскую программу. Значительное количество неолимпийских видов спорта (более 300), развивающихся в разных странах мира, свидетельствует о масштабах его распространения.

Укрепление здоровья, усовершенствование двигательных качеств, воспитание воли и характера, признание в социуме – такие задачи решает неолимпийский спорт, создавая условия для развития творческих возможностей молодого поколения (О. Шпенглер, 1991; М. Визитей, Д. Кочуровский, 2009).

Современные тенденции формирования программы соревнований в неолимпийском спорте, постоянная ротация видов спорта, как во Всемирных, так и Олимпийских играх, делают целесообразной политику развития и популяризации всех видов спорта, включенных в программу Всемирных игр.

По отдельным неолимпийским видам спорта проводились научные исследования: бильярд (Т. В. Веккер, 2007, 2009; А. Е. Иванченко, 2008; В. О. Нагорная, 2005; Р. С. Ярошенко, 2010), боулинг (К. Г. Пацалюк, 2011; О. Ю. Фанигина, 2009), пауэрлифтинг (В. А. Громов, 2006; Т. М. Дидык, 2003; В. И. Перов, 2005; И. О. Капко, 2004).

Безусловное влияние неолимпийского спорта на формирование здорового способа жизни подрастающего поколения, а также недостаточное количество литературных источников и научных исследований по вопросам развития неолимпийского спорта, определяют актуальность работы.

Цель исследований: определение путей популяризации Всемирных игр в мире.

Задачи исследований:

1. Охарактеризовать особенности организации и проведения Всемирных игр.
2. Выявить специфику формирования программы Всемирных игр.
3. Определить перспективы развития Всемирных игр.

Результаты исследований, их обсуждение. Наиболее масштабными, комплексными соревнованиями по неолимпийским видам спорта являются Всемирные игры (World Games). Они являются международным спортивным событием, которое объединяет спортсменов наивысшего рейтинга всего мира, главным событием в календаре соревнований для спортсменов, соревнующихся в неолимпийских видах спорта.

Всемирные игры регулярно проводятся с 1981 г. [1, 3, 5] с периодичностью 1 раз в 4 года, на следующий год после проведения

Олимпийских игр. В период с 1981 г. по настоящее время было проведено 8 Всемирных игр (последние Всемирные игры – 2009 г.).

Необходимо отметить, что с 2000 г. Всемирные игры проходят под патронатом Международного олимпийского комитета (МОК), когда между МОК и Международной ассоциацией Всемирных игр (IWGA) был подписан Меморандум о взаимопонимании и сотрудничестве.

Решение о месте и дате проведения Всемирных игр принимается на заседании IWGA не позже, чем за год до предыдущих игр.

Официальная церемония открытия и закрытия Игр схожа с Олимпийскими играми. Парадом в алфавитном порядке традиционно проходят все спортивные команды-участницы, представленные на уровне национальных делегаций.

О развитии неолимпийского спорта в мире свидетельствуют количество участников Всемирных игр, а также количество видов спорта в соревновательной программе. Проанализировав эти данные можно определить динамику участия спортсменов (рис. 1.), а также динамику официальных видов спорта в соревновательной программе, в период с I по VIII Всемирные игры (рис. 2):

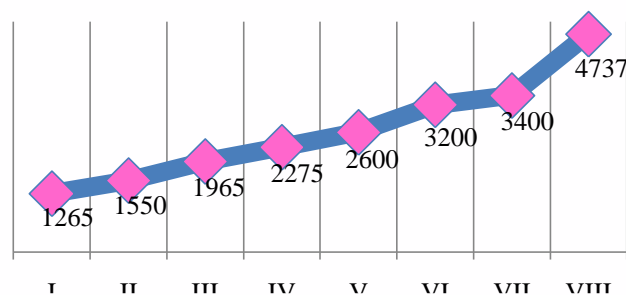

Рис. 1. Динамика участия спортсменов в период с I по VIII Всемирные игры

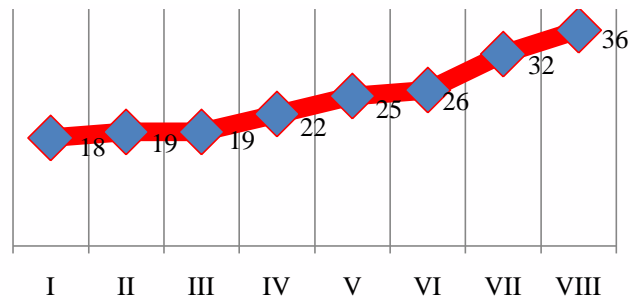

Рис. 2. Количество официальных видов спорта в период с I по VIII Всемирные игры

Таким образом, результаты наших исследований дают основание говорить о положительной динамике развития Всемирных игр на протяжении более 25 лет, о чем свидетельствует увеличение количества видов спорта в соревновательной программе с 18 до 36, а также увеличение количества спортсменов, участвующих в соревнованиях с 1265 до 4737 человек. Что подтверждает возрастание популярности соревнований во всем мире.

Программа Всемирных игр имеет особенности формирования. Она состоит из перечня видов спорта, дисциплин и видов соревнований, которые не входят в Олимпийскую программу и утверждаются IWGA на каждые Всемирные игры. Включать и исключать из программы Всемирных игр виды спорта или спортивные дисциплины имеет право Исполнительный комитет, который формируется не позже, чем за четыре года до проведения Игр. Официальная и демонстрационная программа Всемирных игр утверждается на заседании Исполнительного комитета IWGA. По взаимному соглашению с городом-организатором, Исполнительный комитет IWGA может создать показательную программу для спортивных дисциплин, которые не включены в официальную программу (могут быть представлены также национальные виды спорта).

В отличие от Олимпийских игр, Всемирные игры проводятся в имеющихся спортивных сооружениях, оснащенность которых и влияет на то, какие виды спорта войдут в обязательную программу соревнований [2].

По решению МОК, принятым 12 августа 2004 г., в программу Всемирных игр обязательно должны быть включены виды спорта, которые имеют потенциальную возможность войти в программу Олимпийских игр. Вид спорта или дисциплина должны быть конкурентоспособными, а результаты соревнований - измеряемыми. Если они вошли в программу впервые, то не должны иметь сходство с видами спорта или дисциплинами, которые уже входят в спортивную программу.

Таким образом, некоторые виды спорта, которые входили в программу Всемирных игр, в настоящее время представлены на Олимпийских играх (тхэквондо, триатлон, бадминтон, прыжки на батуте и др.).

На сегодня принято решение, что программа Игр будет отвечать формуле 30+, что означает то, что в обязательную программу входят 30 видов спорта, а другие виды спорта могут быть представлены в демонстрационной программе по желанию Организационного комитета [5].

Перспективы развития Всемирных игр возможно подтвердить определенными тенденциями. Прежде всего, заинтересованностью стран-кандидатов на проведение соревнований. Также это подтверждается тем фактом, что новые и молодые виды спорта заинтересованы в присоединении к IWGA. Исходя из этого, организаторы планируют увеличить маркетинговые усилия по продаже медиа-прав. По специальной программе международные федерации проводят предварительные соревнования по неолимпийским видам спорта и семинары для студентов в университетах, которые дают возможность узнать о новых видах спорта [4].

Выводы:

1. Всемирные игры – это международные комплексные соревнования, которые объединяют спортсменов наивысшего рейтинга всего мира и являются главным событием в календаре соревнований для спортсменов, соревнующихся в неолимпийских видах спорта.

2. Проведение соревнований не требует новой инфраструктуры, что позволяет увеличить шансы стран-кандидатов на организацию и проведение соревнований.

3. Программа Всемирных имеет свои особенности, от которой потенциально зависит популярность Всемирных игр, их привлекательность для различных спортивных структур, что обуславливает развитие Международного спортивного движения и спорта во всем мире.

4. Заинтересованность Международных спортивных федераций в присоединении к IWGA, увеличение количества видов спорта в программе Всемирных игр, а также возросшая популярность этих соревнований среди спортсменов всего мира, несомненно, свидетельствует о перспективах развития Всемирных игр.

1. Григорьевич В. В. Всеобщая история ФК и С : учеб. пособие / В. В. Григорьевич. – М. : Советский спорт, 2008. -288 с.

2. Долбишева Н. Г. : Історичні аспекти та хронологія Всесвітніх ігор у Міжнародному спортивному русі : Монографія / Н.Г. Долбишева. – Дн-вськ Вид-во Маковецький, 2012. – 258 с.

3. Спортивный комитет Украины [Электронный ресурс] // Режим доступа :<http://www.scu.org.ua>.

4. Фройліх Р. «Всесвітні ігри-2013 у калі пройдуть на найвищому рівні!» [інтерв'ю з президентом IWGA] / Рон Фройліх // Спортком. - №6 – С. 20 – 22.

5. International World Games Association (IWGA) [Електронний ресурс]
// Режим доступу : <http://www.worldgames-iwga.org/>

УЧАСТИЕ УКРАИНСКИХ СПОРТСМЕНОВ В ИГРАХ ОЛИМПИАД И ЗИМНИХ ОЛИМПЕЙСКИХ ИГРАХ

Сердюк М.Г., магістрантка

*Радченко Л.А., к.физ.восп., доцент кафедри історії спортивного і
олимпийского движения*

Національний університет фізического виховання і спорту України

Актуальность. Развитие украинского спорта, приумножение его традиций и достижений, становление экономической базы, усовершенствование методики подготовки, патриотизм спортсменов и тренеров обусловили выдающиеся успехи украинцев в составе команд СССР на Играх Олимпиад и зимних Олимпийских играх [4].

Анализ специальной литературы свидетельствует, что сегодня существует значительное количество работ, посвященных изучению развития олимпийского движения, истории олимпийского спорта, анализу результатов Игр Олимпиад и зимних Олимпийских игр, известны имена украинцев – олимпийских чемпионов и призеров, определены их тренеры, при этом статистические данные участия украинских спортсменов в Олимпийских играх остаются актуальным вопросом научных исследований [1, 2, 4].

Цель работы – анализ динамики участия украинских спортсменов в Играх Олимпиад и зимних Олимпийских играх в составе сборных команд СССР и Украины.

Задачи исследования:

1. Проанализировать количественные показатели участия украинских спортсменов в Олимпийских играх на различных исторических этапах путем изучения данных литературы и архивных материалов.
2. Определить процентный вклад украинских спортсменов в копилку медалей сборной команды СССР на Играх Олимпиад и зимних Олимпийских играх.
3. Провести сравнительный анализ участия украинских спортсменов в Играх Олимпиад и зимних Олимпийских играх в составе сборных команд СССР и Украины.

Результаты исследования и их обсуждение. Анализ литературных данных позволил судить, что зарождение олимпийского движения на территории Украины берет начало с представительства генерал-лейтенанта А.Д. Бутовского в составе МОК, а также участия киевлянина Н. Риттера в Олимпийских играх 1896 г. [3].

Дебют украинских спортсменов на олимпийской арене состоялся в 1952 году, когда команда СССР участвовала в Играх Олимпиады [1].

Анализ динамики участия украинских спортсменов на Играх Олимпиад в составе сборной команды СССР, (рис.1) позволяет судить, что представительство наших спортсменов составляло 8,5-19 % от всех участников команды. Процент медалей составляет в среднем 19 % от всех медалей, завоеванных спортсменами СССР, что позволяет судить о существенном вкладе украинцев в копилку сборной команды СССР.

Следующим этапом работы был анализ представительства украинских спортсменов относительно всех участников Игр Олимпиад (рис. 2).

Рис. 1. Динаміка участія українських спортсменів в Іграх Олімпіад в складі збірної команди ССРСР

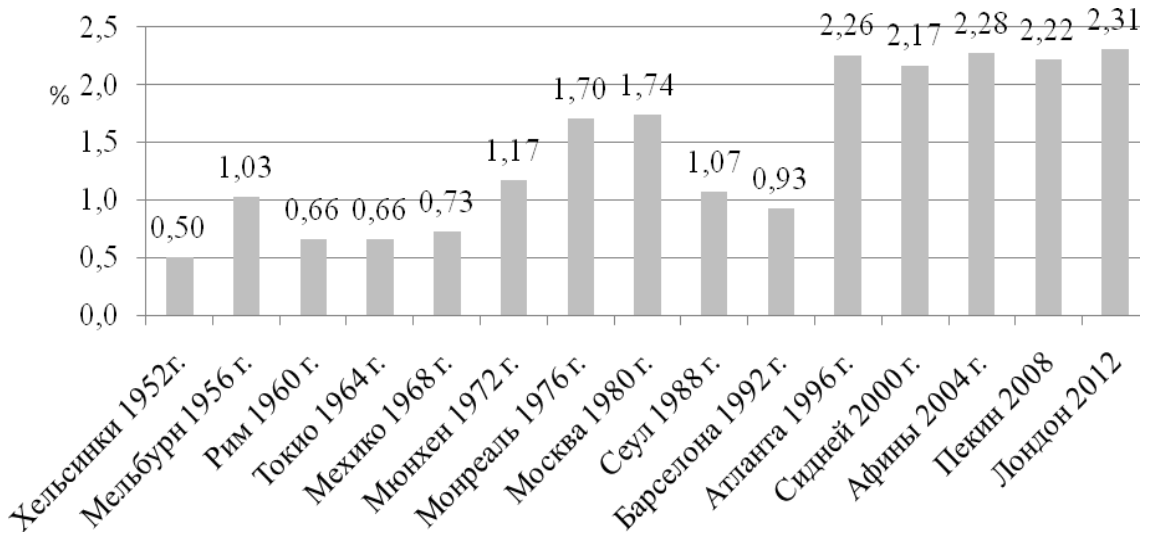

Рис. 2. Соотношение украинцев к общему количеству участников Игр Олимпиад, (%)

Можно отметить, что за период независимости число украинцев-участников Олимпийских игр увеличилось практически вдвое.

На зимних Олимпийских играх украинские спортсмены в составе сборной ССРСР дебютировали в 1976 году, их общий вклад в копилку команды составляет 5 медалей (рис. 3) [5].

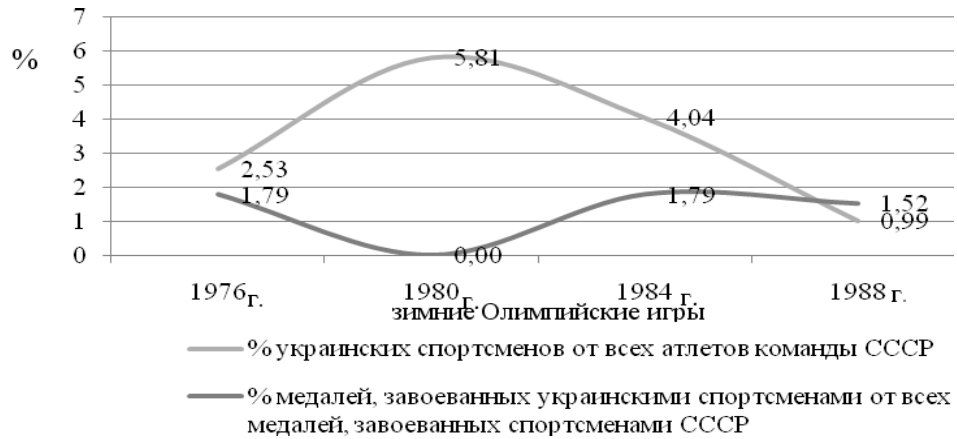

Рис. 3. Динамика участия украинских спортсменов в зимних Олимпийских играх в составе сборной СССР

Исследования свидетельствуют и о положительной динамике участия украинских спортсменов на зимних Олимпийских играх в составе сборной Украины относительно сборной СССР.

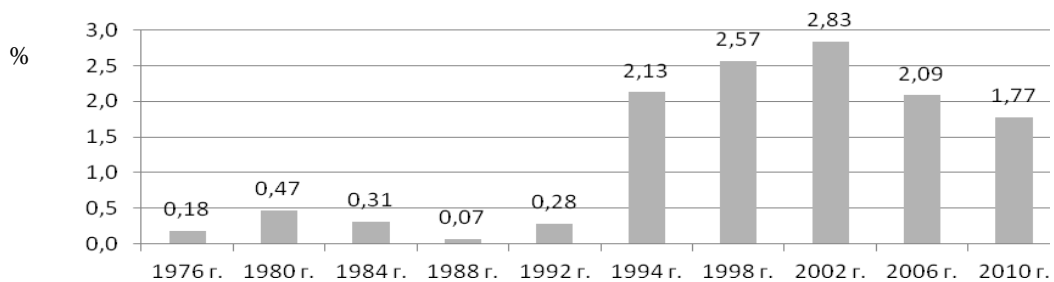

Рис. 4. Соотношение украинских спортсменов к общему количеству участников зимних Олимпийских игр, (%)

Выводы:

1. Анализ литературных данных, архивных материалов позволяет судить, что представительство украинских спортсменов на Олимпийских играх составляло 0,5-2,3 % от всех участников Игр Олимпиад и 0,1-2,8 % от всех участников зимних Олимпийских игр.

2. Процентный вклад украинских спортсменов в копилку сборной команды СССР составлял 17-23 % медалей от всех наград, завоеванных советскими атлетами на Играх Олимпиад и 0-1,8 % - на зимних Олимпийских играх.

3. Сравнительный анализ участия украинских спортсменов в Играх Олимпиад и зимних Олимпийских играх в составе сборных команд СССР и Украины позволяет судить о том, что за период независимости число украинцев, относительно других участников соревнований, увеличилось практически в два раза.

4.

1. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях / М.М Булатова.- К.- 2011р. – 401с.

2. Енциклопедія Олімпійського спорту України / под. ред Платонов В.Н.: Олімпійська література. – Київ – 2005. – С. – 462

3. Олимпийский комитет России: [Эл. ресурс] / Режим доступа: <http://www.olympic.ru>

4. Платонов В.Н. Олимпийский спорт: [для студ. высш. учеб. завд.] / Платонов В.Н., Гуськов С.И. –К. -1994-1997.- Т.1.- 496с.

5. Sports Reference / OLYMPIC SPORTS: [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://www.sports-reference.com>

ВОЛОНТЕРСТВО В СПЕЦИАЛЬНЫХ ОЛИМПИАДАХ

Улан А., студентка

*Гончаренко Е.В., к.физ.восп., доц. кафедры профессионального,
неолимпийского и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Инвалидность – это не только психофизиологическое или сенсорное нарушение организма, но и препятствие на пути к рациональной и необходимой социализации и социальной интеграции. Важным фактором помощи лицам с особыми потребностями является благотворительность. Многие организации, в том числе и спортивные, считают своим долгом оказывать помощь лицам с особыми потребностями в виде финансовых вкладов, участием в качестве волонтеров [2, 4].

Особое место в организации спортивной деятельности людей с нарушениями в умственном развитии занимает Международная организация Специальных Олимпиад, многие направления деятельности которой основываются на волонтерских началах.

В научных работах различных авторов раскрыты проблемы подготовки кадров в адаптивном спорте [1], выявлены особенности волонтерской деятельности в спорте [2]. Однако, отсутствуют исследования в области специфики деятельности волонтеров с людьми, которые имеют нарушения в умственном развитии, что и определяет актуальность данной работы.

Связь работы с научными программами, темами, планами. Работа выполнена в соответствии с темой 1.4 «Теоретико-методические основы развития спорта инвалидов» Сводного плана научно-исследовательской работы в сфере физической культуры и спорта на 2011-2015 гг. Министерства образования и науки, молодежи спорта Украины.

Цель исследования – определение особенностей деятельности волонтеров в международном спортивном движении Специальные Олимпиады.

Задачи исследования:

1. Определить роль волонтерства в развитии адаптивного спорта.
2. Выявить особенности реализации волонтерских программ в Специальных Олимпиадах.

Методы исследования: анализ документальных материалов и литературных источников, контент-анализ.

Результаты исследования и их обсуждение. Первичное значение термина „волонтер“ – личность, которая добровольно предоставляет себя для определенной цели или деятельности. В современном понимании волонтерство относится к существующей социальной практике, которая предполагает, что человек выполняет социальную или благотворительную работу во внеурочное время и без финансового вознаграждения [2, 4]. Волонтерство – это бескорыстная и добровольная деятельность во благо других, выходящая за рамки дружественных и семейных отношений. Это показатель, отображающий уровень гражданской активности и установку на общественную деятельность населения. Волонтерство становится одним из важных направлений деятельности в студенческом самоуправлении и деятельности молодежных объединений. Оно преследует благотворительные цели и направлено на реализацию духовных потребностей молодежи, а не на получение материального поощрения [4].

Активную позицию в развитии волонтерской деятельности в системе адаптивного спорта занимает Международная организация Специальные Олимпиады. Данная организация является единственной международной спортивной организацией для лиц с особыми потребностями, где основной целью является не достижение максимально возможных спортивных

результатов, а предоставление возможности людям с особыми потребностями приобщиться к обществу с помощью спорта [2, 3].

На сегодняшний день в международном движении Специальных Олимпиад насчитывается более 3,7 млн. спортсменов из 170 стран мира [2]. Деятельность Специальной Олимпиады не ограничивается проведением соревнований и тренировочных занятий. За многолетний период своего функционирования Специальные Олимпиады разработали и реализовали множество волонтерских программ и проектов.

Современный адаптивный спорт достиг значительных масштабов и успешная организация таких соревнований как Дефлимпийские и Паралимпийские игры, Всемирные Игры Специальных Олимпиад, напрямую зависит от волонтеров. В паралимпийском и дефлимпийском спорте деятельность волонтеров, в основном, сводится к организации и проведению соревнований, помощи спортсменам во время соревнований.

В Специальных Олимпиадах, помимо указанных функций, волонтеры принимают активное участие в реализации различных тренировочных программ, участвуют в многочисленных социальных и медицинских проектах. На сегодняшний день функционируют следующие волонтерские программы Специальных Олимпиад (Табл. 1).

Выводы:

1. Волонтерство является одним из важнейших аспектов развития адаптивного спорта в мире. Успешная и качественная организация международных соревнований в адаптивном спорте возможна лишь при привлечении значительного количества добровольцев (волонтеров).

2. Международная организация Специальные Олимпиады содействует не только развитию спорта для лиц с отклонениями умственного развития, но и разрабатывает различные волонтерские программы, обеспечивающие ускорение процессов социальной адаптации лиц с особыми потребностями.

**Характеристика волонтерських програм в Спеціальних
Олімпіадах**

Волонтерська програма	Характеристика програми
«Объединенный спорт»	Проведение совместных тренировочных занятий и соревнований лиц с особыми потребностями и здоровыми
«Здоровые атлеты»	Медицинское обследование спортсменов СО и предоставление им соответствующих рекомендаций. В 2011 году, в программе приняло участие 116 тыс. атлетов СО в мире
«Факельный пробег»	Эстафета огня Специальных Олимпиад с Олимпиады в город-организатор Всемирных Игр представителями правоохранительных органов
Образовательная программа	Проведение спортивных, культурных и просветительских мероприятий в общеобразовательных учреждениях
«Лидерство атлетов»	Обучение спортсменов СО ораторскому искусству с целью их представительства на конференциях и других мероприятиях. На сегодняшний день 28896 спортсменов работают на руководящих должностях благодаря данной программе
«МАТР»	Тренировочные занятия для лиц с тяжелыми формами отклонения умственного развития
«Юные атлеты»	Проведение тренировочных и соревновательных занятий для детей 2-7 лет с отклонениями умственного развития. На сегодняшний день в программе принимает участие 75 тыс. детей с нарушением интеллекта.

1. Айнутдинова И.Н. Студенческое волонтерское движение в колледжах как социально-педагогический феномен профессиональной школы США // Социально-педагогическая деятельность: проблемы и перспективы. Материалы III-й научно-практической конференции / Отв. ред. М.Н. Акимова. - Самара: Изд-во «Самарский университет», 2004. -С. 151-155.

2. Історичні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту / [С.Ф. Матвеев, Ю.А. Бріскін, І.О. Когут та ін.] – К.:Асконіт, 2011. – 250 с.

3. Словарь-справочник по социальной работе / под ред. д-ра ист. наук проф. Е.И. Холостовой. – М.: Юрист, 2000. – 400 с.

4. Шарыпин А.В. Волонтерское движение студентов: истоки и современность / А.В. Шарыпин // Современные исследования социальных проблем. – № 4, 2000 – С. 214-220

НАПРАВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВОЛОНТЕРОВ НА КРУПНОМАСШТАБНЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ СОРЕВНОВАНИЯХ

Хасая А., студентка

*Когут И.А., к. физ. восп., доцент кафедры профессионального, неолимпийского
и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Проведение современных спортивных соревнований требует больших денежных затрат, участия большого количества волонтеров различных профессий. Ряд исследователей (Конвисарева Л.П., 2006; Лучанкин А.И., 1997; Сняцкий А.А., 1997 и др.) выделяют XX в. как главную веху в развитии волонтерского движения. Сегодня широко применяется практика привлечения волонтеров к организации и проведению различных спортивных мероприятий, что способствует сокращению расходов по оплате труда во время проведения Олимпийских, Паралимпийских игр, Континентальных первенств и других крупных международных соревнований [5, 4, 7 и др.].

Анализ научно-методической литературы свидетельствует о недостаточном освещении вопросов, касающихся подготовки волонтеров к крупным международным соревнованиям. По мере повышения уровня организации и проведения соревнований, становится все более популярным привлечение волонтеров, которые должны обладать навыками, приобретение

которых предполагает осуществление определенной подготовки. Разработка программ спортивного волонтерства позволит организовать и проводить соревнования на самом высоком уровне, что и определяет актуальность данной работы.

Цель исследования — повышение уровня организации и проведения крупномасштабных международных соревнований путем определения основных направлений деятельности волонтеров на «Евро-2012» и Универсиаде «Казань-2013».

Задачи:

1. Проанализировать процесс отбора и подготовки волонтеров к проведению крупномасштабных международных соревнований.
2. Определить основные направления деятельности волонтеров крупномасштабных международных соревнований на примере Универсиады «Казань-2013» и «Евро 2012».

Результаты исследования и их обобщение. Современная модель спортивного волонтерства сформировалась в процессе подготовки к Олимпийским Играм в период с 1980 по 1992 гг. Разрабатывая масштабные сценарии будущих Универсиад и Олимпийских игр, организаторы стали делать ставку на участие волонтеров в их проведении. Уже в начале 80-х годов прошлого века спортивные волонтеры были признаны «официальными помощниками» оргкомитетов крупных соревнований [7].

С 8 июня по 1 июля 2012 г. весь мир наблюдал за первенством Европы по футболу - одним из крупнейших спортивных соревнований планеты, которое проходило в Украине и Польше. Для организации и проведения «Евро-2012» УЕФА требовалось около пяти тысяч волонтеров, которые были заняты в 21 направлениях, включая деятельности на стадионах, в аэропортах, гостиницах, штаб-квартире УЕФА [4]. Процесс определения помощников «Евро-2012»

проходил в несколько этапов. В табл. 1 представлены пять основных этапов, необходимых для отбора волонтеров на «Евро-2012».

Таблица 1

**Этапы отборов волонтеров
на первенстве Европы по футболу в 2012 году**

Этапы	Проводимая деятельность
I этап (июнь-сентябрь 2011г.)	Регистрация кандидатов происходила на сайте УЕФА – это было единственным способом попасть в волонтерский проект для представителей любой страны.
II этап (осень 2011 г.)	К собеседованию допускались лишь те кандидаты, чьи заявки прошли проверку МОК. Зарегистрироваться можно было в любом городе и стране, указав город, в котором вы бы хотели быть волонтером.
III этап (декабрь – ноябрь 2011 г.)	Подтверждение или отклонение заявки происходило после того, как кандидат прошел собеседование.
IV этап (зима 2011— 2012 г.)	После подписания договора о волонтерской деятельности, определялась структура сотрудничества волонтера с УЕФА.
V этап (март – июнь 2012 г.)	Этап непосредственной подготовки состоял из двух частей: электронной (дистанционной) и операционной (учеба на месте), которая разделялась на функциональную (что именно делать) и нефункциональную (навыки работы с людьми).

Эти пять шагов и представляют собой алгоритм подготовки к эффективной организации работы волонтеров на «Евро-2012». Прохождение всех этапов было обязательным, однако важным компонентом являлось осознанное желание стать волонтером УЕФА [6].

Одним из не менее важных событий, проводимых в спортивном мире, является Универсиада «Казань-2013», которую невозможно представить без организации волонтерской деятельности. Универсиада – это международные спортивные соревнования среди студентов, проводимые международной федерацией университетского спорта (FISU) [3].

В проведении Универсиады-2013 примут участие 20 тыс. волонтеров из Казани и Республики Татарстан, а также из других регионов Российской Федерации и зарубежных стран. На Универсиаде «Казань-2013» будут представлены определенные категории волонтеров (табл. 2).

Таблица 2

Категории волонтеров на Универсиаде «Казань-2013»

Категории волонтеров	Участники волонтерской программы
Волонтеры общего профиля	- школьники общеобразовательных учреждений; - участники молодежных объединений; - иностранные студенты
Волонтеры-специалисты	Люди, владеющие специальными компьютерными программами, иностранными языками, медицинскими знаниями и пр.
Городские волонтеры	Жители города Казани, помогающие в организации городских мероприятий и создающие атмосферу гостеприимного и комфортного города
Спортивные волонтеры	Волонтеры, помогающие в проведении спортивных соревнований. Их подготовкой занимаются спортивные клубы, федерации по различным видам спорта и специальные учебные заведения. Важно, чтобы каждый волонтер знал правила того или иного вида спорта и имел хорошую физическую подготовку

Волонтеры «Казань-2013» во время проведения Всемирных студенческих игр будут задействованы в работе более 40 функциональных направлений – от размещения и сопровождения гостей до работы в пресс-центре и на Церемониях открытия и закрытия Игр [5].

Таким образом, на основе анализа научно-методической литературы можно выделить составляющие волонтерской программы и определить возможные сферы деятельности волонтеров на крупномасштабных международных соревнованиях (табл. 3).

**Направления деятельности волонтеров
на крупномасштабных международных соревнованиях**

Составляющие волонтерской программы	Сферы деятельности волонтеров
Обслуживание мероприятий	Различные роли на спортивных объектах, включая контроль на входе, наблюдение за перемещением зрителей, проверка билетов, сопровождение на указанные места, предоставление информации, транспорт, медицина, допинг – контроль.
Обслуживание гостей спортивной деревни	Выполнение административных обязанностей в центрах проживания; предоставление помощи спортсменам; обслуживание делегаций и команд, протокол, лингвистические услуги; работа в информационной службе поддержки.
Аккредитация	Помощь в проведении аккредитации гостей и участников соревнований; административная поддержка в офисах аккредитации и на спортивных объектах.
Технологии локальной радиопередачи и связь	Ответственность за распространение радиоинформации и управление портативной рацией; запись и распространение радиоинформации; административная поддержка в обеспечении средствами портативной радиосвязи; коммуникация и пресса.

Выводы. На основе анализа научно-методической литературы проанализированы процесс отбора и подготовки волонтеров к проведению крупномасштабных международных соревнований. Процесс отбора волонтеров происходит в несколько этапов, эти этапы и представляют собой алгоритм подготовки волонтеров. Для разработки эффективной программы их подготовки необходимо, что бы волонтеры определялись, в каком именно направлении деятельности (обслуживание мероприятий; обслуживание гостей спортивной деревни; аккредитация; технологии локальной радиопередачи,

связь и др.) они хотят реализовать свой потенциал для организации международных соревнований на высоком уровне.

1. Конвисарева Л. П. Волонтерское движение как фактор развития социальной активности молодежи / Л. П. Конвисарева: дис. канд. пед. наук.— Кострома, – 2006. – 227 с.
2. Лучанкин А. И. Социально- клубная работа с молодежью: проблемы и подходы / А. И. Лучанкин, – 3-е изд. Исправлен. и дополнен. – Екатеринбург., Ин КОТ, 1997.-231с.
3. Летняя Универсиада 2013. Википедия [Электронный ресурс]: Режим доступа:<http://ru.wikipedia.org/wiki/>
4. Новости Украины. Интерфакс Украины [Электронный ресурс]: Режим доступа: <http://www.interfax.com.ua/rus/main/71240/>
5. Спортивное волонтерство / Волонтерское движение Челябинской области. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://pomogi74.ru/sportivnoe-volonterstvo>
6. Сергей Ющшин, Анастасия Николаева, Информационный центр «Украина-2012» [Электронный ресурс]: Режим доступа: <http://ukraine2012.gov.ua/ru/interviews/25540/33>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ, ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СПОРТУ

КОМПЛЕКТОВАНИЕ ЭКИПАЖЕЙ В АКАДЕМИЧЕСКОЙ ГРЕБЛЕ

Бабийчук А.А., магістрант

Дьяченко А.Ю., д. физ. восп., професор

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность . Достижение высоких спортивных результатов в гребле на сегодняшний день невозможно без поднятия вопроса о изучении комплектования экипажей. Эти знания о комплектовании наряду с физической, морально-волевой и тактической подготовкой являются фундаментальными в тренировочном процессе.

Обострение конкуренции на соревнованиях поставило перед тренерами дополнительные требования при подготовке команд. Наряду с поисками оптимальных методов технической и физической подготовки, необходимо искать пути повышения эффективности взаимодействия спортсменов, составляющих один экипаж.

Если до недавнего времени процесс комплектования новых экипажей или усиления существующих проходил в основном стихийно, то в последнее время выработаны определенные методы комплектования, которые полностью оправдали себя в сборной команде Украины.

Цель - повысить уровень эффективности комплектования экипажей с учетом современных тенденций развития академической гребли .

Задачи :

1. Изучить научно - методическую литературу по вопросам подготовки команд в академической гребле.

2. Проанализировать особенности комплектования экипажей в академической гребле на современном этапе.

Результаты исследований и их обсуждения. В настоящее время достижение высоких спортивных результатов в гребле невозможно без высоко квалифицированного, правильного укомплектования экипажей. Здесь учитывается техника гребли спортсмена в укомплектованной группе наряду с физической, морально-волевой и тактической подготовкой, что является фундаментом, на котором основываются спортивные результаты.

Под комплектованием экипажей в гребле принято понимать наиболее рациональный способ подбора подготовленных гребцов, что способствует продвижению лодки в нужном направлении и ее скоростью.

Одним из методов, широко и с большой пользой применяемых при комплектовании, является метод определения групповой совместимости спортсменов в экипаже и определения их оптимальной рассадки внутри- лодки с выбором загребного, лидера и капитана команды. При начале комплектования экипажа необходимо знать:

— происходит ли комплектование нового экипажа или усиливается состав существующего за счет замены одного (в четверке) - трех (в восьмерке) гребцов (замену половины или более состава команды следует рассматривать как создание нового экипажа, так как в этом случае возможно появление команды с новыми характерными особенностями - стиля, техники, тактики ведения борьбы на дистанций);

— номер в команде, на который должен быть посажен гребец;

— роль спортсмена в команде: должен ли он стать лидером, капитаном

команды, лидером со своей стороны (баковой или загребной) или выполнять функции «ведомого».

Эксперименты подтвердили, что действия лидера в экспериментальной группе совпадают с профессиональными особенностями действий загребного в команде. Таким образом, загребной команды выполняет особую роль в экипаже и от правильного выбора его во многом зависит успех команды.

От лидера загребного требуется высокая экономичность действий, терпеливость, умение задать партнерам нужный ритм, своевременно и точно парировать их действия. Это трудно делать и импульсивному, порывистому спортсмену или, наоборот, инертному, для которого характерна стойкость процессов центральной нервной системы.

Таким образом, лидерами-загребными команды могут быть лишь сильные, быстрые, и уравновешенные спортсмены.

Комплектование каждого экипажа имеет свои профессиональные особенности и требования, предъявляемые к членам экипажа, занимающим наиболее важные позиции в команде.

В практике чаще всего приходится сталкиваться с двумя типами загребных. Первый не является лидером по своим антропометрическим данным, имеет средние общефизические показатели, но инициативен, сообразителен, подвижен и резок, умелый руководитель, хорошо подготовлен технически, обладает отличным чувством ритма и темпа, чувством хода лодки. Его главная задача — четкое и безукоризненное руководство командой в гонке, хорошее понимание тактических вариантов противника, умение предложить свой «ответ» и, главное, обеспечить команде «удобную греблю», позволяющую партнерам проявить максимум своих возможностей. Некоторые недостатки его физических данных компенсируются хорошим подбором сидящих за ним спортсменов.

Вторым типом заребных является рослый, физически сильный спортсмен, хорошо владеющий всеми техническими приемами и, в то же время, не хуже заребного первого типа чувствующий ход лодки, партнеров, понимающий «тактическую игру» противника и умеющий быстро ответить контрприемом. Такой заребной способен и сам провести гонку с максимальной отдачей сил, и личным примером увлечь за собой команду. Конечно, подобрать такого заребного в экипаж довольно трудно. Часто спортсмены такого склада недостаточно тонко чувствуют команду и ход лодки и поэтому приносят больше пользы, сидя в середине (на 2—3 номерах в четверке, на 3 — 6 номерах в восьмерке), чем на заребном номере, но если тренеру удастся найти и воспитать такого спортсмена, это уже гарантия достижения высоких результатов.

Также важным при укомплектовании является удачно подобранная пара, обладающая высоким взаимопониманием и может, если это диктуется ходом гонки, временно обменяться функциями управления с сохранением за заребным контролем за действиями команды. Выбор седьмого номера в значительной мере определяется типом заребного. При заребном второго типа седьмой номер должен быть его «тенью», «передаточным звеном» и только. В случае если команда недостаточно хорошо понимает заребного, необходимо помогать команде понимать мысли ведущего. Большие обязанности и ответственность ложатся на седьмой номер, если в команде заребной первого типа. Он должен идеально понимать заребного, а также реализовать его замыслы через мощную греблю. В случае если заребной утрачивает управление, теряется в гоночной ситуации, необходимо смело брать на себя инициативу, руководство командой, предоставляя заребному некоторую передышку перед решающими действиями на финише.

Таким образом, спортсмен, выступающий под седьмым номером, в зависимости от ситуации действует как чистый ведомый, как локальный лидер

или как настоящий лидер. Наиболее удовлетворяет этим требованиям человек сильный, быстрый и уравновешенный не со складом лидера, но и с умением уступать инициативу.

Выводы. Многие авторы такие как (Михайлова Т.В., Кулыба В. и др.) считают, что спортсмен в группе уже не является независимым индивидуумом, и его действия не носят персональный характер, а сама группа уже не просто сумма индивидов, а скорее, интегрированный организм, имеющий свой характер, свое поведение, свой стиль.

Необходимо учитывать основные критерии при комплектовании экипажей в гребле академической, психологическую и психофизиологическую совместимость, антропометрические данные и подготовленность спортсменов .

- 1 Стеценко Ю.Н. Функциональная подготовка спортсменов-ребцов различной квалификации / Ю.Н. Стеценко .- Киев: УГУФВиС, 1994, - С. 12-78.
- 2 Касич Л. Комплектование экипажей в академической гребле / Л.Касич // Студент , наука и спорт в 21 ст.- Киев: Олимпийская литература., 2002.
- 3 Жмарев Н.В. Тренировка гребцов / Н.В.Жмарев – М.: Физкультура и спорт, 1981.- С. 57-78.
- 4 Самсонов Е.Б. Комплектование сборных экипажей в академической гребле / Е.Б.Самсонов – М., 1980.
- 5 Тейлор А.У., Патерсон Д.Х., Морроу А.Г., Нолт В.У. Тестирование вероятности достижения успеха и методы отбора в национальную команду Канады / Тейлор А.У., Патерсон Д.Х., Морроу А.Г., Нолт В.У. // Наука в олимпийском спорте. -1998. -№ 3. -С. 46-52.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ АКАДЕМІЙ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ

Габрильчук І., Галушко В., студенти

Бріскін Ю. А., д. фіз. вих., проф., зав. кафедри теоретико- методичних основ спорту, Пітин М. П., к. фіз. вих., доцент кафедри теоретико- методичних основ спорту

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність теми. Національні олімпійські комітети різних країн сприяють створенню організацій, діяльність яких пов'язана з олімпійською освітою. Значна увага питанням олімпійської освіти молоді в дусі ідей Олімпізму приділяється в роботі Міжнародної олімпійської академії (МОА) і національних олімпійських академій (НОА), які створені в багатьох країнах (Булатова М.М., 2007; Барінов С.Ю., 1998; Платонова В.М., 2005; Никифорова Т., 1998; Столяров В.И. та ін.).

На міжнародному рівні формування та удосконалення системи олімпійської освіти проводить Міжнародна олімпійська академія, в основі діяльності якої лежить реалізація освітніх програм та проєктів, що націлені на поширення олімпійських ідей (Булатова М.М., 2007; Матвеев С.Ф., 2005 та ін.).

Таким чином набувають актуальності питання вивчення структурно- організаційних особливостей діяльності Національних олімпійських академій різних країн світу.

Мета дослідження – визначити організаційну структуру та особливості діяльності національних олімпійських академій різних країн світу.

Завдання дослідження:

1. Визначити значущість Олімпійського руху у формуванні гуманістичних цінностей суспільства.

2. Визначити спільні та відмінні напрями діяльності національних олімпійських академій різних країн світу.

Результати дослідження та їх обговорення. В результаті досліджень було виявлено спільні риси у структурі діяльності більшості національних олімпійських академій, основними з яких є те, що всі національні олімпійські академії є філіями Міжнародної олімпійської академії – мультикультурним, міждисциплінарним центром, що досліджує, збагачує, а також сприяє олімпізму [1, 3]. Наявність Статуту, символіки та прапора. Органи управління Академій включають в себе: Загальні збори членів Академії; Президію Академії; Президента Академії [5]. Вищим керівним органом Академій є Загальні збори членів Академії, які проводяться в міру необхідності, але не менше 1 разу на рік. Загальні збори скликаються на вимогу Президента Академії, Президії або Ревізора Академії. Президія Академії є постійно діючим керівним колегіальним органом Академії, обирається строком на 4 роки в кількості не менше 3-х (трьох) осіб, у тому числі Президент. Президент Академії очолює Президію, обирається Загальними зборами Академії терміном на 4 роки. Національні олімпійські академії мають фінансову підтримку з щорічних членських внесків, що сплачуються своїми членами, а також пожертвувань від різних органів та фондів [3, 5]. Вищим органом є Сесія, які проводяться на щорічній основі. Поточна діяльність академій здійснюється Виконавчим комітетом.

Також, варто зазначити й спільні цілі діяльності НОА різних країн світу, такі як: пропаганда ідей олімпізму, фізичної культури і спорту, здорового способу життя, спрямована на зміцнення здоров'я нації [2, 7]; організація конференцій, симпозіумів та семінарів з проблем фізичної культури і спорту та олімпійського руху; організація щорічних місцевих семінарів / конференцій з проблем фізичної культури, спорту та олімпійського руху, а також на інші теми для покращення знань про масовий спорт; організація основних навчальних курсів для місцевих спортивних адміністративних чиновників і тренерів [6, 7];

організація семінарів з олімпізму в середніх школах, спрямованих на розвиток високої культури спорту серед молоді; вивчення, поширення, популяризація та подальший розвиток гуманістичних цінностей, принципів, ідеалів олімпізму, олімпійського руху та Олімпійських ігор; підтримка науково-дослідницьких проектів на національному та міжнародному рівнях [2]; сприяння збору та розповсюдження даних, пов'язаних з олімпійським дослідженням; публікація та розповсюдження інформаційного бюлетеня; створення та підтримка сайту Олімпійської освіти, видання друкованих матеріалів та публікацій; сприяння здійсненню духовного, морального і фізичного вдосконалення особистості в ім'я зміцнення миру, дружби між народами всіх країн і континентів; підтримка розвитку спортивних музеїв, бібліотек та інших центрів проведення популяризації ідей олімпізму; співпраця з МОА і комісією МОА та відповідними науковими, освітніми і спортивними установами та організаціями; пропаганда, спрямована на формування усвідомленої потреби до занять фізичною культурою і спортом, всебічне зміцнення в суспільній свідомості культу морального та фізичного здоров'я людини на основі олімпійського виховання й освіти; науково-методичне забезпечення олімпійського спорту та координація наукових досліджень на олімпійську тематику; сприяння розвитку масового фізкультурно-оздоровчого та спортивного руху; сприяння розвитку та зміцненню олімпійського руху та системи олімпійської освіти [4, 6]; вивчення, роз'яснення та пропаганда гуманістичних цілей, ідеалів і принципів олімпізму, олімпійського руху та Олімпійських ігор [2]; координація науково-дослідної роботи з проблем фізичної культури, спорту і олімпійського руху, надання допомоги молодим ученим; участь у створенні і розвитку науково-методичних центрів, лабораторій з проблем фізичного виховання і спорту; сприяння введенню в навчальний процес загальноосвітніх шкіл, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, шкіл вищої спортивної майстерності, а також інших шкіл дисципліни

«Олімпійська освіта» та сприяння наданню науково-методичної допомоги органам освіти, спортивним організаціям і фахівцям фізичної культури і спорту в розробці навчальних програм і рекомендацій з зазначеної дисципліни [4]; сприяння установі іменних стипендій та премій для студентів за високі досягнення в науково-дослідницькій, спортивній та громадській діяльності; сприяння підготовці і підвищенню кваліфікації фізкультурно-спортивних кадрів; сприяння наданню науково-методичної допомоги в розробці законодавчих актів та комплексних програм розвитку фізичної культури і спорту серед різних контингентів населення, в тому числі інвалідів; пропаганда фізичної культури та спорту, народних ігор та національних видів спорту, сприяння масовому спортивному руху; пропаганда ідеалів і принципів честі і благородства в спорті і в житті, участь у русі «Fair play».

Водночас у структурі та змісті діяльності окремих НОА визначено низку відмінностей: Олімпійська академія Сінгапуру має статус філії освіти Національної олімпійської ради Сінгапуру і є філією МОА; ОА Молдови та Вірменії є структурними підрозділами НОК; Олімпійська академія Японії не є частиною Національного олімпійського комітету Японії, але дві організації тісно співпрацюють, проте вона не отримує фінансування від НОК і є повністю фінансово незалежною організацією; ОА України є самостійною громадською організацією і діє під егідою НОК України, а Центральна олімпійська академія Російської Федерації включає в себе 12 регіональних олімпійських академій, які є незалежними організаціями. Структура Олімпійської академії Японії: президент, рада директорів, комісія. До складу Виконкому НОА Узбекистану входять: президент, 2 віце-президенти, виконавчий директор, генеральний секретар, скарбник і 5 членів. Академічний штат НОА Куби складається з професорів університетів, професора фізичної шкільної освіти та спортивних шкіл, психологів, дослідників, журналістів і спортсменів ветеранів. НОА

Алжиру складається з директора, координатора, департаменту «Педагогіка і планування», департаменту "Організація та зв'язок".

Також, відмінності спостерігаються й у особливостях діяльності та проведенні різноманітних заходів: ОА Сінгапуру щорічно проводить наукові сесії для молодих людей не лише Сінгапуру, а і за його межами, є спонсором молоді, викладачів та адміністраторів до різних сесій, що проводяться МОА в Олімпії, а також проводить освітні тури на місця стародавніх і сучасних Олімпійських ігор. НОА В'єтнаму збирає і підраховує середній вік чемпіонів Азії на Азійських іграх і в Іграх Південно-Східної Азії. НОА Коста-Ріки щотижня видає статті, які є основним дидактичним матеріалом для підготовки домашніх завдань студентів. НОА Центральноафриканської Республіки фінансується з Олімпійської Солідарності. Окрім цього, в більшості шкіл Грузії заснований теоретичний курс «Олімпізм». Відмітимо, що НОА України ще працює над створенням регіональних відділень в АР Крим, областях України, містах Києві і Севастополі, а в Російській НОА вони вже створені та успішно функціонують. У НОА Коста-Ріки розроблені і видані інформаційні бюлетені по програмі олімпійської освіти, реалізовані грецьким Міністерством освіти. Крім щорічної сесії, Олімпійська академія Японії проводить "Олімпійський Семінар Хартії" та інші навчальні семінари. НОА Гонконгу організовує місцеву спортивну медицину та курси з спортивних наук.

Висновки. Національні олімпійські комітети різних країн сприяють створенню організацій, діяльність яких пов'язана з олімпійською освітою. Значна увага питанням олімпійської освіти молоді в дусі ідей Олімпізму приділяється в роботі МОА і НОА, які створені в багатьох країнах.

Всі національні олімпійські академії мають схожу структуру, спільні цілі, завдання та зміст діяльності та є мультикультурними, міждисциплінарними центрами, що сприяють розповсюдженню серед молоді ідеалів, принципів та цінностей олімпізму.

У різних країнах світу наявні відмінні риси, як у структурі, так і в особливостях організації діяльності національних олімпійських академій та проведенні ними різноманітних заходів.

1. Булатова М. М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях / М. М. Булатова . – К. : Олімпійська література, 2011. – 401 с.
2. Гуманистическая теория и практика спорта. Международный спорт и олимпийское движение с позиции гуманизма: Сборник /Сост. и ред.: В.И.Столяров, С. И.Курило, Е. В. Стопникова. – М. : МГИУ, 2000. – Вып. I. – 302 с.
3. Энциклопедия современного олимпийского спорта / Под ред. В. Н. Платонова. – К. : Олимпийская литература, 1998. – 600 с.
4. Жуковская С. Олимпийское воспитание молодежи: тридиции, современность, перспективы // Спорт, духовные ценности, культура : Сб. – М. : Гуманитарный центр «СпАрт» РГАФК, 1998. – Вып. 6. – С.33-40.
5. Олійник Ю. О. Олімпійський рух та основи олімпійських знань : курс лекцій / Олійник Ю. О. – Івано-Франківськ, 2010. – 117 с.
6. Шатерников Э. Олимпизм как основная категория теории Олимпийского движения / Эрнест Шатерников, Сабиржон Рузиев // Молодежь – Наука – Олимпизм: Материал. междунар. форум. – М., Советский спорт, 1998. – С. 275-277.
7. Яковлев А. Н. Физическая культура и олимпизм как ценностно-гуманистическая и ситуативно-значимая сторона жизнедеятельности человека в современном обществе / А.Н. Яковлев, А.Г. Егоров // Материал. III междунар. науч.-практ. конф. «Здоровье для всех» : редкол.: К. К. Шебеко [и др.]. – Пинск: ПолесГУ, 2011. – Ч. I. – С. 303-305.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМЕ ПОДГОТОВКИ ЮНЫХ ВОЛЕЙБОЛИСТОВ

Дума В., студент

Нагорная В.О., к.физ.восп.,

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Проблема системного управления специальной подготовленностью является особенно актуальной в процессе становления спортивного мастерства юных волейболистов в аспекте достижения высокого качества их подготовки. Поэтому, с целью эффективного планирования учебно-тренировочного процесса, необходимо осуществлять контроль физической, технико-тактической подготовленности юных волейболистов, что делает необходимым поиск оптимальных методов педагогического контроля в системе подготовки юных волейболистов [1].

Цель исследования - определить особенности педагогического контроля в системе подготовки юных волейболистов и экспериментально обосновать методику оценки специальной подготовленности спортсменов.

Задачи и исследования:

1. Осуществить анализ специальной литературы по вопросу педагогического контроля.
2. Выявить особенности специальной подготовленности юных волейболистов по признакам возрастно-квалификационной динамики становления спортивного мастерства.
3. Осуществить педагогическое тестирование с целью целесообразности его использования в волейболе.

Результаты исследований и их обсуждение. Динамика показателей физического развития юных волейболистов.

Для волейболистов юного возраста наиболее информативными являются следующие показатели физического развития: длина и масса тела, окружность грудной клетки, обхватные размеры двуглавой мышцы плеча, талии и бедра.

Степень отклонения фактической массы тела от должной определялась с помощью индекса Брока. При этом недостаток в массе тела имел один испытуемый, ещё один имел идеальную массу тела. Среди остальных: у девяти спортсменов отклонение фактической массы тела от идеальной массы тела в сторону увеличения составила не более 15 %, что находится в пределах нормы, и лишь трое испытуемых имели избыточный вес (больше на 20 – 25 % от идеальной массы тела) [2].

С помощью индекса пропорциональности определялся характер грудной клетки. Среди испытуемых 9 юношей имели нормальную грудную клетку и 5 испытуемых принадлежали к группе с широкой грудной клеткой (табл. 1).

Таблица 1

Антропометрические показатели волейболистов 16-18 лет (n=14)

Дли- на тела (см), \bar{x}	Масса тела (кг), \bar{x}		Окружность грудной клетки (см), \bar{x}								Бицепс (см), \bar{x}		Талия (см), \bar{x}		Бедро (см), \bar{x}	
			Вдох		Выдох		Ср. п.		экскур сия							
	До	После	До	После	До	После	До	После	До	После	До	После	До	После	До	После
176,5	75,94	78,9	103,1	106,3	98,6	100,9	100,1	95,2	4,5	5,2	35,9	37,1	78,3	79	55,9	57,7

Под влиянием занятий волейболом в течении года, антропометрические показатели изменились следующим образом: была отмечена тенденция в улучшении значений антропометрических показателей у юношей. При этом большая гипертрофия наблюдалась в крупных мышечных группах, таких как

бедро и грудь; в меньшей степени это касается двуглавой мышцы плеча и талии.

По окончании эксперимента отмечена степень отклонения фактической массы тела от должной. У одного испытуемого – идеальная масса тела; 11 испытуемых – отклонение фактической массы тела от должной в сторону увеличения в пределах 15 %, что находится в пределах нормы, и у 3 испытуемых – избыточный вес, превышающий идеальную массу на 20 - 25 %.

Динамика физической подготовленности у испытуемых.

При определении физической подготовленности у испытуемых волейболистов основной акцент в тестах был на определении уровня силы и силовой выносливости. По окончании эксперимента данные педагогического тестирования позволили судить об эффективности занятий. Были использованы такие упражнения как: подтягивания на перекладине (максимальное количество раз); сгибание и разгибание рук в упоре лёжа (максимальное количество раз); подъём туловища в сед 3 положения лёжа (количество раз за 1 минуту); кистевая и становая динамометрия.

По окончании эксперимента результаты в упражнениях стали более ровными у всех волейболистов [2]. У большинства испытуемых был отмечен существенный рост уровня физической подготовленности, что свидетельствует об эффективности использования силовых упражнений. При выполнении тестирования с помощью станового динамометра мы столкнулись с тем, что у ряда испытуемых (4 человека из 14) были заболевания спины различного происхождения. По этому необходимо проведение дополнительных исследований с целью определения более приемлемого теста оценивающего уровень развития длинных мышц спины у занимающихся в юном возрасте с отягощениями. При этом одним из главных критериев такого теста должна быть доступность и простота в использовании, так как имеющиеся тесты в спорте малоприменимы в практике волейбола (табл. 2).

**Антропометрические показатели педагогического тестирования
волейболистов 16-18 лет (n=14)**

Подтягивание на перекладине (кол-во раз), \bar{x}		Подъём туловища в сед (кол-во раз за 1 мин.), \bar{x}		Сгибание и разгибание рук в упоре лёжа (кол-во раз), \bar{x}		Кистевая динамометрия (кг), \bar{x}		Становая динамометрия (кг), \bar{x}	
До	После	До	После	До	После	До	После	До	После
11,1	13,4	50,6	57,5	36,9	43,6	55,3	58,3	164	208

Что касается испытуемых, выполнивших становую динамометрию, то в начале эксперимента один испытуемый имел уровень развития мышц спины ниже среднего, два – средний и один – выше среднего, остальные участники эксперимента имели высокий уровень. По окончании эксперимента 10 испытуемых имели высокий уровень развития мышц спины, что, по нашему мнению, обусловлено рядом причин, среди которых: акцентированное воздействие на мышцы спины на занятиях с отягощениями на протяжении всего эксперимента; природная «отзывчивость» данной мышечной группы на силовую нагрузку, и в связи с этим, быстрый рост результативности в упражнениях направленных на мышцы спины [3].

Выводы.

На основании результатов проведённых исследований возникает проблема разработки и обоснования специальных тестов для осуществления педагогического контроля динамики результативности работы юных волейболистов, на чем и будут сосредоточены наши дальнейшие исследования.

1. Беляев А. В., Булыкина Л. В. Волейбол: теория и методика тренировки / А. В.Беляев, Л. В.Булыкина - Москва: Физкультура и спорт, 2007. - 184 с.

2. Ивкова Т. П. Волейбол / Т. П.Ивкова - Минск: Акад. упр. при Президенте Респ. Беларусь, 2008. - 63 с.

3. Sandler D. Sports power / D.Sandler - Champaign: Human Kinetics, 2005. - 244 p.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ У ПРОФЕСІЙНИХ КОМАНДАХ

Клименко С.П., студент

Балан Б. А., викладач кафедри футболу

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Актуальність. Популярність футболу в сучасному світі, його інтенсивна комерціалізація і професіоналізація, постійно зростаюча соціально-політична значущість успіхів на чемпіонатах світу та Європи привели в останні роки до формування у багатьох країнах світу високоефективних систем підготовки спортсменів. Наслідком цього стало різке зростання конкуренції на міжнародній спортивній арені [5]. Практика сучасного спорту, численні наукові дослідження свідчать про те, що результати світового рівня доступні лише особливо обдарованим спортсменам, по-перше, які мають явно виражені природні задатки до досягнень в футболі, а по-друге, спромоглися до їх реалізації в процесі багаторічного вдосконалення.

Аналіз фундаментальних праць в галузі теорії та методики спортивного тренування дозволяє зробити висновок про те, що в ряді актуальних напрямів подальшого розвитку спорту одне з головних місць посідає проблема управління підготовкою футболістів.

Як свідчать сучасні тенденції розвитку футболу, нагальним є дослідження проміжку часу між завершенням навчання у дитячо-юнацькій спортивній школі, спеціалізованій дитячо-юнацькій школі олімпійського резерву та

залученням молодих гравців до професійних команд. Більшість спортсменів у цей період завершують активно займатися футболом [1]. Відзначимо, що лише близько 30 % юнаків даного віку мають постійну ігрову практику в професійних командах третьої за рангом ліги чемпіонату України з футболу [2]. Відсоток участі футболістів 19-21-річного віку в складах професійних команд 1-ої ліги не перевищує 10 %, а в «Прем'єр-лізі» взагалі мінімальний.

Незважаючи на досить велику кількість наукових досліджень в області футболу, виконаних А.П. Золотарьовим (1997), А.Шамардіним (2000), В.А.Бліновим (2001), С.В. Дугіним (2003) і багатьма іншими, питання удосконалення управління тренувальним процесом футболістів на етапі підготовки до вищих досягнень залишається актуальним.

Тому, дана проблема має важливе теоретичне та практичне значення для підготовки повноцінного резерву в українському футболі.

Мета дослідження – удосконалення управління підготовкою футболістів 19-21-річного віку на етапі переходу до професійних команд на основі аналізу тренувальних і змагальних навантажень.

Завдання дослідження:

1. Провести теоретичний аналіз сучасної науково-методичної літератури з проблеми, що вивчаємо;
2. Визначити особливості тренувальної та змагальної діяльності футболістів 19-21-річного віку в професійних командах України;
3. Розробити рекомендації щодо удосконалення управління підготовкою спортсменів 19-21-річного віку на етапі підготовки до вищих досягнень у футболі.

Результати дослідження та їх обговорення. В футболі спортсмени, що виконують різні функції в команді, мають специфічні особливості змагальної діяльності в матчі. На подібні відмінності вказують фахівці [3]. Змагальні дії гравців відрізняються великою різноманітністю і складністю, вимагають

високої фізичної і психічної напруги. У зв'язку з цим, особливого значення набуває вивчення комплексу специфічних властивостей і якостей, що забезпечують ефективність тренувальної і змагальної діяльності в футболі, необхідність дослідження психофізіологічних характеристик спортсменів різних ігрових амплуа, використання їх в контролі та управлінні підготовкою команди. В результаті проведеного анкетування серед тренерів команд Прем'єр - ліги, першої та другої ліг чемпіонату України з футболу були отримані наступні дані.

На питання «Чи передбачає навчально-тренувальний процес на професійному рівні постійне зростання навантажень?» 40 % респондентів відповіли, що скоріше так, чим ні; 27 % відповіли, що так; 23 % - скоріше ні, чим так; 7 % - це залежить від індивідуальних можливостей кожного гравця команди та від ступеня його відновлення і витримки певних фізичних навантажень, а також від етапу і періоду підготовки враховуючи індивідуальні особливості гравця, 3 % - ні.

В результаті отриманих даних ми можемо спостерігати, що навантаження в професійних командах потребує постійного збільшення, при тому, що вони є і так досить високими. Але це все звісно залежить від тренера та завдань, які виконуються на тренуванні.

При комплектуванні команди необхідно орієнтуватися на те, наскільки можливості окремих гравців відповідають їх ігровим амплуа в команді, характеру функцій і завдань, що покладені на них [3].

На етапі підготовки до вищих досягнень футбольну діяльність завершують понад 50 % молодих спортсменів [1]. Серед основних причин скорочення певної кількості талановитих футболістів в 19-21-річному віці на етапі переходу до професійних команд були виявлені наступні:

- 47 % провідних футбольних тренерів України вважають, що остаточне формування моторики і вегетативних функцій у спортсменів 19-21-річного віку

ще не закінчено. Досягнення максимально можливих результатів значною мірою обумовлене ходом природного вікового розвитку. Робота над розвитком відповідних якостей може виявитися ефективною лише в разі збігу у часі цілеспрямованого напруженого тренування з піком вікового розвитку певної якості. На етапі переходу до професійних команд потрібно поступово підвищувати рівень загальної та спеціальної фізичної підготовки футболістів даного віку з урахуванням індивідуальних особливостей та ігрового амплуа.

- 23 % вважає, що спортивна травма не дає в повному обсязі займатися футбольною діяльністю на професійному рівні;

- 17 %, що тренувальний процес не відповідає індивідуальним особливостям гравців;

- 13 %, що в зв'язку зі зміною виду професійної діяльності в подальшому житті (продовженням навчання у вищому навчальному закладі) молоді футболісти завершують активно займатися футболістом.

В результаті проведеного анкетування серед професійних гравців команд Прем'єр - ліги, першої та другої ліг чемпіонату України з футболу з метою виявлення основних труднощів, з якими зіткнулись футболісти на етапі переходу до професійних команд були отримані наступні дані.

Рішення про продовження футбольної діяльності в професійній команді порекомендували: 36 % респондентів відповіли, що рідні; 24 % - тренер; 28 % - самостійне рішення; 4 % - вболівальники; 8 % - друзі.

За результатами, які отримали на це питання можна говорити, що великий вплив на подальший вибір мають рідні та тренер. Самостійне рішення прийняти досить складно.

59 % респондентів зазначили, що навчально-тренувальні заняття в професійній команді досить цікаві та корисні. Проте фізичні навантаження постійно збільшувались (53 % опитуваних). Таким чином, 43 % респондентів відповіли, що невитримували їх.

Серед інших факторів, що впливають на успішність спортивної діяльності гравців 19-21-річного віку в професійній команді були наступні: 21 % респондентів відповіли, що їх технічна підготовка не відповідає вимогам головного тренера; 15 % опитуваних морально та психологічно не були готові до професійної футбольної кар'єри; 11 % - інколи не розуміли, що від них вимагає тренер, а 10 % респондентів - кар'єра професійного футболіста заважала отримувати повноцінну вищу освіту.

Висновки:

1. Змагальні навантаження в футболі знаходяться в нерозривному зв'язку з розвитком загальних закономірностей становлення теоретико-методичних основ спортивного тренування, які сформульовані В. М. Платоновим. Один із головних напрямків подальшого вдосконалення управління підготовкою футболістів 19-21-річного віку необхідно пов'язувати з оптимізацією технології планування та контролю тренувальних і змагальних навантажень [3].

2. По даним, отриманим в результаті соціологічного дослідження, можна зробити висновок, що на етапі переходу до професійних команд футбольна діяльність характеризується подоланням великих фізичних навантажень, що вимагає повної мобілізації психологічних якостей. У цей період зростає змагальна практика, а тренувальний процес відрізняється значним підвищенням об'єму та інтенсивності основних тренувальних засобів, де всі завдання вирішуються в тимчасовому режимі.

3. Основним завданням тренера при управлінні підготовкою футболістів 19-21 років на етапі переходу до професійних команд є подальше підвищення рівня загальної та спеціальної фізичної підготовки, техніко-тактичної майстерності з урахуванням індивідуальних особливостей та ігрового амплуа, вдосконалення технічних прийомів і виховання уміння ефективно застосовувати їх в процесі гри.

Проте, специфічні особливості організації учбово-тренувального процесу і

змагальної діяльності футболістів на даному етапі являють собою досить складний досліджувальний об'єкт [4]. Ця обставина вимагає обережно підходити до формування висновків і рекомендацій в області подальшого вдосконалення, як методології управління підготовкою футболістів даного віку, так і практичних аспектів реалізації її положень.

1. Балан Б.А. Особливості відбору футболістів 19-21-річного віку на етапі підготовки до вищих досягнень на основі комплексного тестування кандидатів у професійні команди / Б.А.Балан // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2012. – № 1. – с. 8-11.

2. Балан Б.А., Свириденко А. В. Ігрова діяльність футболістів 19-21-річного віку в професійних командах 2-ої ліги чемпіонату України з футболу / Б.А.Балан, А. В. Свириденко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. - № 7. – с. 3-5.

3. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения / В.Н.Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 808 с.

4. Лисенчук Геннадій Анатолійович. Теоретико-методичні основи управління підготовкою футболістів : Дис. д-ра наук: 24.00.01 / Лисенчук Геннадій Анатолійович. – К., 2004. – 400с.

5. Шинкарук О. А. Отбор спортсменов и ориентация их подготовки в процессе многолетнего совершенствования (на материале олимпийских видов спорта) / О. А. Шинкарук. – К. : Олимп. л-ра, 2011. — 360 с.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ПРОГРАММ В ПОДГОТОВКЕ ЮНЫХ ШАХМАТИСТОВ

Левенко В. А., магистрант

Шинкарук О. А., д. физ. восп., проф.

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. В настоящее время шахматная подготовка спортсменов включает одно из современных направлений – использование компьютерных технологий и программ. Внедрение в учебный процесс новых компьютерных технологий будет способствовать повышению общего уровня интенсивности обучения, производительности тренировок при усвоении стратегического и тактического шахматного материала. Это подтверждают результаты анализа применения информационно-компьютерных технологий в физической культуре и спорте [2].

Анализ литературных данных показал, что исследования в шахматах ведутся по таким направлениям: использование компьютерных тестов для диагностики оперативной памяти [5]; способы и методы развития комбинационного зрения [1]; методы обучения дебюта (начало игры), эндшпиля (конец игры), способы развития творческого мышления шахматиста [3].

Исследований относительно использования и влияния компьютерных технологий (в частности программ) на подготовку спортсменов практически не проводилось. На современном этапе развития шахматного спорта для подготовки спортсменов разрабатывается большое количество компьютерных технологий, программ. Однако литературные данные свидетельствуют, что программы не систематизированы, нет четкой направленности для использования в процессе подготовки спортсменов.

Цель исследований - обосновать комплекс компьютерных программ, как составляющую содержания подготовки шахматистов юных спортсменов.

Задачи исследований: 1. Осуществить теоретический анализ специальной литературы по вопросам подготовки шахматистов различной квалификации;

2. Определить роль компонентов программы в процессе подготовки шахматистов.

Результаты исследований и их обсуждение. С использованием шахматных компьютерных программ становится возможным более детальное осуществление информационно-поисковых, обучающих и игровых функций, развитие умений и навыков шахматного мастерства спортсмена по всем стадиям шахматной партии. Использование шахматных ресурсов Интернет могло бы осуществить оптимальный поиск спарринг партнеров на игровых порталах, проводить дистанционную тренировку и своевременно получить оперативную информацию. Рядом с базовыми методами подготовки появились новые, основанные на использовании персональных компьютеров (ПК), шахматных программ и интернета.

Специальная подготовка юных шахматистов на современном этапе претерпевает существенные изменения по форме и получает дополнительные возможности, которые ранее невозможно было технически реализовать.

Во-первых, в техническом арсенале шахматистов появился такой мощный инструмент, как персональный компьютер, позволяющий наиболее эффективно реализовать многие функции сбора, систематизации, хранения шахматной информации (партий, позиций для анализа), тактического анализа выбранных позиций высочайшего качества на недоступном биологическому шахматисту по глубине уровню.

Во-вторых, повысилась интенсивность занятий по решению тренировочных и контрольных заданий, с проверкой многочисленных

"боковых" ответвлений и вариантов, с акцентом внимания на важнейших тонкостях и нюансах в этих разветвлениях.

В-третьих, расширились возможности подачи учебного материала, существенно углубилась ранжированность по уровню сложности и тематической направленности.

Для детей начальной подготовки используются программы направлены на ознакомление с шахматной доской и фигурами [4]:

- **«Динозавры учат шахматам»** посредством игры программа знакомит знакомят начинающих спортсменов с шахматной доской, шахматными фигурами. Затем они выполняют интересные задания на компьютере:

- собрать конфеты на шахматной доске;

- уклониться от встреч с крокодилами, которые «рыщут» по доске и т.д.

- **«Тим и Тишка спасают шедевры Эрмитажа»** - для тренировки внимательности. Ученик выбирает 2 картинки, одинаковые по сюжету, но имеющие незначительные различия, разное число украшений у персонажей, разное количество яблок на дереве и т.д. Они до 6 различий. Во время сравнения двух картин и поиска различий звучит тихая и красивая мелодия.

- **«Шахматная тактика»** - включает занятия по изучению принципов дебюта и эндшпиля. Содержит большое количество учебных задач по различным темам и различной сложности.

- **«Информационно-поисковые системы»**. Для спортсменов высокого класса важна, прежде всего, информационно-поисковая функция, образующая информационно-поисковую систему - ИПС.

Неотъемлемой частью арсенала любого гроссмейстера, и мастера является шахматная база данных. Она позволяет подготовиться к сопернику в течение нескольких часов и освежить в своей памяти дебютные схемы и ключевые позиции. Опираясь на практический опыт, можем сказать, что дебютную информацию о соперниках можно получить за пять минут, далее

анализ ключевых позиции при переходе в миттельшпиль. М.И. Дворецкий [3] считает, что "увеличение объема информации, связанное с компьютерными базами, влечет за собой необходимость выработки эффективных форм работы с нею". Не вызывает сомнения то, что без использования такого средства в тренировке, как персональный компьютер с установленными на нем шахматными ресурсами (прежде всего ИПС) быстро и качественно улучшить дебютную подготовку невозможно.

В настоящий момент созданы две основных РШС. Это российская разработка "**Chess Assistant**" (ИПС СА) и немецкая программа "**Chess Base**" (ИПС СВ). ИПС СВ - это многофункциональная система для работы с шахматными партиями, для анализа и игры. По сравнению с дебютными справочниками-книгами, скорость обработки информации увеличивается, в сотни раз. Такая производительность незаменима во время участия в турнирах. Выбор дебютной стратегии на игру можно и нужно объединить с подготовкой к конкретному сопернику. Кроме "ручной" подготовки к сопернику есть и автоматический режим, который называется - "Подготовка к сопернику". В данном режиме необходимо лишь найти имя соперника, задать цвет фигур соперника в будущей партии. В результате программа автоматически построит оглавление с дебютным репертуаром противника, выделены успешные или неуспешные результаты. Позволяет понять многие "тонкости", например, какие фигуры у противника "любимые", куда он предпочитает развивать те или иные фигуры в дебюте.

ИПС СВ - позволяет обрабатывать огромное количество партий. Сейчас в ее базе около 2,5 млн. шахматных партий. Она производит массу операций. Например, функция "Player dossier" (досье игрока) создает очень подробное описание конкретного игрока, с которым, возможно, придется сразиться. За 90 секунд программа создаст отчет о любом из 120 тыс. турнирном игроке: возраст, динамика изменения рейтинга, крупные победы, полный репертуар,

разыгрываемые дебюты и т.д. Вместо того чтобы тратить 80 % времени на поиск необходимых материалов, можно потратить это время на изучение самих материалов. Сегодняшняя версия этой программы играет в силу чемпионов мира, сыграв вничью с чемпионом мира Крамником в матче из восьми партий. Таким образом, ИПС СВ является аналогом ИПС СА.

Основная функция игровых программ -это выполнение функции спарринг-партнера. Среди ведущих шахматных программ выделяются "Deer Fritz" , "Junior", " Chess Tiger", и "Shredder".

Выводы:

1. За последние годы в шахматном спорте появилось большое число шахматных программ, имеющих различную направленность (тренировочную или игровую), степень влияния на ведущие психологические качества шахматиста.

2. Компьютерные программы помогают обучать и закреплять способы ведения соревновательной борьбы и ее элементов, а также совершенствовать и углублять понимания на уровне квалифицированных спортсменов. Применение программ в тренировочном процессе, их рациональное планирование требует дальнейших исследований.

1. Блох М. В. Комбинационные мотивы. / М.В. Блох. — М.: «ЭКОС», Учебное пособие, 2003 г. — 304 с.

2. Волков В.Ю. Компьютерные технологии в физической культуре, оздоровительной деятельности и образовательном процессе / В.Ю. Волков // Теория и практика физ. культуры — М.: 2001 г. — № 4. — С. 60-63; № 5. - С. 56-61.

3. Дворецкий М. Методы шахматного обучения / М. Дворецкий, А. Юсупов. — Х.: 1997 г. —258 с.

4. Полоудин, В.А. Обучение игре в шахматы с применением компьютерных технологий как комплексное средство повышения интеллектуальных и игровых способностей младших школьников: дис. канд. пед. наук / В.А. Полоудин. — М.: 2007 г. - 192 с.

5. Симкин Ю.Е. Современный шахматный тренинг / Ю.Е. Симкин. — К.: Олимп. лит.,-2007.-123с.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОЦЕНКИ ТЕХНИКО-ТАКТИЧЕСКИХ ДЕЙСТВИЙ СПОРТСМЕНОВ В БАСКЕТБОЛЕ С УЧЕТОМ СОВРЕМЕННЫХ ТЕНДЕНЦИЙ В РАЗВИТИИ ВИДА СПОРТА

Ли Чуань, магистрант

Дьяченко А.Ю., профессор, д. физ. восп.

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Система спортивной подготовки в баскетболе один из наиболее динамично развивающихся компонентов современного олимпийского и профессионального спорта. Это связано с высокой престижностью спортивного результата в этом виде спорта в турнирах национального и международного ранга (Козіна, 2008).

Хорошо известно, что увеличение спортивной подготовленности в баскетболе во многом зависит от совершенствования технико-тактической подготовки спортсменов (Гомельский, 1997). Анализ специальной литературы свидетельствует, что в процессе тактической и технической подготовки в баскетболе мало учитываются или не учитываются специфические проявления интегральной технико-тактической подготовленности, зарегистрированные в процессе игровой деятельности. Особенно не хватает средств и методов

подготовки, которые учитывали эффективность индивидуальных игровых действий спортсменов.

Возникает проблема, когда ряд факторов – накопление утомления, различия квалификации игроков, травмы и др. причины, снижают возможности текущего управления технико-тактической подготовкой спортсменов в условиях интенсивно чередующейся соревновательной деятельности. Это приводит к различиям подготовленности игроков основного состава, и как следствие, к снижению спортивного результата всей команды.

Одновременно представлены новые возможности анализа структуры соревновательной деятельности в баскетболе (Кириченко Р.О., 2006). Они учитывают современные тенденции в развитии вида спорта, которые связаны с увеличением количества игровой практики и интенсификацией самой соревновательной деятельности. Показано, что его результаты позволяют определить сниженные стороны технико-тактической подготовленности в баскетболе с учетом амплуа игроков и времени проведенном на площадке. Результаты такого анализа создают предпосылки для определения эффективных методов текущего управления технико-тактической подготовленностью спортсменов (Дорошенко Е.Ю., 2008). Необходимо отметить, что при наличии общей концепции, конкретных методов технико-тактической подготовки, в основе которых лежит оценка эффективности проведенной игровой деятельности в теории и практике баскетбола обосновано недостаточно.

В исследовании учитывали, что новые способы оценки игровой деятельности спортсменов помогут более точно определить содержание, направленность тренировочного процесса и усовершенствовать на этой основе технико-тактическую подготовленность команды в целом. Это приведет к обоснованию нового подхода к оценке технико-тактической подготовленности, которая включает количественные и качественные показатели

соревновательной деятельности и, как следствие, формирует направленность тренировочного процесса в соревновательном периоде подготовки в баскетболе. Это делает исследование актуальным.

Цель работы – усовершенствовать систему оценки технико-тактических действий баскетболистов с учетом количественных и качественных показателей игровой деятельности и содержания тренировочного процесса в соревновательном периоде подготовки.

Результаты исследования и их обсуждения. В процессе анализа специальной литературы установлено, что технико-тактическая подготовленность объединяет в себе техническую, тактическую, физическую подготовленность, поэтому является наиболее важным компонентом специальной подготовленности в баскетболе (Гомельский; 1997; Козина 2008).

Современные тенденции развития вида спорта требуют анализа технико-тактических действий игроков во время каждой игры (Валтин, 2003). Это связано с необходимостью индивидуальной коррекции тренировочного процесса и управления на этой основе готовностью команды в течение длинного сезона (Дорошенко 2008, Козина, 2008).

Анализ специальной литературы также показал, что в современном баскетболе существует проблема – индивидуальные различия подготовленности игроков одной команды. Эти различия увеличиваются в течение серии игр. Это приводит к снижению результата команды в чемпионате.

Показано, что для решения этой проблемы необходимо применить методы контроля, которые позволят оценить технико-тактические действия игроков и внести коррекцию в тренировочный процесс между играми в турнире. Такой анализ является основой индивидуализации подготовки в баскетболе и увеличения на этой основе спортивного результата (Козина, 2009).

Также показал, что увеличение эффективности игровой деятельности в баскетболе основано на применении положений теории спорта (Платонов, 2004). Они являются основанием для совершенствования системы контроля в процессе моделировании тренировочного процесса в баскетболе. Эти положения включают:

- ✓ оценку структуры технико-тактических действий с учетом времени работы;
- ✓ прогнозирование индивидуальных и командных возможностей, как условие формирования специальной направленности тренировочного процесса;
- ✓ применение средств с учетом количественных и качественных показателей технико-тактических действий;
- ✓ моделирование технико-тактических действий в тренировочном процессе;
- ✓ реализация структуры технико-тактических действий в процессе игры.

В основе практического решения проблемы лежит научно-методический подход. Особенностью этого подхода является учет современных тенденций в развитии вида спорта, которые связаны с увеличением количества игровой практики и интенсификацией соревновательной деятельности. Результаты анализа позволяют определить сниженные стороны технико-тактической подготовленности в баскетболе с учетом амплуа игроков и времени проведенном на площадке. Они создают предпосылки для определения эффективных методов текущего управления технико-тактической подготовленностью спортсменов.

Выводы

1. Техничко-тактическая подготовка является интегрированным компонентом специальной подготовленности квалифицированных спортсменов в баскетболе.
2. Совершенствование технико-тактической подготовки и подготовленности осуществляется на основе оценки структуры соревновательной деятельности и выделения сниженных сторон технико-тактической подготовленности.

3. Систематизация эффективности технико-тактических действий в процессе игры является основанием для формирования специализированной направленности тренировочного процесса в межигровых циклах спортивной подготовки.

1. Гомельский Е.Я. Управление подготовкой высококвалифицированных баскетболисток на основе динамических показателей адаптационных реакций / Гомельский Е.Я.: Автореф. дисс. ... канд. пед. наук - М., 1997. - 20 с.

2. Дорошенко Э.Ю. Общие принципы управления соревновательной деятельностью в командных спортивных играх // Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях / Э.Ю. Дорошенко. – Харьков – Белгород – Красноярск, 2008. – С. 45 – 48.

3. Кириченко Р.О. Вивчення структури техніко-тактичної діяльності кваліфікованих баскетболісток методом головних компонент / Кириченко Р.О., Дорошенко Е.Ю. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Збірник наукових праць за ред. Єрмакова С.С., Харьков, ХДАДАМ (ХХП), 2006. – №4. С.36 – 38.

4. Козіна Ж.Л. Визначення ефективності змагальної діяльності в баскетболі за допомогою застосування інформаційних технологій / Ж.Л. Козіна, О.В. Церковна, В.О. Воробйова // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК. – 2008. – Випуск № 13. – С.151-155.

5. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте: учебник [для студентов вузов физ. воспитания и спорта] / В.Н. Платонов.- Киев: Олимпийская литература, 2004. -808 с.

КОРРЕКЦІЯ МАСИ ТЕЛА У СПОРТСМЕНОВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ В СПОРТИВНИХ ЄДИНОБОРСТВАХ

Лышко И.Ю., магістрант

Еременко А.А., к.физ.восп., доцент

Національний університет фізического виховання і спорту України

Актуальность. Поддержание оптимальной массы тела имеет важное значение для подготовки спортсмена и достижения высоких результатов в спортивных единоборствах. Это возможно при правильно подобранном рационе питания и питьевого режима, оптимальном планировании тренировочного процесса, а также учета временных интервалов и величины корректируемого веса.

В борьбе очень часто перед соревнованиями возникает необходимость снизить массу тела, или как говорят сами спортсмены «сгонять» вес. Нередко спортсмены, переусердствовавшие со сгонкой веса, оказывались совершенно несостоятельными на ковре, так как неправильное снижение веса существенно влияет на функциональные способности спортсмена и его специальную работоспособность.

Современный спорт требует новых и более эффективных способов снижения массы тела, учитывая индивидуальные особенности каждого спортсмена. Актуальность работы несомненна, так как затрагивает проблемы, связанные с подготовкой спортсмена к учебно-тренировочному и соревновательному процессу, а многие из них остаются до сих пор спорными или недостаточно изученными.

Изложенное определяет актуальность постановки проблемы дальнейшего совершенствования средств и методов процесса снижения собственной массы тела в единоборствах, так как этот процесс стал неотъемлемой частью

подготовки в видах спорта, где правила соревнований регламентированы весовым режимом.

Цель исследования – разработать методические рекомендации коррекции собственной массы тела, которые помогут повысить эффективность процесса подготовки спортсменов к соревнованиям.

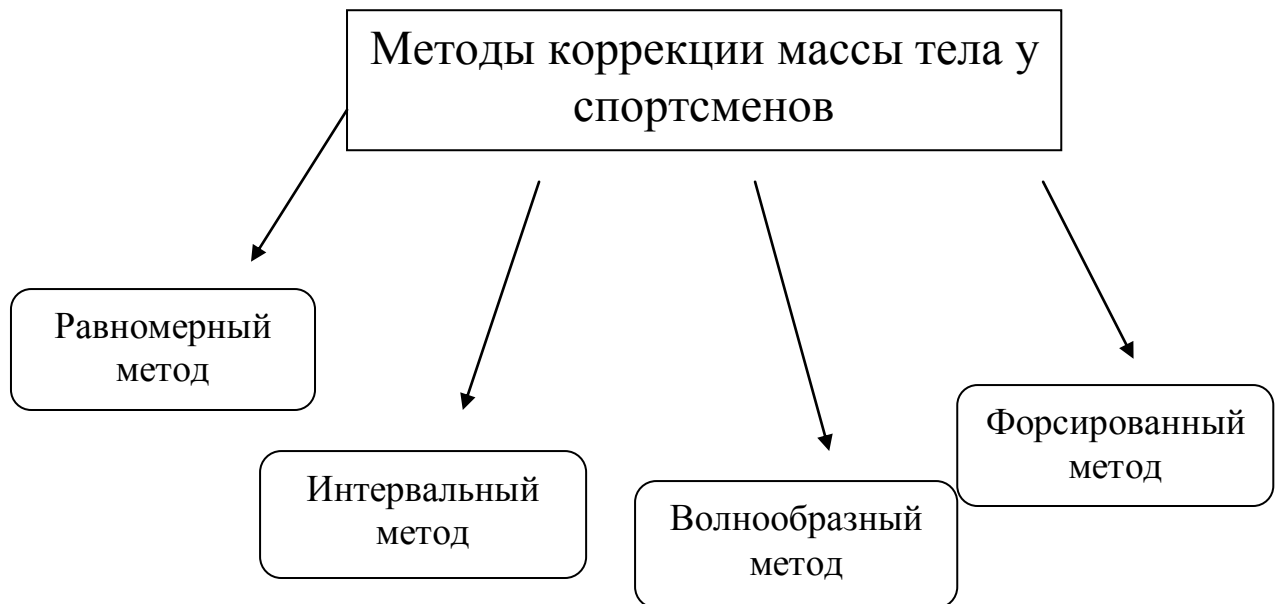
Задачи исследования:

1. Изучить состояние проблемы в литературных источниках и в спортивной практике.
2. Разработать методические положения коррекции массы тела.

Результаты исследований и их обсуждение. В предсоревновательный период перед спортсменами, которые занимаются видами спорта, где правила соревнований регламентированы весовым режимом, стоит вопрос коррекции собственной массы тела к которому нужно подходить с большим вниманием, для того чтобы не нанести вред здоровью и подойти к соревновательному дню в оптимальной, на данный период, спортивной форме [2].

При коррекции веса необходимо учитывать морфологические особенности строения тела спортсмена, величину регулируемой массы тела, режим двигательной активности, количество времени за которое будет целесообразным снизить данный вес, рацион питания и питьевой режим. Снижение происходит, в основном, за счет выведения жидкости из организма, так как вода – самая мобильная структура. Вместе с водой из организма выводятся витамины и минеральные вещества, что может отрицательно повлиять на работоспособность спортсменов и на их функциональное состояние, а также поставить под угрозу весь процесс подготовки который был направлен на данные соревнования. В практике спорта существует достаточно большое количество методов снижения массы тела, так как каждый спортсмен имеет свой способ и считает его наиболее правильным.

Нижче представлені основні методи корекції власної маси тіла (рис. 1)

Аеробні навантаження з достатньою тривалістю – являються ідеальними в процесі зниження маси тіла. При таких навантаженнях процес зниження власної маси тіла відбувається за рахунок спалювання жирів в організмі, які є основним джерелом енергозабезпечення. Длительність тренувального заняття повинна тривати від 35 до 90-120 хв. Частота серцевих скорочень не повинна перевищувати 120-140 уд/хв. На прикладі тренувального заняття по боротьбі – це може бути тренування направлена на вдосконалення технічних дій (приемів), без елементів боротьби. Так же можна використовувати швидко-силову тренування з помірною інтенсивністю, направлена на розвиток спеціальної витривалості і сили з використанням невеликих вантажів. Сюди можна віднести також кросси і різні бегові тренування [3,1].

Одним з найважливіших факторів регулювання ваги є харчування. Харчування при регулюванні ваги у спортсменів значно відрізняється від дієт, рекомендуваних для зменшення ваги при ожирінні і людям, ведучим малоподвижний спосіб життя.

Следует еще раз подчеркнуть, что регулирование и сгонка веса – это комплексный процесс, также включающий в себя питание и питьевой режим. Основное отличие питания спортсменов от питания при ожирении заключается в сохранении высоких норм белка животного происхождения и достаточном введении углеводов в виде моносахаридов. Ограничение пищевого рациона в основном происходит за счет жиров, полисахаридов и уменьшении приема жидкости [4].

При регулировании веса калорийность питания снижается постепенно. Состав суточного рациона в перерасчете на кг веса тела должен составлять: 2,5-3,5 г белка, 0,5-1 г жира и 3 г углеводов. Норма жиров снижается даже ниже указанных цифр, но при этом потребление растительных масел сохраняется в пределах 10-15 г в суточном рационе. К подобному снижению калорийности спортсмены должны подходить постепенно. В первые дни рекомендуется при достаточной калорийности рациона уменьшить объем принимаемой пищи за счет уменьшения порции первого блюда, отказа от углеводистых гарниров (картофеля, каши, макарон и т. п.). Питание должно включать в себя нежирные сорта мяса, курицу, нежирную рыбу, творог, сырые овощи, фрукты, сахар, мед.

Выводы.

Регулирование собственной массы тела – сложный многокомпонентный процесс включающий в себя правильно подобранный рацион питания и питьевой режим, тепловые процедуры, а также специфическую направленность тренировочного процесса.

Самым рациональным методом снижения собственной массы тела, который практически не влияет на функциональный потенциал спортсмена, на наш взгляд, является равномерный метод.

Питание при регулировании веса тела спортсменов отличается от диет, рекомендуемых при ожирении. Основное отличие – сохранение высоких норм потребления белков животного происхождения и введение в питание углеводов

в виде моносахаридов. Питание ограничивается, в основном, за счет уменьшения объема потребляемой жидкости, жиров и полисахаридов, при этом учитывается специфика вида спорта и энергозатраты за сутки.

Аэробные нагрузки с достаточной продолжительностью – являются идеальными в процессе снижения массы тела, так как при таких нагрузках процесс снижения собственной массы тела происходит за счет сжигания жиров в организме, которые являются основным источником энергообеспечения такой работы.

1. Амосов Н.М. Сердце и физические упражнения / Н.М.Амосов, И.В. Муравов - К.: Здоровье, 2005. - 80 с.

2. Аракелян В.Б. Регулирование веса тела в процессе подготовки высококвалифицированных борцов к ответственным соревнованиям / В.Б.Аракелян -М.,1985.- 26 с.

3. Баскакова А.П. Конституционные особенности высококвалифицированных борцов вольного стиля различных весовых категорий / А.П.Баскакова // сборник научных трудов - Минск, 2010.

4. Бин А. Фитнес и питание: пер. с англ. / А.Бин - М.:ФАИГ-ПРЕСС,2002. - 412с.

РОЗВИТОК ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИЛОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ АКАДЕМІСТІВ

Мазур А.В., магістрант

Дяченко А.Ю., д. физ. восп., професор

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Актуальність. Для підготовки спортсменів високого класу необхідно з самого початку його занять розвивати в ньому фізичні якості такі як сила,

витривалість, координація та гнучкість та серед всіх цих якостей саме сила є відправною точкою для подальшого розвитку та вдосконаленню всіх фізичних якостей.

Доведено, що виконання спортсменом в дитячому та юнацькому віці великих обсягів загально підготовчої та спеціальної роботи, що не відповідає вимогам майбутньої спеціалізації, здатне пригнічувати природні здібності юних спортсменів та позбавляти їх можливості досягнення видатних результатів [1, 2, 3].

Аналіз спеціальної літератури засвідчує, що на сьогоднішній день проблема раціонального використання засобів силової підготовки є актуальною для підготовчого періоду, який є базовим для формування основ спеціальної витривалості і вимагає цільового використання методів, які забезпечують якісний переніс накопиченого потенціалу при переході від засобів загальної фізичної підготовки до спеціалізованої роботи на воді [4, 5].

Мета - оптимізувати структуру силової підготовки веслярів у підготовчий період на спеціалізованому базовому етапі підготовки.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати сучасні методи та засоби силової підготовки спортсменів академістів на спеціалізованому базовому етапі у підготовчому періоді .

2. Систематизувати методи та засоби силової підготовки в період переходу з спортивного залу до тренувань на воді академістів на спеціалізованому базовому етапі у підготовчому періоді.

Результаті дослідження та їх обговорення. Основними тренувальними засобами спеціальної і силової підготовки на суші є тренажери. Тренажер — це елемент навантаження, в комплексі з допоміжним пристроєм, що дозволяє розвивати силові показники в рухах, максимально наближених до рухів циклу гребка, розучувати спільну траєкторію циклу гребка і виконувати загально

розвиваючі вправи. Серед тренажерів, які використовуються в академічному веслуванні, можна виділити наступні:

- "Concept", "Равлик", "Гойдалки", "Гора", силовий тренажер типу "Геркулес", дошка для тяги штанги лежачи, тренажер для жиму штанги ногами, веслування з гідротормозом, "Дупо-Concept".

1. Заняття з тренажером "Concept".

Є робочим місцем весляра з силовим елементом, що складається з аеродинамічного гальма, від якого зусилля робочого ходу передається через велосипедний ланцюг на рукоятку. Поворотний хід рукоятки забезпечується гумовим джгутом і втулкою вільного ходу. Тренажер обладнаний дисплеєм, на якому вказується час тренування, темп, потужність, час проходження відрізків і ЧСС.

Тренажер використовується для розвитку силової витривалості в рухах максимально наближених до циклу гребка, а також технічного навчання.

2. Заняття з тренажером "Равлик".

Равлик є робочим місцем з силовим елементом, що складається з маховика з фрикційним гальмом, від якого зусилля робочого ходу, регульоване в межах 5-70 кг, через зріст, що охоплює шків у формі равлика, передається на штангу з рукояткою. Вільний поворотний хід штанги забезпечується велосипедною втулкою вільного ходу.

Тренажер використовується для розвитку силової витривалості в рухах, максимально наближених до рухів циклу гребка, а також для розучування спільної траєкторії циклу гребка. Застосовується для тестування в модифікації з електронно-вимірювальними приладами.

3. Заняття з тренажером "Гойдалки".

Це двомісний тренажер з можливістю розташування веслярів особою один до одного, що перетягують по черзі за рукоятки трос фрикційного силового елемента.

Тренажер застосовується для розвитку силової витривалості в рухах, максимально наближених до рухів циклу гребка, і розучування спільної траєкторії циклу гребка. Діапазон зусиль — 5-60 кг.

4. Заняття з тренажером "Гора".

Тренажер є похилою дошкою з направляючими, по яких, відштовхуючись ногами від опори, спортсмен переміщається до верхнього краю дошки на сидінні з роликками. Довжина направляючих — 3 м. Нахил регулюється. Тренажер застосовується для розвитку вибухової сили ніг або силової витривалості залежно від нахилу направляючих.

5. Заняття з тренажером "Геркулес".

Є набором силових елементів, блокових або пружинних, з тяговими пристроями, що дозволяють впливати майже на всі групи м'язів. Для веслування тренажер недостатньо спеціалізований. Може застосовуватися як багатоцільовий для виконання загально розвиваючих вправ.

6. Заняття з дошкою для тяги штанги лежачи.

З дошкою завдовжки 2—2,2 м, шириною 40 см і завтовшки 40—50 мм, закріплену горизонтально на козлах або одним кінцем в стіні, а іншим — на козлах. Висота дошки від підлоги повинна забезпечувати повне розпрямлення рук при опущеній штанзі.

Тренажер застосовується для розвитку максимальної сили і силової витривалості м'язів плечового поясу і спини в рухах, максимально наближених до рухів циклу гребка. Використовується також для тестування.

7. Заняття з тренажером для жиму штанги ногами.

Є дві стойки-направляючі, по яких може переміщатися штанга з упором для ніг. Для уникнення травм під тазостегновий суглоб встановлюється майданчик похилої з м'якою оббивкою.

Тренажер застосовується для розвитку максимальної сили і силової витривалості м'язів ніг і тазових розгиначів в рухах, максимально наближених до рухів циклу гребка.

8. Важливою особливістю використання силового тренажера "Дупо-Concept" є можливість оптимізації ергометричних параметрів потужності роботи, тобто визначення оптимального співвідношення потужність-швидкість руху, виділення зниженого компонента й визначення на цій основі напрямків корекції знижених сторін ергометричної потужності руху. При цьому враховується, що швидкість більшою мірою вроджена якість, ніж сила, тому, збільшення потужності навантаження пов'язане з переважним розвитком сили.

Поліпшення силового компонента підготовленості збільшило потужність одинарного руху і сумарну потужність спеціальної роботи на ергометрі. Як наслідок зріс результат подолання дистанції 2000 м у модельних умовах змагальної діяльності веслярів. Це підтверджує висновки про те, що вдосконалення силового компонента веслярів є істотним чинником удосконалювання спеціальної витривалості, у тому числі в циклічних видах спорту .

Проте, при визначенні ролі силової підготовки як фактора вдосконалення спеціальної витривалості залишаються проблемними питання, пов'язані з розвитком високоспеціалізованих проявів сили, що визначають можливості розвитку необхідного зусилля і його втримання в процесі подолання дистанції. Наявні дані по цьому питанню носять розрізненний характер і, як правило, не мають прямого відношення до факторів удосконалення спеціальної витривалості. При цьому ключовим елементом проблеми формування спеціалізованих силових якостей веслярів, є відсутність ефективного переносу цієї рухової якості при переході від переважного використання засобів загальної фізичної підготовки до спеціальної роботи в човні. У цьому зв'язку стає актуальним формування методичного підходу, в основі якого лежить

удосконалення спеціальних силових можливостей, як інтегрованого компонента функціональної підготовки у веслуванні.

Висновки:

1. Академічне веслування є одним з видів спорту, що забезпечує якнайповніший спільний фізичний розвиток. Це обумовлено участю у виконанні гребка всіх груп м'язів, широкою амплітуди рухів, достатньо високими зусиллями на гребку, тривалістю спортивної вправи і її емоційністю.

2. На підставі аналізу спеціальної літератури можна говорити про те, що сучасний підхід до вдосконалення спеціальної витривалості припускає розвиток сили, як ключового базового компонента підготовленості у видах спорту з напруженою руховою діяльністю. Показано, що високий рівень силових можливостей не суперечить прояву видів витривалості, а є важливою умовою її ефективного розвитку.

3. Ключовим компонентом силового тренування є спеціальна тренажерна підготовка, що дозволяє в оптимальному ступені дозувати зусилля, за умови збереження основних кінематичних характеристик роботи. Дотримання цих умов дозволить ефективно здійснити перенос силових якостей у період переходу до спеціальної роботи веслярів на воді.

Однак серед різноманіття засобів та методів розвитку та вдосконаленню силової підготовки нема чіткої групи вправ, які дозволяють ефективно реалізувати свої силові здібності безпосередньо у спеціалізованій діяльності.

1. Академическая гребля : Учебная программа для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ / Укл. В.Я.Михайлов, И.Ф.Ємчук, А.И.Лавренюк; Министерство Украины по делам молодежи. – Киев, 995. – 72 с.

2. Богданов И. В. Методы развития выносливости и специальной силы квалифицированных гребцов-академистов в подготовительном периоде :

автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / И. В. Богданов ; Ленинградский НИИ физической культуры. – Санкт-Петербург, 1991. – 18 с.

3. Гребной спорт : учебник для студ. высш. учеб. заведений, обучающихся по спец. 032101 - Физ. культура и спорт / ред. Т. В. Михайлова. – Москва : Академия, 2006. – 400 с.

4. Давыдов В.Ю. Телосложение спортсменов в академической гребле.- М.: Физкультура, образование и наука, 1997.

5. Рожковец В. В. Научно-педагогические основания применения дозированных отягощений для развития взрывной силы у подростков : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Виталий Валерьевич Рожковец ; Кубанский ГУФКСиТ. – Краснодар, 2007. – 24 с.

ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Пришляк Ніна, магістрантка

Радченко Л. О., к.фіз.вих., доц.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Актуальність На сьогоднішній день Україна є одним із світових лідерів у впровадженні олімпійської освіти серед різних верств населення. В країні існує ґрунтовна система організації наукових досліджень. Так, детально вивчено історичні аспекти розвитку олімпійського руху, становлення системи олімпійської освіти, історичні аспекти створення та діяльності НОК України, впровадження олімпійської освіти в роботу загальноосвітніх закладів, олімпійська освіта у підготовці фахівців фізичного виховання і спорту в спеціалізованих вузах. Існують наукові роботи в яких розкриті різні аспекти підготовки фахівців галузі фізичного виховання і спорту: актуальні проблеми

підготовки вчителя фізичної культури; інноваційні технології в процесі підготовки вчителя фізичної культури; підготовка майбутнього вчителя до позаурочної та позакласної діяльності; професійно-прикладна підготовка вчителя фізичної культури. При цьому, питання впровадження олімпійської освіти в процес підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту у вищих педагогічних навчальних закладах України є актуальним та малодослідженим.

Мета – висвітлення складових реалізації олімпійської освіти у вищих навчальних педагогічних закладах України.

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз літературних даних щодо впровадження олімпійської освіти в підготовку фахівців з фізичного виховання та спорту у вищих педагогічних навчальних закладах України.

2. Визначити місце підготовки спеціалістів з фізичного виховання та спорту в системі освіти.

3. Визначити цикли навчальних дисциплін в рамках яких реалізується олімпійська освіта у вищих педагогічних навчальних закладах України.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз літературних даних, свідчить, що підготовка фахівця з фізичного виховання і спорту представляє собою складну цілісну і багатогранну динамічну систему. Підготовка будується на основі найцінніших надбань науки і практики вітчизняної та зарубіжної фізичної культури, забезпечується державою за допомогою Міністерства освіти і науки молоді і спорту України та здійснюється відповідно до державних документів, які стосуються освіти. У міністерстві діють департаменти та відділи, які відповідають за роботу вищих педагогічних навчальних закладів де безпосередньо проводиться підготовка фахівців з фізичного виховання і спорту України [5] (рис.1).

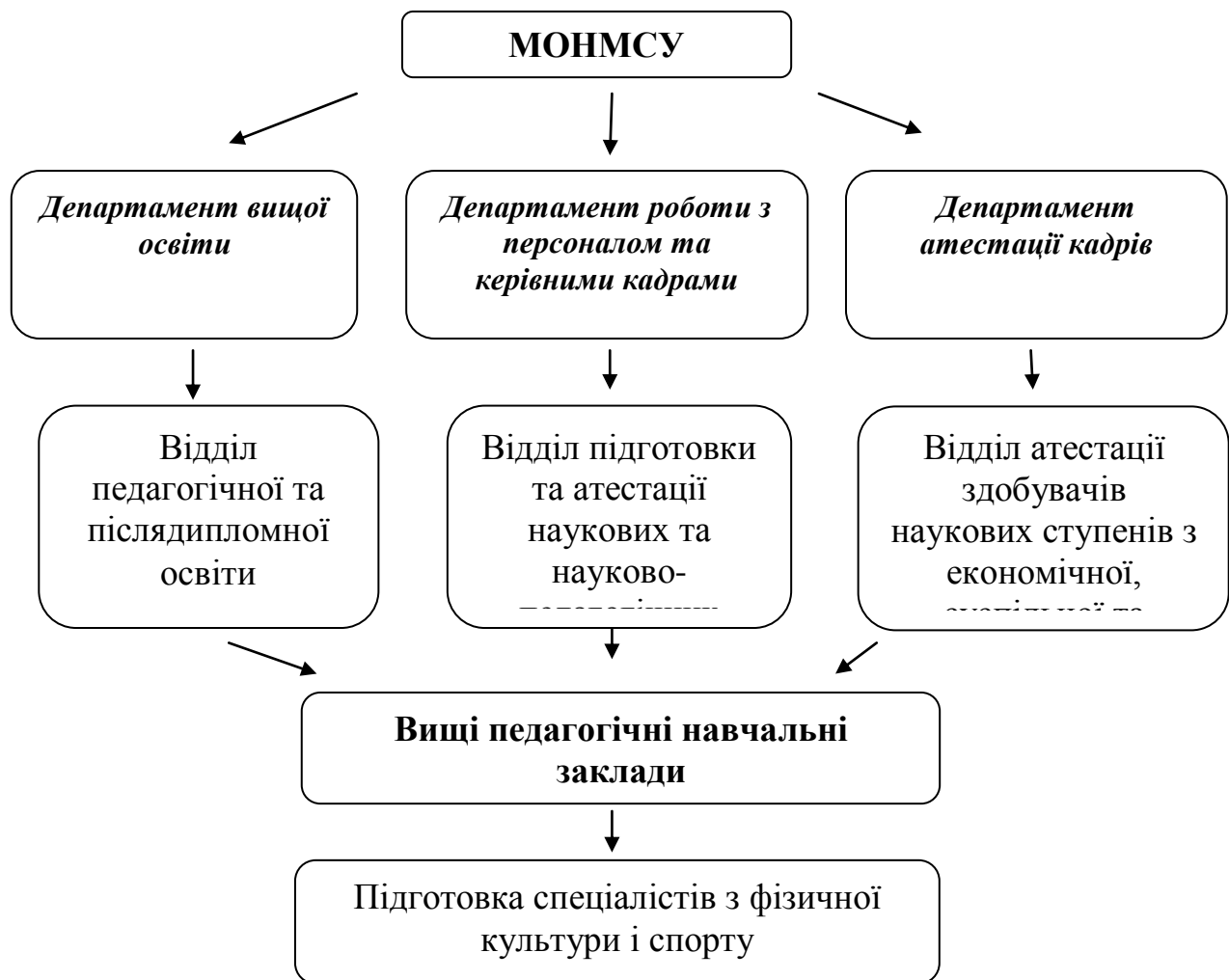

Рис. 1. Підготовка спеціалістів з фізичної культури і спорту у структурі державної системи освіти

Професійна підготовка спеціаліста характеризується певними критеріями якості, за які несе відповідальність вищий навчальний заклад. В загальному вигляді компоненти професіоналізму можна подавати таким чином:

- професійні знання: спеціальні, методичні, психолого-педагогічні;
- професійні вміння: дидактичні, організаційні, конструктивні, прогностичні, комунікативні;
- професійні якості особистості: ціннісні, здібності, риси характеру [6].

Як свідчать дослідження, реалізація олімпійської освіти в педагогічних навчальних закладах дозволить підвищити якість підготовки вчителя фізичної

культури, а саме вона вплине на покращення всіх критеріїв якості підготовки [1, 3, 6].

На якість професійної підготовки вчителя фізичної культури впливають різноманітні навчальні дисципліни, які умовно поділяються на 4 групи:

- I. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки.
- II. Цикл природничо-наукової підготовки.
- III. Цикл психолого-педагогічної підготовки.
- IV. Цикл фахової підготовки.

Олімпійська освіта в навчальному процесі реалізується в межах представлених циклів [2, 4] (рис 2.).

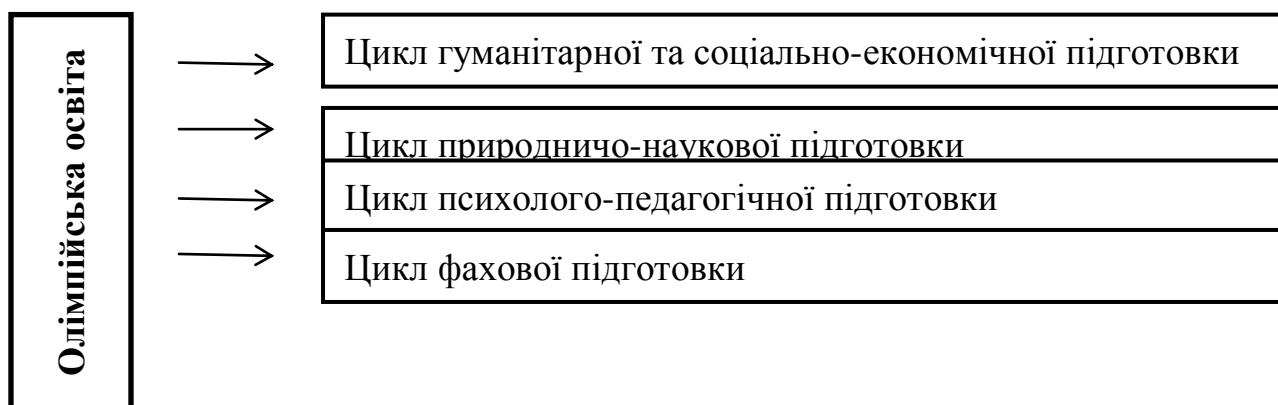

Рис. 2. Цикли дисциплін в рамках яких реалізується олімпійська освіта

Висновки:

1. Підготовка фахівця з фізичного виховання і спорту являє собою складну систему, метою якої є формування учителя, що володіє основами педагогічної теорії і загально педагогічними вміннями і навичками. Зважаючи на те, що олімпійська освіта займає вагоме місце в педагогічній діяльності вчителя фізичної культури, вона повинна входити в структуру підготовки фахівця з фізичної культури і спорту у вищих педагогічних навчальних закладах України. Однак, питання впровадження олімпійської освіти в процес

підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту у вищих педагогічних навчальних закладах України є актуальною темою наукових досліджень.

2. Підготовка спеціалістів з фізичної культури і спорту здійснюється в рамках державної політики під загальним керівництвом Міністерства освіти і науки молоді та спорту України та відповідно до державних документів, які стосуються освіти.

3. Олімпійська освіта у вищих навчальних педагогічних закладах України реалізовується в межах чотирьох циклів навчальних дисциплін, а саме: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки; цикл природничо-наукової підготовки; цикл психолого-педагогічної підготовки та цикл фахової підготовки.

1. Булатова М.М. Олімпізм як універсальна концепція виховання та освіти молоді / М.М. Булатова // Фізичне виховання в школі. – 2008 – С. 40-43.

2. Дудкін В. Олімпійська освіта у професійній діяльності фахівців сфери «фізичне виховання і спорт» в Україні / Володимир Дудкін // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2010 – №2. – С. 103-106.

3. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія та практика: навч. посібн. / В.М. Єрмолова. – К.: «Літера», 2011. – 335с.

4. Іващенко О. Системний аналіз навчального плану підготовки вчителя фізичної культури в педагогічних університетах / О. Іващенко, О. Худолій // Молода спортивна наука України: зб. Наук. Праць Волинського нац. у-ту – Луцьк, 2008. – Т1. – С.181-185.

5. Котова О. Професійна підготовка фахівців фізичного виховання у світі сучасної педагогічної освіти // О. Котова // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. Наукових праць Волинського нац. у-ту – Луцьк, 2008. – Т1. – С. 67-70

6. Куц О., Лапчак І. Нові технології та моделювання підготовки вчителів фізичної культури //молода спортивна наука України: зб. Наукових праць – Львів, 2002 – вип.. 6. Т2. – С.539-541.

ПРАВОВІ ВАЖЕЛІ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ВОЛОНТЕРСТВА У СПОРТІ

Русін О.О., магістрант

*Мічуда Ю.П., доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор
Національний університет фізичного виховання та спорту України*

Актуальність. Волонтерська діяльність є основою побудови та розвитку громадянського суспільства. Вона втілює в себе найшляхетніші прагнення людства – прагнення миру, свободи, безпеки та справедливості для всіх людей.

В Україні в сучасних умовах волонтерський рух у спорті перебуває на етапі формування. Його подальший розвиток потребує вирішення низки проблем, однією з яких є забезпечення надійного соціального захисту волонтерів, що вимагає створення відповідного правового забезпечення. Водночас цій проблемі не приділяються достатньої уваги як з боку держави, так і з боку дослідників [1-5].

Мета дослідження полягає в визначенні оптимальної форми організації волонтерського руху в галузі фізичної культури і спорту в Україні та науковому обґрунтуванні організаційно-правових засад його розвитку.

Результати дослідження та їх обговорення. У світовій спільноті з роками склалася певна система правових важелів стимулювання розвитку волонтерства. У Великобританії волонтер отримує рекомендаційний лист від організації, у якій він працював, а також запис до послужного списку [5]. В

США робота волонтера враховується при визначенні виробничого стажу так само, як і оплачувана праця [4]. У деяких європейських країнах, маючи на увазі поліпшення умов для розвитку волонтерства, вже обговорюється питання щодо зменшення тривалості робочого дня. Такий підхід відкриває нові обрії для здійснення волонтерської діяльності. У Франції розглядається навіть доцільність введення відпустки працівникам для здійснення волонтерського представництва, яку підприємства надаватимуть волонтерам, викликаним в організації для надання певної допомоги. За особливих обставин, волонтерство може стати альтернативою службі в армії, наприклад, коли йдеться про окремі місії загальносуспільного значення. Така практика також посіла своє стійке місце у деяких розвинених країнах світу.

На жаль, в Україні, яка потребує волонтерського руху, як ніяка інша країна, менталітету якої притаманна благодійність, існуюче законодавство багато чого не враховує стосовно праці волонтерів, чим і гальмує волонтерський рух і діяльність.

На наш погляд, непопулярність волонтерства в даний час тісно пов'язана з відсутністю нормативних актів і, як наслідок, неможливістю стимулювати працю волонтерів. На відміну від американського законодавства, що закріплює надання добровольцям різноманітних знижок на продукцію організації, одержання безкоштовних освітніх і культурних послуг, українське законодавство цього не допускає (згідно Закону "Про волонтерську діяльність" праця волонтера безоплатна). У результаті багато українських організацій для залучення волонтерів змушені будуть і надалі відходити на практиці від чинного законодавства, надаючи їм привілеї. Крім того, на розвиток вітчизняного волонтерства негативно впливає те, що ця діяльність не зараховується у виробничий стаж.

На нашу думку, в Україні населенню мало відомо хто такий волонтер. Тому потрібно встановити систему обміну інформацією. Телебачення, радіо,

друковані видання та електронні засоби інформації можуть надавати інформацію про досягнення волонтерів. Держава також повинна приділяти увагу розвитку волонтерського руху, виділяти кошти на проведення соціальних актів, реклам. Держава може запропонувати свої тренінгові програми для волонтерів за тематикою: техніка, управління фінансів, надання частини ресурсів, таких, як підручники, медикаменти, фінансування у користування волонтерів.

Отже, можна зробити висновок, що волонтерська діяльність становить важливу частку в житті кожної цивілізації та суспільства.

В сучасних умовах все глибше потрібне усвідомлення громадськістю, державними органами важливість оптимізації різноманітних аспектів соціального розвитку. Успіх намічених змін залежатиме від кваліфікації працівників зайнятих соціальним обслуговуванням і захистом, що передбачає відповідну підготовку кадрів; вона стає завданням першочергового значення у здійсненні політики країни. Формування великого руху добровольців – є одним з важливих шляхів до продуктивної соціальної роботи в будь-якій державі.

Тому найважливішим питанням сьогодні, окрім нормативно-правового врегулювання волонтерства, можна вважати розробку системи стимулювання волонтерів, пошук нових підходів у визнанні їх внеску і урахуванні власних інтересів, наявність яких у кожному випадку є цілком природною. Отже, основною передумовою розвитку волонтерського руху в Україні можна вважати урахування і пошук задоволення інтересів потенційних і фактичних волонтерів, основні групи яких можна розділити за інтересами: економічні, особистісно-соціальні та професійні.

Висновки.

1. Аналіз сучасного стану волонтерського руху у спорті свідчить про те, що в нашому суспільстві росте й інтенсивно поширюється рух безкорисливої допомоги спорту - організаційного, інтелектуального, фізичного та іншого

характеру. Волонтерський рух у спорті став невичерпним джерелом надбання громадянської освіти, можливості вчитися та сприяти розвитку спорту у країні, можливості реалізувати себе у служінні суспільству, а для старшого покоління – можливістю передати свій цінний досвід і отримати винагороду, відчувши себе потрібним суспільству. Однак, для того щоб розвиток волонтерського руху в Україні здійснювався повною мірою, існують певні перешкоди, і перш за все – правового характеру.

2. Порівняльний аналіз умов здійснення і розвитку волонтерського руху в Україні та деяких інших країнах показав, що нормативно-правові важелі регулювання праці волонтерів, притаманні певним країнам зі сформованою системою стимулювання волонтерського руху, майже не застосовуються в Україні. Більш того, вже в Законі України „Про волонтерську діяльність” № 3236-17 від 19.04.2011 року закладені певні гальмуючі чинники. По-перше, у самому визначенні волонтера криється перешкода стимулюванню його праці, тому що передбачає роботу без винагороди. Таке формулювання позбавляє організації, зацікавлені у залученні волонтерів, можливості застосовувати певні форми і методи стимулювання, поширені у всьому світі: подарунки, знижки, призи та ін. По-друге, Закон не враховує певні важливі аспекти трудових відносин з волонтерами. Він не з’ясовує точного статусу волонтера, не дає йому змоги зберігати трудовий стаж під час роботи волонтером, тобто позбавляє права бути повноцінним учасником трудових відносин у суспільстві. І, по-третє, найбільшої втрати зазнає волонтерський рух внаслідок того, що новий правовий акт аж ніяк не вирішує проблему видатків на волонтерів. В ст. 12 Законі України "Про волонтерську діяльність" передбачена проблема фінансування та видатків на волонтерський рух, але не вирішено питання щодо саме механізму виконання цих пунктів.

3. Основними шляхами удосконалення маркетингової політики в аспекті розвитку волонтерства у сфері фізичної культури та спорту можна вважати, з

одного боку, створення волонтерських програм, розроблених на засадах принципів маркетингу і з урахуванням ринкових умов їх реалізації; з іншого боку, створення об'єднуючого органу та координаційних осередків волонтерського руху, які б провадили централізоване навчання всіх організаторів цього напрямку у суспільстві, перерозподіляли ресурси, сприяли корисному обміну досвідом і т.ін. Такий підхід значно підвищив би ефективність волонтерства в цілому за рахунок раціоналізації використання ресурсів та поєднання зусиль всіх зацікавлених організацій.

1. Закон України «Про волонтерську діяльність» від 19.04.2011 № 3236-VI;
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». – К., 2009. – 22 с.
3. Створення та керування волонтерськими програмами / Матеріали семінару-тренінгу, адаптовані для роботи у центрах фізичного здоров'я населення „Спорт для всіх”. – К., - 2004. – 38 с.
4. Ausevents. 2005 the games volunteer.- [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://www.unigames.com.ua>.
- 5 Sport and BenevolatSesions. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.londonathleticsforum.org>.

ВЕБ-САЙТ КАК ПЕРСПЕКТИВНЫЙ ИСТОЧНИК ДОХОДА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ СПОРТЕ

Слугин А. А., студент

*Борисова О. В., д. физ. восп., проф. кафедры профессионального,
неолимпийского и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. За последнее десятилетие взаимоотношения профессиональных спортивных клубов на мировой спортивной арене

значительно изменились. Профессиональному спорту необходимы были дополнительные источники дохода. Этим источником был выбран интернет, как наиболее перспективный путь получения дополнительной прибыли. Незаменимым средством модернизации и совершенствования коммерческих технологий стал интернет, который радикально расширил возможности профессиональных спортивных клубов, открыл двери для совершенно новых направлений бизнеса [1, 4]. Благодаря веб-ресурсам участники спортивной индустрии стали более транспарентными, открытыми для болельщиков и СМИ, получили в свое распоряжение целый спектр коммерческих инструментов, позволяющих пополнить клубные бюджеты и увеличивать конкурентоспособность [3, 4].

Цель исследований - определить место и роль интернета в развитии профессионального спорта.

Задачи:

1. Проанализировать информацию, изложенную на веб-сайтах профессиональных клубов.
2. Определить направления работы клубных сайтов.

Методы исследований: анализ литературы и интернет источников; анализ, синтез, и обобщение; сравнение, сопоставление и аналогия; методы математической статистики.

Результаты исследований и их обсуждение. Наибольшую финансовую выгоду приносят клубному сайту такие направления работы, как привлечение меценатов и спонсоров, «встроенные» интернет-магазины, веб-трансляции матчей, тикетинг, продажа контента на мобильные телефоны и компьютеры болельщикам, аукционы и некоторые другие услуги. Важным направлением коммерческой работы является использование интернет-магазинов, встроенных в клубный сетевой ресурс. Обычная специализация подобных магазинов –

удовлетворение потребностей болельщиков в сувенирах и спортивной атрибутике с логотипами и фирменными цветами команд, выступающих под эгидой клуба [4].

Что же касается потока клиентов, то его в основном создают болельщики, регулярно посещающие клубный ресурс и спортивных интернет-порталов. Помимо показателя количества посетителей на сайте важно сколько они на нем находились. Например, в мае 2012 года 189,3 млн. европейских интернет-пользователей посетили спортивные веб-сайты и потратили в среднем 52,2 минуты на такие сайты, как «Yahoo! Sports», «BBC Sport» и «Marca.com».

Испания выступает, как страна с самым высоким временем нахождения каждого посетителя на веб-сайте. 13500 тысяч испанских пользователей тратят в среднем 98,2 минуты на спорт-сайты в течение месяца (рис. 1) [3].

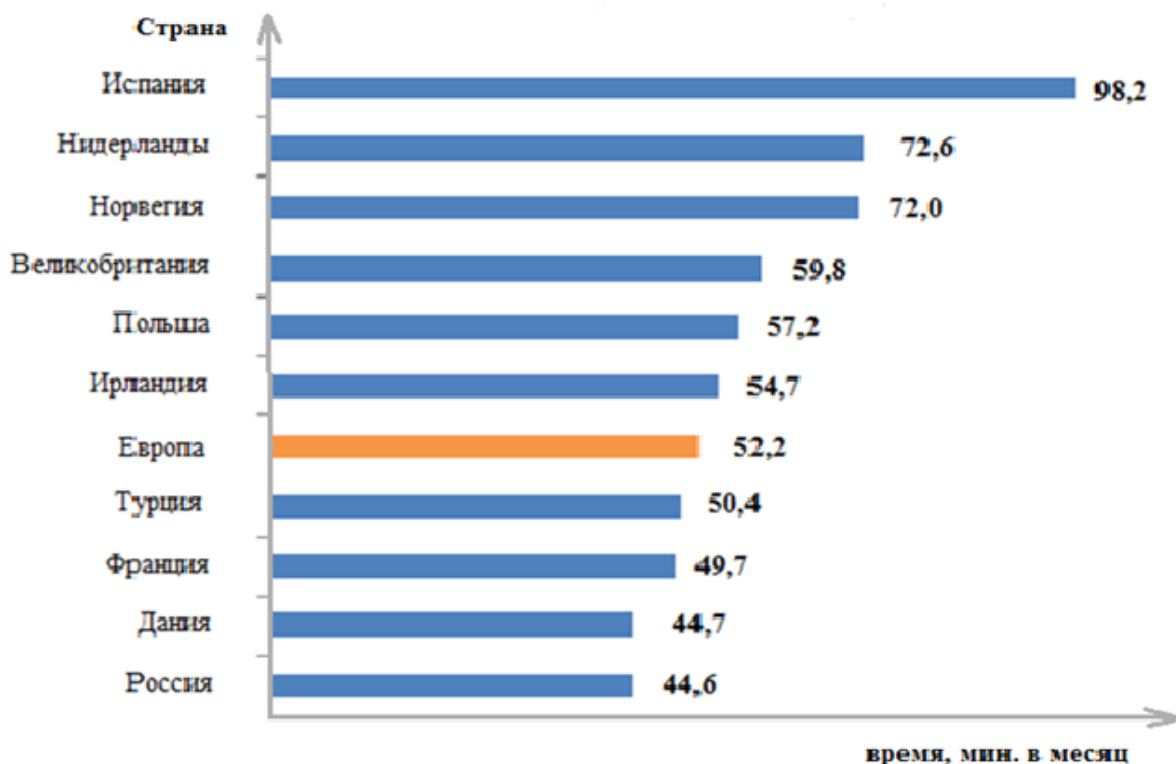

Рис 1. Первая десятка европейских стран, жители которых дольше всего находятся на спортивных веб-сайтах (минут в месяц).

Подбирая себе имеющиеся в широком ассортименте товары, покупатели оплачивают их с помощью платежных систем или наличными деньгами. В последнем случае расчет производится с курьером, доставляющим товар покупателю. По аналогичной схеме происходит торговля входными билетами и абонементом на матчи регулярного чемпионата страны. Болельщики заходят на сайт клуба и выбирают себе наиболее приемлемые билеты. Курьер из службы доставки приносит заказанное клиентом на дом или по указанному адресу.

С помощью клубного сайта можно не только продавать какие-либо продукты, но и изучать спрос на них. Делается это с помощью маркетинговых опросов, которые помещаются на одной из страниц интернет-ресурса. Выясняя через интернет-голосование предпочтения целевых групп болельщиков, можно прогнозировать тенденции развития рынков, анализировать появляющиеся изменения, вносить своевременные инновации. Помимо этого, администратор сайта отслеживает в оперативном режиме посещаемость отдельных страниц и рубрик ресурса, определяя наиболее посещаемые и перспективные [4].

Еще проще дело обстоит с заказами и поставкой таких продуктов, как контент на мобильные телефоны и компьютеры болельщиков. Здесь не требуется сложная система логистики и курьерской доставки, которая, как правило, вызывает наибольшие нарекания со стороны владельцев клубов и покупателей. Приобретая звуковой или видеоконтент, болельщики вносят необходимую сумму денег и получают по каналам интернета купленный продукт. Это могут быть красочные заставки на компьютер (смартфон, планшетник) с изображением клубной символики или игроков клуба, записи игр, новостные блоки или даже прямые трансляции матчей. Так, например, во время проведения чемпионата мира по футболу в Южной Африке, было подсчитано, что 90 % мужчин в Индии (второй по густонаселенности стране в мире) смотрели этот чемпионат. Из них больше 30 % делали онлайн покупки,

товаров с атрибутикой чемпионата и сопутствующих товаров. Также было отмечено, что 24 % из них смотрели трансляции матчей по интернету и 12 % с мобильных телефонов [2].

Клубный интернет-ресурс значительно облегчает задачу взаимодействия с потенциальными спонсорами, которые могут ознакомиться с условиями сотрудничества, представленными на соответствующей рубрике сайта. Спонсору должны быть понятны рекламные возможности, предоставляемые клубом за конкретную сумму денег, права и привилегии, получаемые в обмен на финансовую и иную поддержку. Все описание спонсорских возможностей сопровождается, как правило, красочными иллюстрациями, схемами и флэш-анимацией.

Некоторые профессиональные спортивные клубы практикуют на своих веб-сайтах периодическое проведение аукционов, на которые выставляются дорогие для болельщиков вещи – предметы спортивной формы с автографами знаменитых игроков, автомобили спортсменов, документы из семейных архивов и другие раритеты.

Кроме того, на сайтах спортивных организаций нередко помещается рубрика «Коммерческие проекты», в которых руководство клуба знакомит широкие круги общественности со своими предпринимательскими планами, идеями, начинаниями. По количеству положительных и отрицательных отзывов на тот или иной проект можно заранее составить представление о поддержке или неприятии проекта, о целесообразности его реализации, о его общественной значимости.

В настоящее время сайты спортивных организаций играют очень важную роль не только в коммерческом плане, но и в рамках проведения PR-кампаний, осуществления политики открытости и информационной прозрачности. Благодаря доступности и оперативности интернет-ресурсов любой болельщик может зайти на сайт и получить необходимую информацию, что способствует

развитию двусторонней коммуникации клуба и внешнего окружения, формированию доверия и позитивного отношения к клубу со стороны общественности и государственных структур [1].

Выводы:

1. Веб-сайт – позволяет удержать имеющихся болельщиков, а также приобрести новых, благодаря чему выступает перспективным и высокоэффективным путем получения дополнительной прибыли.

2. Профессиональные команды и лиги, имеющие веб-сайт выступают более выгодным партнером для крупных коммерческих организаций и компаний, т.к. веб-сайт позволяет рентабельно реализовать товаров, видео-контента и другой продукции команд и лиг.

1. Beck D., Bosshart L./ Communication Research Trends / Daniel Beck, Louis Bosshart. - Volume 22 (2003).- №4: [Электронный ресурс] / Режим доступа: http://cscs.scu.edu/trends/v22/v22_4.pdf

2. Internet + Football = Profit For Owners and Associations, Losses for Players: [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://www.onresearch.com/news/InternetPlusFootball.pdf>

3. Spanish Most Engaged with Sports Sites in Europe: [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://www.comscore.com/2012/06/spanish-most-engaged-with-sports-sites-in-europe>

4. Интернет-ресурсы профессиональных спортивных клубов: [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://vadim-galkin.ru/sport-2/sportivnyj-biznes-dlya-menedzherov/internet-resursy-professionalnyx-sportivnyx-klubov>

ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА СПОРТИВНО-ЗРЕЛИЩНЫХ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ РЫНКА

Смирнова В.В., магистрантка

*Мичуда Ю.П., доктор наук по физическому воспитанию и спорту, профессор
Национальный университет физического воспитания и спорта Украины*

Актуальность. При оценке состояния сервисной деятельности в любой стране ключевое значение приобретает проблема качества услуг. Под качеством услуги, сервисного продукта понимается комплекс их полезных свойств, нормативно-технологических характеристик обслуживания, благодаря которым общественные и индивидуальные потребности удовлетворяются на уровне установленных требований, сопоставимых как с национальными традициями, так и с мировыми стандартами [2, 3, 5]. В условиях становления рынка в Украине возросла актуальность обеспечения высокого качества спортивно-зрелищных услуг как важного условия развития профессионального спорта [4]. Спортивно-зрелищная услуга (СЗУ) – это разновидность физкультурно-спортивной деятельности, которая базируется на использовании видов спорта с целью достижения специфического психоэмоционального состояния людей и характеризуется возникновением чувства сопереживания и эстетического наслаждения[6].

Цель исследования. Определить специфические особенности и условия обеспечения высокого качества спортивно-зрелищных услуг в Украине.

Задачи исследования: 1) определить факторы, влияющие на уровень качества спортивно-зрелищных услуг в Украине; 2) обосновать возможные пути повышения качества спортивно-зрелищных услуг.

Методи дослідження: аналіз спеціальної наукової літератури і нормативно-правових актів по питанням управління якістю послуг в сфері фізичної культури і спорту, соціологічне анкетування.

Результати дослідження і обговорення. Для рішення завдань дослідження було проведено соціологічне анкетування експертів - керівників і спеціалістів Центрального ради Фізкультурно-спортивного товариства «Україна» і Федерації футболу України.

Дослідження стосувалося проблем управління якістю СЗУ в Україні в контексті підготовки к Євро-2012. В процесі проведення опитування респондентам були запропоновані питання, стосуються вивченої проблеми.

Як встановлено в процесі дослідження, переважна частина респондентів має безпосереднє відношення к організації і проведенню спортивно-зрелищних заходів (70% – займалися проведенням і організацією спортивних змагань різного рівня); 25% – знайомі с данною діяльністю в якій-то ступені; і 5% респондентів відповіли, що не знайомі.

На питання, «Як Ви оцінюєте рівень якості СЗУ в переддвері Євро-2012 в нашій країні?» отримані наступні відповіді: 3% опитаних відповіли, що даний рівень є вище середнього; 43% вважають, що цей рівень середній; 33% – «ниже середнього»; і 20% вважають його низьким.

На питання, «Яким чином вплинула можливість проведення Євро-2012 на рівень якості надання СЗУ в Україні?» більшість респондентів (50%) відповіли, що це дало толчок к вирішенню даної проблеми; 30% впевнені, що нічого не змінилося, а ще 20% вважають, що якість надання СЗУ піднялося на новий рівень.

Відповідаючи на питання, «Які структури грають найбільш важливу роль в проведенні спортивно-зрелищних заходів?», більшість респондентів

(50%) констатировало, что это компании-спонсоры; 30% – спортивные организации и 20% – государственные организации.

Такие ответы обусловлены большой ролью спонсорской деятельности в проведении любых спортивно-зрелищных мероприятий в Украине. Большинство респондентов (70%), при проведении спортивных соревнований опиралось именно на спонсорскую поддержку.

Следует отметить, что 50% респондентов видят значительные недостатки в работе организаций, принимающих участие в проведении Евро-2012. Таким образом, можно предположить, что опрошенные достаточно ознакомлены со спецификой деятельности данных организаций.

В результате опроса нам удалось выяснить, что большинство экспертов (33%) считают, что в наибольшей степени на качество СЗУ влияет социально-экономическая ситуация в стране; тогда как 23% считают, что уровень качества услуг зависит от деятельности самих спортивных организаций и финансовой поддержки со стороны государства; 6% придерживаются мнения, что уровень качества СЗУ зависит от личного внимания к спортивным организациям и мероприятиям государственных служащих высокого ранга; а остальные 15% посчитали, что все факторы являются равно важными.

Получив ответы на вопрос, «Какие компании играют наибольшую роль в обеспечении проведения Евро-2012?», мы установили, что 60% респондентов определяют наиболее значимой роль компаний-спонсоров; 25% считают что это общественные организации; а 15% считают, что это государственные организации.

Чтобы оценить роль доходов спортивных организаций как фактора повышения качества СЗУ, был задан вопрос, «Какие источники доходов должны играть весомую роль в повышении качества СЗУ?». 30% респондентов считают, что это дотации государства (местных органов власти), т.к. непосредственное внимание к спорту на местном уровне дает толчок к

популяризации спорта во всей стране. 20% считают, что это средства спонсорской деятельности и реализация собственных маркетинговых программ в сфере предоставления СЗУ; 3% отметили, что значительные доходы поступают от продажи билетов; а 26% объединяют значимость всех факторов.

Для выявления места рекламы в маркетинге СЗУ нами был разработан блок вопросов, с помощью которых удалось определить роль рекламы в популяризации и повышении востребованности услуг для потребителей.

Одним из ключевых был вопрос, «Следует ли спортивно-зрелищным организациям в своей деятельности использовать маркетинг с целью популяризации СЗУ в Украине?». Большинство специалистов (71%) ответили, что маркетинг необходим как в форме рекламной деятельности, так и как проведение спортивно-зрелищных массовых мероприятий для населения, т.е. продвижение СЗУ на рынок; 17% придерживаются мнения, что проведение Евро-2012 – это реклама для страны за ее пределами и спортивным организациям не следует разрабатывать дополнительную маркетинговую стратегию; 11% опрошенных считают, что спортивным организациям следует использовать только рекламу, как фактор популяризации СЗУ.

Так, большинство руководителей считают, что реклама играет весомую роль в продвижении СЗУ на рынок. Для определения средств рекламной деятельности нами был задан вопрос, «Какие средства рекламы наиболее актуальны для повышения популяризации СЗУ?». Здесь, мнения респондентов разделились. Так, 35% считают, что наиболее актуальными являются аудиовизуальная и радиореклама; 28% уверены, что наиболее эффективными являются PR-кампании; тогда как 23% отмечают значимую роль сувенирной продукции; а 14% опрошенных считают, что это реклама в прессе и печатная реклама (плакаты, буклеты, каталоги).

Принимая во внимание разногласия между респондентами относительно средств рекламной деятельности, можно сделать вывод, что все перечисленные средства рекламы имеют большое значение.

Получив ответы на следующий вопрос – «Средства рекламы, наиболее широко используемые в преддверии Евро-2012?», нам удалось установить, что 56% респондентов считают наиболее популярной имидж-рекламу, которая формирует у потребителя положительный образ услуги, формирует потребность в ней. Имидж-реклама включает в себя комплекс мероприятий рекламной деятельности, что и обуславливает популярность продвигаемой на рынок услуги [1, 7]. Таким образом, результаты проведенных исследований показали, что реклама является важным инструментом в продвижении СЗУ на рынок, в повышении их популярности.

Выводы. Проведенное исследование позволило определить возможные пути повышения качества спортивно-зрелищных услуг в Украине. К главным из них следует отнести: 1) на макроуровне – достижение позитивных изменений в социально-экономической ситуации в стране; усиление личного внимания к спортивно-зрелищным организациям и мероприятиям со стороны государственных служащих высокого ранга; 2) на макроуровне – повышение роли компаний-спонсоров в ресурсном обеспечении спортивных организаций как фактора обеспечения высокого качества СЗУ; использование спортивными организациями маркетинга как эффективного средства учета потребительских предпочтений потенциальных и реальных зрителей.

1. Алексеев А.А. Маркетинговые исследования рынка услуг: Учебное пособие / А.А. Алексеев. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2003. – 90 с.

2. Басовский Л.Е. Управление качеством: учебник. / Л.Е. Басовский, В.Б. Протасьев. М.: ИНФРА-М, 2000. - 211 с.

3. Мазур И.И. Управление качеством: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «Управление качеством» / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро. 4-е изд., стер. – М.: Омега-Л, 2007. – 400 с.
4. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку. Закономірності функціонування та розвитку / Ю.П. Мічуда. – К.: Олімпійська література, 2007. – 215 с.
5. Стандартизация и сертификация в сфере услуг: учебное пособие / под ред. А. М. Ракова. – М.: Академия, 2004. – 208 с.
6. Степанова О.Н. Маркетинг в сфере физической культуры и спорта. – М.: Советский спорт, 2003. – 256 с.
7. Schwarz E. Advanced Theory and Practice in Sport Marketing / E. Schwarz, J. Hunter. Oxford: Elsevier, 2008. – 443 p.

ПРОБЛЕМИ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ ФЕХТУВАЛЬНИКІВ

Смирновський С. Б., студент

Бріскін Ю. А., д. фіз. вих., проф.

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність теми. За останні роки значно збільшилася кількість країн, спортсмени яких претендують на перемогу у чемпіонатах світу та Олімпійських іграх. Конкуренцію традиційно сильним фехтувальникам Італії, Франції, Німеччини, Росії, Угорщини все частіше складають спортсмени Польщі, Куби, США, України, Румунії, Кореї, Китаю, Австрії та інших країн (Бусол В.А., Азарченков П.М., 2007).

Фундаментальними дослідженнями теорії спорту зазначається, що одним результативно-значущих компонентів забезпечення змагальної діяльності є

рівень техніко-тактичної підготовленості спортсменів (Келлер В.С., Платонов В.М., 1992; Матвеев Л.П., 1999; Платонов В.Н., 2004).

Аналіз науково-методичної літератури з фехтування вказав на велику кількість робіт, які висвітлюють питання техніко-тактичної підготовки фехтувальників [3, 4, 5, 6], фізичної підготовки фехтувальників (Хохла А.І., Линець М.М. 2010), педагогічного значення фехтування (Кривенцова І.В. 2009; Єрмаков С.С., 2010.), теоретичної підготовки фехтувальників (Задорожна О.Р. 2012), історії фехтування (Бусол В.А., Дьоміна О.В. 2010; Кисельов А.Ф., 2009). Слід зазначити, що велика кількість наукових розробок вимагає узагальнення, та визначення актуальних проблем та рекомендацій щодо їх розв'язання.

Таким чином, наявність великої кількості наукових даних щодо питань техніко-тактичної підготовки у фехтуванні на шпагах та водночас відсутність належного науково-методичного обґрунтування та узагальнення результатів досліджень формує актуальне науково-практичне завдання систематизації наукових даних, визначення напрямів досліджень з техніко-тактичної підготовки, та визначення проблем, які є актуальними на сучасному етапі розвитку техніко-тактичної підготовки.

Мета дослідження – визначити актуальні проблеми удосконалення техніко-тактичної підготовки кваліфікованих фехтувальників на шпагах.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз науково-методичної літератури вказав на існування незначної кількості робіт, присвячених техніко-тактичній підготовці фехтувальників за останній період з 2000 р. і до сьогодні. Так, науковець О. М. Шевчук [7] підтверджує необхідність досліджень проблеми техніко-тактичного вдосконалення шпажистів, яка була вирішена нею за допомогою комп'ютерного моделювання.

Поруч із тим, у дослідженнях О. Мороза розглядалося питання взаємозалежності між результативністю бойових дій фехтувальників-шпажистів та типом темпераменту [4]. Зокрема, було виявлено, що в арсеналі

кваліфікованих фехтувальників-шпажистів за обсягом переважають атакуючі дії (53,1%), із засобів протидії атакам суперника переважають зустрічні напади (31,2%). Водночас було встановлено, що у фехтуванні на шпагах захисти-відповіді не користуються значною популярністю, на відміну від інших видів зброї, і становлять лише 14,9%. На думку О. Мороза [4], основою успішності поєдинків на шпагах є результативність атакуючих дій, частка яких від загальної кількості нанесених уколів становить 57,9%. У свою чергу, результативність зустрічних нападів становить 32,6%, захистів з відповідями 9,5%, що свідчить про високу ефективність зустрічних нападів і низьку ефективність захистів з відповідями.

Автор зазначає, що показники обсягів та результативності бойових дій кваліфікованих фехтувальників-шпажистів в окремих часових інтервалах поєдинків зростають до максимальних значень на 5-й і на 9-й хвилині поєдинку. Враховуючи показники результативності змагальної діяльності фехтувальників-шпажистів, було визначено типові стилі змагальної діяльності та досліджено їх залежність від типу темпераменту та психологічних властивостей спортсменів.[4]

Питання інноваційних змін у правилах фехтування та їх вплив на техніко-тактичну підготовку фехтувальників і на змагальну діяльність шаблістів досліджувалися І. Роціним [5]. Встановлено, що замість забороненої для застосування атаки «стрілою», фехтувальники-шаблісти стали часто використовувати новий вид пересувань – «кидковий випад». Введення змішаної системи проведення особистих змагань підняло значущість боїв у попередньому (рейтинговому) турі змагань, та, відповідно, у турі прямого вибування.

У 2009 році науковцями О. Шевчук та В. Гамалієм було проведено ряд досліджень техніко-тактичних дій кваліфікованих шпажистів в умовах змагальної діяльності з метою визначення сучасних тенденцій у використанні

техніко-тактичних дій фехтувальників високої кваліфікації на змаганнях високого рангу. Було проаналізовано обсяги, ефективність і результативність простих, складних, комбінованих атак і атак другого наміру, виділили їхні основні сторони та ефективність і популярність серед фехтувальників-шпажистів [3].

У 2011 році А. В. Бакум та К. Н. Сергієнко провели ряд досліджень із вивчення атакуючих дій в змагальній діяльності фехтувальників-рапіристів, які показали, що атаки з дією на зброю займають одне з провідних місць серед атакуючих дій в змагальній діяльності рапіристів. Зокрема, що із загального числа атакуючих дій обсяг атак з дією на зброю склав 21,5%, а результативність 27,6%, переважна кількість 95,4% таких атак виконуються з «батманами. Порівняльний аналіз обсягу і результативності атак з дією на зброю які виконувались висококваліфікованими рапіристами до і після змін правил змагань показав, що обсяг цих атак практично однаковий, а результативність застосування скоротилася майже в 2 рази, до 27,6%. Таким чином, від обсягу та ефективності атак з дією на зброю в значній мірі залежить результат як окремого поєдинку, так і усіх змагань[2].

У 2011 році А. Бакум у своїй роботі щодо засобів та методів техніко-тактичної підготовки, прийшов до висновків що у фехтуванні використовуються різні методи та засоби вдосконалення техніки змагальної діяльності та тактики ведення бою. Однак не всі методи та засоби дозволяють об'єктивно оцінювати і контролювати процес підготовки спортсменів. З розвитком науки і техніки з'явилися комп'ютерні системи відео аналізу і реєстрації рухів спортсменів, котрі дають можливість отримувати об'єктивні і кількісні дані про техніку виконання технічних прийомів, які дають можливість моделювати раціональні способи виконання технічних дій. Використання цих моделей варто вважати корисним для спортсменів різного рівня.

У цьому дослідженні А. Бакум показав сучасні тенденції стосовно методів та засобів техніко-тактичної підготовки фехтувальників, також позитивні і негативні сторони різних підходів до вдосконалення цієї сторони підготовки [2].

Проаналізувавши ці дослідження, можна визначити, що актуальними напрямками розвитку техніко-тактичної підготовки фехтувальників на сьогоднішній день являються такі напрями як: дослідження обсягу, ефективності та результативності бойових дій; вплив психологічних факторів на техніко-тактичну підготовку; дослідження змін у техніко-тактичній підготовці в залежності від змін правил та інвентарю спортсмена. У кожному з цих напрямів виникають свої проблеми що пов'язані з техніко-тактичною підготовкою фехтувальників. Наприклад у дослідженнях О. Мороза [4], які відносяться до напрямку обсягу, ефективності і результативності бойових дій фехтувальників показано обсяг, ефективність і результативність окремих техніко-тактичних дій але не показано основи підготовки спортсменів до використання саме цих дій. Також проаналізовано зміни у використанні техніко-тактичних атакуючих дій до і після змін у правилах змагань, але не досліджено сам процес техніко-тактичної підготовки, використання засобів і методів у процесі техніко-тактичної підготовки фехтувальників. Дослідження окремих науковців [3, 4, 7], які відносяться до того ж самого напрямку, показали наявність проблеми техніко-тактичної підготовки фехтувальників, але не було визначено та впроваджено рекомендацій щодо вирішення цих проблем. У дослідженнях А.Бакума [3] не було показано теоретико-методичні основи самого процесу використання цих методів у підготовці фехтувальників, також не досліджено результати впливу цих методів на кінцевий результат підготовки. У дослідженнях І. Рощіна, що відносяться до напрямку змін у техніко-тактичній підготовці в залежності від змін правил та інвентарю спортсмена, показано загальні зміни, які відбуваються у техніко-тактичній

підготовці фехтувальників під впливом різних факторів, однак немає чітких рекомендацій щодо шляху зміни процесу техніко-тактичної підготовки фехтувальників, а також зміни засобів і методів підготовки у відповідності змін і інноваційних впроваджень у правила змагань. Дослідження О.Шевчук стосуються тільки передумов вивчення технічних дій або вдосконалення техніки фехтувальників, але не висвітлюють основний процес техніко-тактичної підготовки фехтувальників.

Висновки. Результативно-значущим компонентом підготовленості та формування результату у змагальній діяльності фехтування є рівень техніко-тактичної підготовленості спортсменів

Актуальні проблеми техніко-тактичної підготовки фехтувальників, які розглядаються у науково-методичній літературі можна умовно поділити на окремі напрями: дослідження обсягу, ефективності та результативності бойових дій; вплив психологічних чинників на техніко-тактичну підготовленість; дослідження змін у підготовці в залежності від змін правил та інвентарю спортсмена.

1. Аркадьев Е. И. Тактика в фехтовании / Е. И. Аркадьев – М. : Книга по Требованию, 2011. – 124 с.
2. Бакум А.В. Атакующие действия в соревновательной деятельности рапиристов высокой квалификации / А. В. Бакум // Физическое воспитание студентов. – Х., 2011. – №2. – С. 1 – 5.
3. Гамалий В. В. Количественная оценка технических действий фехтовальщиков-рапиристов высокой квалификации [Електронний ресурс] / Гамалий В. В., Бакум А.В. – Режим доступу : <http://www.nbuiv.gov.ua>
4. Мороз О. Особливості темпераменту фехтувальників-шпажистів різних стилів змагальної діяльності / Олексій Мороз // Молода спортивна наука України. – Л., 2006. – №2. – С. 35 – 43.

5. Рошчін І. Інноваційні впровадження у правила змагань та їх вплив на змагальну діяльність фехтувальників-шаблістів / Ігор Рошчін // Молода спортивна наука України: Зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. Л., 2007. – Вип. 11, т. 3. – С. 317–323.

6. Тышлер Д. А. Спортивное фехтование: уч. для вузов физ. культуры / Ред. Тышлер Д. А. – М.: ФОН, 1997. – 389 с.

7. Шевчук О. М. Удосконалення техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах з використанням комп'ютерного моделювання: автореф.дис. ... канд.наук з фіз..виховання і спорту : 24.00.01 / Шевчук Олена Миколаївна. – К., 2010. – 22с.

АНАЛІЗ УЧАСТІ ФУТБОЛІСТІВ 19-21-РІЧНОГО ВІКУ В ОФІЦІЙНИХ МАТЧАХ В ПРОВІДНИХ КОМАНДАХ ЄВРОПИ

Тимошков Є.Л., студент

Балан Б. А., викладач кафедри футболу

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Актуальність. Сучасні тенденції розвитку футболу передбачають значні фізичні, нервово-психічні та емоційні навантаження, які висувають високі вимоги до всіх систем організму футболістів. Особливе значення це має при підготовці футболістів 19-21 років. Як це не парадоксально, але саме в 19-21-річному віці футболіст виходить на «рівень застою». В зв'язку з цим зникає понад 50% діючих атлетів [1]. Аналогічна ситуація наявна практично у всіх ігрових видах спорту на всіх етапах підготовки атлетів і викликає необхідність постійного наукового пошуку нових, більш ефективних засобів і методів підготовки спортсменів [3].

В ряді актуальних напрямів подальшого розвитку спорту одне з головних місць посідає проблема пошуку талановитих футболістів, їх підготовки та

відбору до професійних команд

У вітчизняній і зарубіжній спортивній літературі фактично відсутні наукові дані про ігрову діяльність футболістів 19-21-річного в провідних командах Європи. Тому, дана проблема має важливе теоретичне і методичне значення для оцінки та порівняльного аналізу ігрової діяльності футболістів на етапі підготовки до вищих досягнень в провідних європейських та українських командах.

Мета дослідження - провести теоретичний аналіз участі футболістів 19-21-річного віку в офіційних матчах в провідних командах Європи.

Завдання дослідження:

1. Провести теоретичний аналіз науково-методичної літератури з проблеми, що вивчається.
2. Визначити участь футболістів 19-21-річного віку в складах професійних команд-лідерів рейтингу UEFA.
3. Розробити практичні рекомендації щодо удосконалення підготовки футболістів 19-21-річного до участі в матчах професійних команд.

Результати дослідження та їх обговорення. Змагальні навантаження у футболі знаходяться в нерозривному зв'язку з розвитком загальних закономірностей становлення теоретико-методичних основ спортивного тренування, що сформульовані В. М. Платоновим [2]. Аналіз ігрової діяльності провідних футбольних команд України і окремих гравців 19-21-річного віку говорить про те, що ефективність їх поведінки в ході гри базується на високому рівні спеціальної працездатності, обумовленим станом дихальної системи, енергозабезпечення і нервово-м'язового апарату.

В результаті аналізу заявочних листів та протоколів матчів [4] стосовно участі футболістів 19-21-річного віку в матчах чемпіонату провідних команд Європи в сезоні 2011 - 12 рр. були отримані наступні дані.

В ФК «Арсенал» (м. Лондон) та «Манчестер Юнайтед» (м. Манчестер) заявлено по 27% юнаків віком до 21 року, проте в матчах чемпіонату грали більше 45 хв. в складі лондонської команди 4 чол., в той час як у команди з Манчестеру лише 2 гравці. Переможець Ліги чемпіонів, ФК «Челсі» (м. Лондон) мав у заявці 3-ох футболістів даного віку, з яких тільки один грав у матчах чемпіонату менше 45 хв. та й то не регулярно.

В голландських командах «Аякс» (м. Амстердам) і «ПСВ» (м. Ейндховен), лідерів Європейських клубів за «експортом» футболістів у заявці відповідно 33% та 39% гравців віком до 21 року (Рис.1). По 4 спортсмени даних команд є гравцями основного складу, а в ФК «ПСВ» ще п'ятеро грали в матчі менше 45 хв.

У грандів світового клубного футболу, іспанських «Реалу» та «Барселони» дані стосовно ігрової діяльності футболістів 19-21-річного віку в сезоні 2011-12 рр. суттєво відрізняються. В «Реалі» лише 2-а гравці даного віку приймали участь у матчах чемпіонату, один з яких нерегулярно грав більше 45 хв. Проте в «Барселоні» 5-ро футболістів з 8-ми заявлених грали в матчах чемпіонату менше 45 хв.

Для порівняння: аналогічний показник в провідних українських клубах «Динамо» (м. Київ) та «Шахтар» (м. Донецьк) становить 29% та 24% відповідно. По три спортсмени до 21 року даних команд брали участь у матчах чемпіонату.

Беззаперечним лідером за кількістю футболістів до 21 року в заявці на чемпіонат є німецька команда «Байєр» (м. Леверкузен) – 51%. Чотири спортсмени даного віку є гравцями основного складу та ще шестеро грали в матчі менше 45 хв.

Проаналізувавши заявочні листи команд європейських чемпіонатів стосовно наявності футболістів до 21 року в сезоні 2011-12 рр. були отримані такі результати:

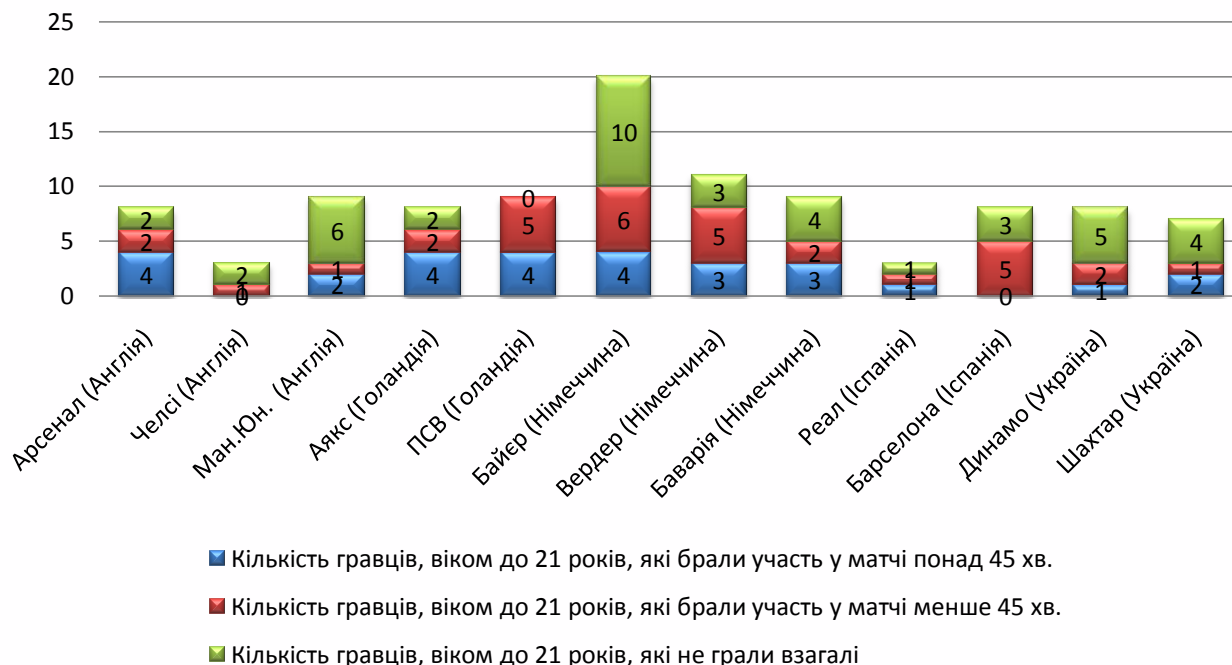

Рис. 1 Динаміка участі в матчах чемпіонату футболістів до 21 року в провідних професійних командах Європи в сезоні 2011-2012 рр.

- в Чемпіонаті Іспанії лише 14% талановитих молодих футболістів заявлено за команди «Прімери». Проте якщо враховувати кількісний показник, то він зрівняється з чемпіонатами Росії, Португалії та України – в середньому 80 спортсменів. Це пояснюється тим, що в чемпіонаті Іспанії приймають участь 20 команд й загальна кількість гравців в заявці складає 539 чол. В той час як в Росії цей показник становить 431 чол., в Португалії – 437 чол., а в Україні – 443. В чемпіонатах даних країн кількість команд обмежена 16-ма.

- в Англійську «Прем'єр-лігу» заявлено 131-го футболіста віком до 21 року, що складає 23% від загальної кількості гравців. Проте регулярно приймають участь у матчах талановиті спортсмени з іноземних країн, таких як Португалія, Франція, Іспанія та Бразилія. Вихованців англійських футбольних

академії у складі першої команди в середньому до 50%. В ФК «Челсі» лише три гравці підготовлені академією.

Англійську «Прем'єр-лігу» вважають одним із найсильніших чемпіонатів світу. Але, як виявилось з результатів даного дослідження, це завдяки футболістам-іноземцям, якість та ефективність гри яких дозволяє їм отримувати великі гроші [5].

- взірцем з підготовки власних футбольних кадрів можна вважати такі країни як Голландія та Німеччина. На прикладі голландських шкіл, які є законодавцями європейської футбольної моди, можемо засвідчити, що при підготовці дітей до 13 років приблизно 80% відсотків навчального плану відводиться на поліпшення техніки гри [3]. Процес навчання здійснюється поступово з деталізацією на окремих складових, у різноманітних поєднаннях прийомів техніки з тактичними діями. Тому футболісти, виховані голландською школою, завжди відзначаються доброю технічною оснащеністю, тактичними вміннями й високим рівнем фізичної підготовленості, і як результат – чимало цих гравців виступали й виступають у європейських клубах високого рівня.

- система впровадження підготовки молодих футболістів у Німеччині вже дає свої «плоди», адже за результатами дослідження кількість гравців віком до 21 року, заявлених командами «Бундесліги» в сезоні 2011-12 р.р. досягла 160 чол. Це становить 29% від загального показника. Збірна команда цієї країни за середніми віковими даними серед всіх учасників чемпіонату Європи 2012 року є наймолодшою.

Тому, на мою думку, вже згодом збірна команда Німеччини складе конкуренцію Іспанії на чемпіонатах світу та Європи.

Висновок. Основним недоліком у підготовці українських юних футболістів, на наш погляд, є те, що надмірна гонитва за результатом та акцент на фізичну підготовку дає перевагу над іншими командами, які працюють над

технікою гри (Голландія, Німеччина, Іспанія) в юнацькому футболі. Проте коли гравці з юнацького футболу переходять у дорослий, результати різко падають і відчуються суттєві прогалини в індивідуальній технічній підготовленості і як наслідок, залучення у великій кількості в наші змагання футболістів-легіонерів.

Виходячи з вище сказаного, необхідно впроваджувати систему поступового переходу гравців з юнацького футболу у дорослий. Проводити змагання серед команд віком до 19 та до 21 років, які б враховували вікові психофізіологічні особливості гравців.

1. Балан Б.А. Особливості підготовки футболістів 19-21-річного віку на етапі переходу до професійних команд // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2011. – № 3. – С. 7-9.

2. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник для студ. высш. учеб. заведений физ. воспитания и спорта. К. : Олимпийская литература, 2004, 808 с.

3. Ніколаєнко В. В., Байрачний О.В. Стан підготовки футбольного резерву в Україні //Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2010. – №2. – С. 32-36.

4. Лицензирование клубов [Електронний каталог]. Режим доступу до журналу: - <http://www.uefa.com/uefa/footballfirst/protectingthegame/clublicensing>.

5. Arslantas c., 2007. A study about club administrators' transformational leadership properties according to perception of professional footballers, Journal Of Public Management, 40 (4): 81-101, Ankara.

ФОРМИРОВАНИЕ СИНХРОННОСТИ В ГРУППОВЫХ УПРАЖНЕНИЯХ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ ГИМНАСТОК

Топол А.А., магістрантка

Шинкарук О.А., д.физ.восп., профессор

Національний університет фізического виховання і спорту України

Актуальность. В художественной гимнастике групповые упражнения являются наиболее сложным видом соревновательной программы и имеют ряд отличий от индивидуальных упражнений. Они выше по сложности, характеру двигательных действий и энергетике [3].

Одним из важнейших условий выполнения групповых упражнений является согласованность и синхронность действий, создающих впечатление единства исполнения. В групповых упражнениях необходимо нивелировать свою индивидуальность, выполнять движения с единой амплитудой, скоростью, силой, высотой, дальностью, темпом. Единообразие, согласованность, четкость и слитность – вот основные слагаемые успешного выступления в групповых упражнениях [5].

Для достижения максимального результата в современных групповых упражнениях необходимо владеть близкой к идеальной техникой взаимодействий гимнасток и предметов, что связано с необходимостью демонстрировать безупречную технику владения предметами, элементами без предметов и элементами взаимодействия, связанными с перебросками, передачами предмета друг другу, а также согласованной синхронной или асинхронной работой [2]. Повышение эффективности техники совместной деятельности спортсменов в команде составляют значительную часть этого вопроса и остаются нерешенными. Для этого тренеры предлагают различные примеры разучивания и отработки группового упражнения, выполнение

которых характеризуется особой структурой и методикой тренировочной работы. Изложенное определяет актуальность постановки проблемы.

Цель исследования – формирование синхронности в групповых упражнениях художественной гимнастики путем использования комплекса специальных упражнений в тренировочном процессе.

Задачи и исследования.

1. изучить основные факторы, влияющие на синхронное выполнение движений по данным литературных источников.

Результаты исследований и их обсуждение. В отдельных видах спорта точность движений относится к разряду важных факторов спортивно-технического мастерства. В художественной гимнастике, особенно в групповых упражнениях, это связано с умением сочетать сложные манипуляции с предметами с передвижениями по ковру [4]. Построения и перестроения, являясь, как всегда, основой композиции, в групповых упражнениях приобретают дополнительное значение.

Часто в групповых упражнениях отдельные элементы выполняются последовательно каждой спортсменкой или двумя-тремя участницами группы. Одни авторы [1] считают, что это облегчает программу, уничтожает истинную синхронность, другие, что в программе не должно быть много полностью идентичных движений, а также движений, выполняемых последовательно. Вместе с тем, разнообразие произвольной программы проявляется именно в результате нарушения идентичности и одновременности движений спортсменок.

Характерной особенностью групповых упражнений является участие каждой гимнастки в совместной работе команды единым образом и в духе коллективизма. Композиция должна быть составлена так, чтобы идея сотрудничества между всеми гимнастками была отчетливо видна во всех частях упражнения.

В качестве признаков совместимости гимнасток в групповых упражнениях выступают: высокая сработанность группы, точность и согласованность действий, надежность, быстрота овладения новыми совместными действиями, стабильностью их выполнения [2].

Известно, что в настоящее время в процессе составления групповых упражнений участвуют два субъекта – тренер и гимнастки. Тренер должен умело использовать индивидуальные качества гимнастки и выбирать движения, позволяющие представить спортсменок в наилучшем свете [5].

Для успешного совершенствования в групповом упражнении спортсменки должны знать свою расположенность к тому или иному стилю исполнения. Их движения телом должны быть «созвучными» музыкальному сопровождению. Движения создают звук, соответствующим образом и музыку. Сигналы могут служить основой для двигательного действия [4]. Двигательные события должны совпадать с началом музыкальной мысли, а заканчиваться с ее окончанием или на очередную слабую долю.

В то время, как команда работает над программой, необходимо вводить перестройки. По мере совершенствования программы улучшаются соединения из элементов рисунков, построения и связующие элементы. Недостаточно, чтобы спортсменки начинали и заканчивали движения одновременно, они должны выполняться с абсолютной синхронностью в течении всего времени выполнения.

Объем внимания человека, т.е. количество разнородных действий, который он может выполнять одновременно, контролируя их сознанием, ограничено. Для достижения автоматизма достаточно простого повторения, а для достижения правильности, «чистоты» действия необходимо, чтобы в процессе повторения действие выполнялось абсолютно правильно, а не приблизительно. Когда вся команда выполняет технически правильные

действия, то для достижения синхронности важно время начала выполнения этого действия.

Учитывая, что не существует идеально одинаковых людей, идеальная синхронность маловероятна, нужно научиться применять частично виртуалистику («чувство времени», «соблюдения строя», согласованность начала движений).

Самый лучший способ добиться такой идеальной синхронности – проведение сначала большого числа тренировок, причем с прочтыванием всех деталей программы. Программа делится на отрезки в 4-8 счетов для удобства работы команды. Необходима четкость движений, поз и построений. Это позволяет добиться полной синхронности при наименьших затратах времени на ее отработку. После того как движения и счет будут полностью разучены, команда делится на две группы, одна из которых выполняет движения, а другая наблюдает. На каждого члена работающей группы должен приходиться наблюдатель. Если кто-нибудь допустит ошибку, то музыка останавливается и все начинается сначала.

Программу можно рекомендовать разделить на фрагменты и части, отрабатывая каждую из них в отдельности. Полный прогон программы выполняется, по крайней мере, один раз в начале и дважды в конце тренировки. Спортсменки учатся задавать себе темп и привыкать к выполнению произвольной программы полностью. Прогресс возможен только в том случае, если команда добьется использования всего периметра площадки. Каждый раз программа должна выполняться в полную силу. Все рисунки и соединения из элементов должны начинаться, продолжаться и заканчиваться с абсолютной синхронностью [5].

В работе над элементами и соединениями целесообразно выделять: элементы трудности обмена (переброски); элементы трудности без обмена (соединения, выполняемые каждой гимнасткой индивидуально); элементы

взаимодействия, включающие риск в работе с предметами, и элементы мастерства (определенные правилами варианты бросков и ловли предметов).

Таким образом, при тренировке в групповых упражнениях необходимо учитывать:

- формирование единообразия и согласованности в исполнении всех технических действий на высоком уровне;
- освоение взаимодействий, тренировка их стабильности и готовности к незапланированным действиям партнеров.

Выводы. Вопрос совершенствования техники групповых упражнений, на сегодняшнем этапе развития художественной гимнастики, является одним из актуальных в теории и практике современной спортивной тренировки. Повышение эффективности техники совместной деятельности спортсменок в команде составляют значительную часть этого вопроса и остаются нерешенными. Формирование синхронности в групповых упражнениях художественной гимнастики путем использования комплекса специальных упражнений в тренировочном процессе, а также подбор средств и методов тренировки, которые могли бы эффективно решать задачи технической подготовленности гимнасток, являются актуальными и требуют дальнейших исследований.

1. Артамонова И.Е. Средства повышения готовности к соревнованиям в художественной гимнастике : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / И.Е.Артамонова. – Московский областной государственный институт физической культуры пос. Малаховка, 1990. – 24 с.

2. Нестерова Т.В. Фактор совместимости при комплектовании команд групповых упражнений художественной гимнастики / Т.В. Нестерова, О.С. Кожанова // Физическое воспитание студентов. – Харьков, 2009. - №1. – С. 32-34.

3. Ночевная Н.Н. Применение сопряженного метода физической подготовки в групповом упражнении художественной гимнастике: автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.04 // Н.Н. Ночевная. – ГЦОЛИФК. – М., 1990. – 22с.
4. Сербина Л.П. Взаимодействие музыки и движения / Л.П. Сербина // Теория и практика физической культуры. – М., 2000. - №5. – С. 42-45.
5. Художественная гимнастика / [под ред. Л.А. Карпенко]. – М.: Всероссийская федерация художественной гимнастики, 2003. – с. 257-267.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕХНИКИ ПЛАВАНИЯ ЮНЫХ ПЛОВЦОВ ПУТЕМ НАПРАВЛЕННОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ НА КИНЕМАТИЧЕСКУЮ СТРУКТУРУ ГРЕБКА.

Тютюн Е.А., магистрантка

Шульга Л.М., к.п.н., проф. кафедры водных видов спорта

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Прочный фундамент технической подготовки, заложенный в первые годы занятий плаванием, является залогом высокого уровня технического мастерства в будущем и способствует достижению планируемого спортивного результата. Весь многолетний процесс совершенствования техники плавания базируется на закономерностях возрастного развития моторики, обуславливающих формирование элементов плавательных движений.

Данные о возрастной дифференцировке средств формирования элементов техники плавания, биомеханических и психолого-педагогических основах обучения плаванию определяют перспективы изучения процесса технической подготовки юных пловцов [3].

Существует целый ряд принципиально важных аспектов технической подготовки юных пловцов, в частности, направленность и содержание технической подготовки по годам обучения в ДЮСШ, возможности направленного изменения структуры гребка с помощью педагогических воздействий, критерии оценки технической подготовленности и т.д., требующих своего изучения. Все вышеизложенное и послужило основанием для проведения настоящего исследования [2].

Цель – разработать методику совершенствования техники плавания юных пловцов на основе применения специальных упражнений, повышающих качество подготовки.

Задачи исследования:

1. Изучить динамику основных биомеханических показателей техники плавания и особенности их проявления у мальчиков и девочек на начальном этапе подготовки.

2. Установить характер изменений показателей техники плавания юных пловцов в результате целенаправленного педагогического воздействия и при различных скоростях продвижения.

3. Экспериментально обосновать эффективность применения предлагаемой методики совершенствования техники плавания юных пловцов.

В исследованиях приняли участие 46 испытуемых (13 мальчиков и 10 девочек - в экспериментальной группе, 12 мальчиков и 11 девочек - в контрольной группе) семилетнего возраста, занимающихся в ДЮСШ, антропометрические характеристики и плавательная подготовленность которых достоверно не отличались.

Занятия в группе начальной подготовки, являющейся контрольной, проводились согласно годичным циклам подготовки, рекомендованных по программе для ДЮСШ и училищах олимпийского резерва. Для занятий в экспериментальной группе была разработана программа, упражнения в

которой направлены на изменение кинематической структуры гребка при обучении и совершенствовании техники плавания. Тестирования исследуемых проводились в одни и те же сроки.

Результаты исследования и их обсуждения.

Формирование техники плавания у спортсменов групп начальной подготовки ДЮСШ представляет собой динамический процесс, протекающий с учетом закономерностей возрастного и полового развития моторики и характеризующийся неодинаковыми изменениями биомеханических показателей техники по годам обучения. В группе, занимающейся по традиционной программе, данные изменения касаются, в основном, обобщенных показателей техники выполнения гребка и характеризуются неравномерными темпами прироста. В группе, занимающейся по экспериментальной программе, динамика показателей техники значительно более равномерна и отражает качественную перестройку техники плавания в целом.

Эксперимент проводился в два этапа. На первом этапе регистрация показателей проводилась после первых 12 занятий, когда занимающиеся могли свободно проплыть не менее десяти метров способом кроль на груди в полной координации. Второй этап включал в себя тестирование занимающихся после 36 занятий начальной подготовки с целью выявления изменений, произошедших в структуре выполнения гребка рукой. Использование данного метода позволило выявить возможные алгоритмы повышения скорости плавания в начале эксперимента - после овладения способом плавания кроль на груди, - и после 3 месяцев занятий.

Выводы.

В результате технической подготовки в экспериментальной группе наивысшие темпы прироста показателей техники плавания кролем на груди отмечаются на скорости - 14% и длины "шага" - 10 - 13%. При плавании

кролем на спине прирост скорости и длины "шага" примерно на одинаково (12-13%). Изменения темпа движений на всех этапах подготовки незначительны.

У девочек и мальчиков групп начальной подготовки наблюдается единый алгоритм совершенствования техники плавания, заключающийся в однонаправленном изменении кинематических и динамических характеристик техники плавания. По величине абсолютных показателей длины «шага», скорости плавания и силы тяги мальчики превосходят девочек.

Упражнения, изменяющие биомеханические показатели техники плавания (скорость, темп, "шаг"), способствуют достижению максимальной скорости путем повышения длины "шага" у 82% мальчиков и 88% девочек.

Экспериментальная методика технической подготовки, базирующаяся на различных вариантах опорного гребка, способствует качественной перестройке структуры гребкового движения. У пловцов экспериментальной группы достоверно возрастает продолжительность фаз подтягивания и отталкивания, протяженность траектории движения кисти и ее скорость в указанных фазах. У пловцов контрольной группы разнонаправленные количественные изменения структуры гребка отражают менее качественные ее моменты.

Плавание в различных скоростных режимах характеризуется количественными и качественными изменениями структуры гребка. При переходе из режима «медленного» плавания к «максимальному» у пловцов экспериментальной группы наблюдается увеличение длины «шага»: у мальчиков на 14%, у девочек - на 10%. В контрольной группе длина «шага» в подобных случаях практически не изменяется.

1. Булгакова Н.Ж. Плавание. - М: Физкультура и спорт. / Н.Ж.Булгакова, 2001.- С.32-42.

2. Ганчар И.Л. Методика преподавания плавания: технология обучения и совершенствования. /И.Л.Ганчар : Учебник.- Минск, 2006. С.462-506.
3. Красильников В.Л. Овладение рациональной техникой плавания кролем на спине путем освоения модельного гребка / В.Л.Красильников: Теория и практика физической культуры.: М. - 2007. - № 7. – С - 39-40.
4. Спортивное плавание: путь к успеху: в 2 кн. /под общ. ред. В.Н. Платонова./ кн.1/ пер. с англ. – К. : Олимп. Лит., 2011 – С.109-145.
5. Спортивное плавание: путь к успеху: в 2 кн. /под общ. ред. В.Н. Платонова./ кн.2/ пер. с англ. – К. : Олимп. Лит., 2012 – С.9-25.
6. Шульга Л.М. Плавание. Учебник для высших учебных заведений / Л.М.Шульга , К.- 2012. С. 58-98.

ИСТОЧНИКИ ФИНАНСИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ФУТБОЛЬНЫХ КЛУБОВ

Устенко Б.В., студент

Мичуда Ю.П., доктор экономических наук, профессор

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. В связи с введением УЕФА концепции финансового «fair play» большой актуальности приобретает тема источников финансирования, пути увеличения доходов и уменьшения расходов профессиональных футбольных клубов.

Многочисленным футбольным клубам по всей Европе все труднее соревноваться и существовать наравне с клубами, имеющими расходы и задолженности по трансферам не по средствам и остающимися в убытке каждый год. Несмотря на продолжающийся рост доходов футбольных клубов, поглощающий рост издержек, негативно сказывается на прибыльности и

заставляет многие клубы полагаться на заемный капитал и взносы акционеров для финансирования своей операционной деятельности. Для обеспечения стабильного существования европейского футбольного клуба необходимо поддерживать те многочисленные клубы, которые основываются на финансовой дисциплине и устойчивых бизнес-планах. Именно поэтому все футбольное сообщество запросило и единогласно выразило полную поддержку соблюдению принципов честной игры в области финансов. В данном контексте данная тема исследования приобретает первостепенную значимость [1,2,3].

Цель исследования – определить особенности финансирования профессиональных футбольных клубов в условиях рыночных отношений.

Задачи:

1. Определить источники финансирования профессиональных футбольных клубов;
2. Дать общую характеристику статьям доходов профессиональных футбольных клубов;

Результаты исследования и их обсуждение. Введение три года назад новой версии правил УЕФА по лицензированию клубов позволило УЕФА ввести определенные минимальные стандарты раскрытия информации при предоставлении финансовой отчетности, которым необходимо соответствовать всем футбольным клубам, подавшим заявку на лицензию. Это повысило возможность осуществления более точного и надежного сравнения клубов в одной стране, а также между разными странами. В частности, клубам теперь необходимо разбивать свой доход на разные «потoki доходов», что позволяет узнать виды дохода и их значимость. В связи с этим можно выделить следующие источники доходов европейских футбольных клубов: продажа прав трансляции футбольных матчей, продажа билетов и абонементов, коммерческий доход, реклама и спонсорство, доходы от футбольных

организаций, проводящих региональные межклубные соревнования, продажа и аренда игроков [1].

Доход от продажи и аренды игроков является нестабильным и зависит от трансферной политики клуба. Важной статьей в структуре доходов европейских футбольных клубов является поступления от футбольных организаций, проводящих региональные межклубные соревнования (УЕФА). В сезоне 2011-2012 годов участники Лиги чемпионов УЕФА суммарно получили за выступления 754,1 миллиона евро. Внутри ассоциаций суммы премиальных зависят от результатов и количества сыгранных каждым конкретным клубом в Лиге чемпионов матчей. Маркетинговый пул распределялся между клубами согласно удельному весу их стран на телевизионном рынке [2, 3].

При рассмотрении каждого из приведенных компонентов в отдельности можно заметить, что на данный момент ключевым и самым финансово перспективным компонентом доходов является продажа прав трансляций футбольных матчей. Так, согласно исследованию «Deloitte» (2006-2012), в структуре доходов клуба испанской Ла Лиги «Реал Мадрид» 2005-2006 годов продажа прав на телетрансляции составила 32 %, а это 88.0 млн. евро (рис.1). Если мы посмотрим на аналогичный показатель в сезоне 2011-2012 годов, то он составляет 38 % 183.5 млн. евро, соответственно (рис. 2). Здесь тенденция видна на лицо – за телевидением будущее, данный показатель возрос более чем на 100 % [4,5].

Другими главенствующими и прогрессирующими статьями доходов являются спонсорство и реклама, которые входят в структуру доходов от коммерческой деятельности. Спонсорство — это одна из технологий маркетинговых коммуникаций, которая прекрасно отрабатывает задачи как по укреплению репутации, так и по продвижению конкретного товара. По стоимости титульных спонсорских контрактов принадлежит клубам английской Премьер-Лиги – суммарно они получают 148,7 миллиона евро, отмечается в

ежегодном докладе компании «Sport + Markt» (2012). Общая сумма доходов клубов всех ведущих футбольных лиг Европы (Англии, Италии, Германии, Испании, Франции и Голландии) – 522 миллиона евро, это на 7 % больше, чем было в прошлом сезоне. По рис.1 видно, что несмотря на снижение по сравнению с другими источниками доходов, рост по этой статье за период с 2005 по 2011 гг. составляет 39 %.[3, 5].

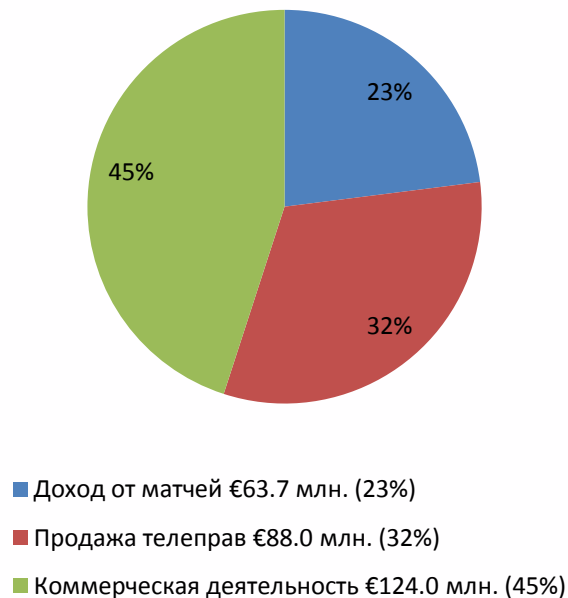

Рис 1. Структура доходов футбольного клуба «Реал Мадрид» (сезон 2005-2006)

Существенной статьёй доходов профессиональных футбольных клубов является продажа билетов на соревнования. Однако, по этой статье наблюдается, согласно данным УЕФА, наиболее медленный рост дохода (0,9 % - 2009 г.; 1,4 % - 2010 г.), что связано в первую очередь с ухудшением в последние пять лет финансового положения в Европе, а также нерациональной практикой формирования цен на билеты [2, 3].

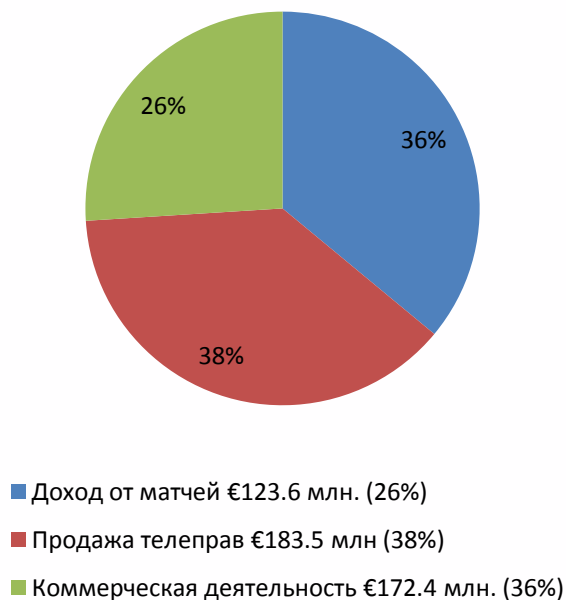

Рис. 2. Структура доходов футбольного клуба «Реал Мадрид» (сезон 2011-2012 г.)

Согласно исследованию УЕФА, проведенному в 2009 году, в котором анализируются финансовые отчеты 733 европейских футбольных клубов, следует сделать вывод, что клубы в Англии, Франции и Италии получают более значительную часть дохода от трансляций, в то время как клубы Германии в большей мере полагаются на спонсорство и рекламу (и прочий доход), а клубы Испании – на доход от матчей. Клубы, не принадлежащие к числу этих крупнейших лиг, преимущественно полагаются на спонсорство и прочие источники дохода (например, пожертвования)[2, 3].

Выводы. Таким образом, можно утверждать, что финансирование европейских футбольных клубов имеет ряд особенностей. В первую очередь, наличие такой статьи, как доход от футбольных организаций, проводящих региональные межклубные соревнования. Во вторых, ключевым и самым финансово перспективным компонентом доходов в будущем является продажа прав трансляций футбольных матчей. Для повышения доходов европейских

футбольных клубов необходимо улучшение инфраструктуры, активная рекламная деятельность, промоакции спонсоров на спортивных сооружениях, четкий и понятный имидж клубов, рациональное формирование цен на билеты.

1. Сравнительный анализ лицензирования клубов за 2008 г. [Электронный ресурс]. - Режим доступа к сайту URL <http://ru.uefa.com/uefa/footballfirst/protectingthegame/clublicensing/news/newsid=1453065.html>

2. Сравнительный анализ лицензирования клубов за 2009 г. [Электронный ресурс]. - Режим доступа к сайту URL <http://ru.uefa.com/uefa/footballfirst/protectingthegame/clublicensing/news/newsid=1585353.html>

3. Сравнительный анализ лицензирования клубов за 2010 г. [Электронный ресурс]. - Режим доступа к сайту URL <http://ru.uefa.com/uefa/footballfirst/protectingthegame/clublicensing/news/newsid=1746867.html>

4. Deloitte&Touch [Электронный ресурс]. - Режим доступа к сайту URL http://www.deloitte.com/view/en_GB/uk/industries/sportsbusinessgroup/sports/football/deloitte-football-money-league2011/66f55ec578ffd210VgnVCM2000001b56f00aRCRD.htm#3.

5. Deloitte&Touch [Электронный ресурс]. - Режим доступа к сай-ту URL http://www.deloitte.com/view/en_GB/uk/industries/sportsbusinessgroup/sports/football/deloitte-football-money-league2007

ОБОСНОВАНИЕ ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫХ ЗАНЯТИЙ РОЛИКОБЕЖНЫМ СПОРТОМ С ДЕТЬМИ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Худияш А. А., студентка

Холодова О. С., ст преподаватель

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Как известно, состояние здоровья населения современной Украины имеет тенденции к ухудшению. Это обусловлено усилением негативных влияний экологических, экономических, социальных и других факторов.

Статистика свидетельствует, что при поступлении в школу различные отклонения в состоянии здоровья имеет каждый третий ребенок, а в конце обучения – каждый второй. У 10–20 % современных школьников обнаружена излишняя масса тела; 30–40 % имеют заболевания носоглотки; 20–40 % – нарушение осанки; 50 % – дефекты зрения и нервно-психические отклонения; у 50–60 % школьников наблюдается склонность к частым заболеваниям.

Количество здоровых выпускников школ по данным разных специалистов в последние годы составляет от 5 до 25 %. 40 % учеников имеют хронические заболевания. Каждый третий юноша не призывается на воинскую службу по состоянию здоровья [1, 2].

Установлено, что одной из причин различных отклонений в физическом развитии и состоянии здоровья детей является недостаточная двигательная активность, объем которой с каждым годом уменьшается. Уроки физической

культуры компенсируют необходимый для детского организма объем двигательной активности лишь на 11-13 % [4].

В современных условиях одним из эффективных и доступных средств профилактики заболеваемости, повышения умственной и физической работоспособности, проведения досуга школьников являются занятия спортом и физической культурой [3].

В настоящее время мода на лыжи, велосипеды, самокаты уходит в сторону. На их смену пришел новый, намного зрелищный и массовый вид спорта спидскейтинг – скоростное катание на роликовых коньках. Этот вид спорта способствует не только улучшению физического состояния взрослых и детей, но и формированию сильной, разносторонне развитой личности.

В доступной нам научно-методической и специальной литературе не найдены данные о влиянии занятий бегом на роликовых коньках и их оздоровительной направленности на организм детей. В связи с этим выбранная тема является актуальной.

Цель исследования -на основе анализа литературных данных изучить значение двигательной активности для детей младшего школьного возраста и оздоровительную направленность занятий роликобежным спортом.

Задачи:

1. На основе изучения научно-методической литературы проанализировать уровень состояния здоровья детей младшего школьного возраста в современной Украине.

2. Исследовать состояние сердечно-сосудистой и дыхательной систем, уровень физического развития и физической подготовленности у детей до начала занятий роликобежным спортом.

Результаты исследования и их обсуждение. Первым этапом исследования было изучение состояния здоровья детей младшего школьного

возраста, которые начали заниматься роликбежным спортом, уровня их физического развития и физической подготовленности.

Анализ уровня физического развития детей при помощи индекса Кетле показал, что у 37% детей он был ниже среднего, у 38 % – средний и у 25 % – выше среднего (рис.1).

Наиболее доступными показателями, которые характеризуют состояние сердечно-сосудистой системы являются ЧСС и артериальное давление. В возрасте 6-8 лет нормальным считается ЧСС в пределах 68 – 108 уд·мин⁻¹ в условиях относительного покоя. У 50 % обследованных детей ЧСС_п находится в пределах возрастной физиологической нормы. У остальных 50 % детей показатели выше.

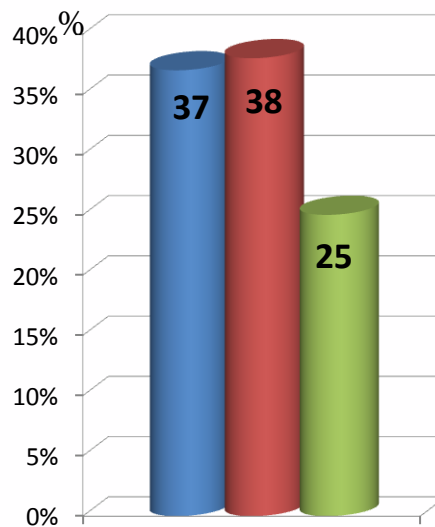

Рис.1. Уровень физического развития детей младшего школьного возраста, %:

■ ниже среднего ■ средний ■ выше среднего

Артериальное давление в значительной степени зависит от темпов роста скелета в длину и развития сосудистой системы. Было выявлено, что у большинства испытуемых значения данного показателя соответствуют среднестатистическим возрастно-половым нормам.

Для оценки физической работоспособности применяли функциональную пробу Руфье. Низкий уровень значений индекса Руфье отмечен у 72 % обследуемых, у остальных детей этот показатель отвечает среднему уровню. Исследуемые характеристики сердечно-сосудистой системы имели значительный внутригрупповой разброс, что характерно для нетренированных детей (табл. 1).

Состояние дыхательной системы определяли по значениям показателя ЖЕЛ. Значения ЖЕЛ у мальчиков находился в пределах 1400 – 1500 мл³, у девочек – 1200 – 1300 мл³.

Оценка уровня соматического здоровья проводилась по методике Апанасенко Г. Л. [5]. В результате было определено, что среди наблюдаемых детей к низкому уровню соматического здоровья относятся 75% испытуемых, к среднему – 25% (табл.1).

Таблица 1

**Состояние сердечно-сосудистой системы у детей 6-9 лет в начале занятий
роликобежным спортом**

Показатели	Значения
ЧСС _{пок} , уд·мин ⁻¹	88,50±20,05
АД _{сист.} , мм.рт.ст	100,00±12,90
АД _{диаст.} , мм.рт.ст	60,83±13,87
Индекс Руфье, у.е	14,47±3,04

Для оценки уровня развития двигательных качеств применялось педагогическое тестирование, результаты которого приведены в таблице 2.

Физическая подготовленность детей до начала занятий спидскейтингом

Тест	Результат	
	мальчики	девочки
бег 30 м с высокого старта, с	6,5 ± 0,4	7,0 ± 0,4
прыжок в длину с места, см	130 ± 8,5	125 ± 6,5
челночный бег 3 × 10 м, с	11,0 ± 0,6	11,5 ± 0,7
динамометрия правой руки, кг	13,8 ± 1,2	11,2 ± 1,2
динамометрия левой руки, кг	12,5 ± 1,2	11,1 ± 1,2
наклон туловища из положения сидя, см	5,14 ± 4,5	6,17 ± 4,2

Дальнейшие наши исследования будут направлены на изучение влияния занятий спидскейтингом на уровень здоровья, функциональной и физической подготовленности детей младшего школьного возраста и обоснование комплексного использования катания на роликовых коньках в работе с детьми 8-9 лет.

Выводы:

1. Анализ научно-методической литературы показал, что состояние здоровья населения Украины имеет тенденцию к ухудшению. Особенно остро эта проблема стоит у младших школьников. Установлено, что одной из причин различных отклонений в физическом развитии и состоянии здоровья детей является недостаточная двигательная активность, объем которой с каждым годом уменьшается. Для профилактики заболеваемости, повышения умственной и физической работоспособности, проведения досуга школьников необходимо заниматься физической культурой и спортом, одним из доступных и эффективным средств которых является спидскейтинг.

2. В результате исследования было определено, что среди детей, приступивших к занятиям роликобежным спортом, 75 % имеют низкий уровень соматического здоровья и 25 % – средний, при этом чем выше уровень соматического здоровья, тем большее количество детей имеют хороший уровень физической подготовленности.

1. Апанасенко Г.Л. Физическое развитие детей и подростков. / Г.Л. Апанасенко – К.: Здоровье, 1985 г.- 80 с.

2. Высочин Ю.В. Физическое развитие и здоровье детей. / Ю.В. Высочин – М.: Физическая культура в школе. 1999 г., №1. – с. 69-72.

3. Озолин Н.Г. Настольная книга тренера: Наука побеждать. / Н.Г. Озолин – М.: ООО Издательство АСТ, 2004 г. – 863с.

4. Платонов В.Н. и др. Основные понятия (категории) теории физической культуры и теории спорта. / В.Н. Платонов – К.: 1989 г. – 24 с.

5. Круцевич Т.Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания. / Т.Ю. Круцевич – К.: Олимпийская литература. 1999 г. – 232 с.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ТРАНСФЕРНОЙ ПОЛИТИКИ В ФУТБОЛЕ

Чалый К., студент

*Гончаренко Е.В., к. физ. восп., доц. кафедры профессионального, неолимпийского
и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Футбол является самым популярным видом спорта в мире. На сегодняшний день этот вид спорта развивается более чем в 200 странах.

Согласно официальным данным ФИФА (Международная федерация футбольных ассоциаций) членами ее организации являются 209 национальных федераций. В процессе своего развития футбол стал экономически привлекательным видом деятельности. Постепенное увеличение инвестиций в футбол отразилось на его развитии, организационной структуре турниров и трансферной политике.

Покупка и продажа футболистов является одним из сложнейших и определяющих видов деятельности футбольных клубов. Для одних клубов трансферы являются основным источником доходов, для других – это лишь статьи растрат. В рамках статьи будут выявлены современные тенденции и особенности трансферной деятельности футбольных клубов в Европе и Украине.

Цель исследования – определение особенностей трансферной политики и определение перспектив ее реализации в Украине.

Задачи исследования:

1. Сформулировать общие представления о трансферной политике в современном футболе.
2. Выявить особенности трансферной политики в ведущих лигах Европы.
3. Определить современные тенденции трансферной политики в Украине.

Связь работы с научными программами, темами, планами. Работа выполнена в соответствии с темой 1.2 «Современный профессиональный спорт и пути его развития в Украине» Сводного плана научно-исследовательской работы в сфере физической культуры и спорта на 2011-2015 гг. Министерства образования и науки, молодежи спорта Украины.

Результаты исследования и их обсуждение. Трансферная политика в современном футболе с каждым годом становится все более важным инструментом для достижения турнирных задач. От того насколько

правильными будут продажи и приобретения игроков клубами на трансферном рынке, во многом зависят турнирные перспективы команды.

Методология трансферной политики клубов носит частный характер и зависит от многих факторов (финансовые возможности клубов, задачи на сезон, престиж клуба, уровень развития профессионального футбола в стране и т.д.). При этом трансферная кампания осуществляется по строго регламентированным правилам. В частности осуществлять официальную покупку или продажу игрока (с подписанием контракта) возможно лишь во время «трансферного окна».

В футболе под термином «трансферное окно» понимается период времени, в течение которого может быть осуществлен переход футболиста из клуба в клуб для участия в предстоящих или текущих соревнованиях. Термин «трансферное окно» является неофициальным – его широко применяют любители футбола и журналисты. Такое словосочетание заменяет официальное понятие «регистрационный трансферный период», которое используется во всех регламентирующих документах ФИФА по статусу и трансферу футболистов.

Каждая страна-член ФИФА сама определяет сроки своих внутренних регистрационных периодов. Однако необходимо учесть базовые ограничения ФИФА: в течение одного календарного года могут быть только два регистрационных периода. Первый период («трансферное окно») начинается в конце футбольного сезона и не может превышать 12 недель. Второе трансферное окно открывается в середине футбольного сезона и не может превышать четырех недель.

Футболист имеет право подписать контракт с каким-либо клубом, если в это время, в стране, где функционирует клуб, открыто соответствующее трансферное окно. Международные переходы, связанные с переездом в другую страну, возможны только, если у стран-партнеров одновременно открыты

трансферные окна. При этом, для выезда из страны не обязательно чтобы трансферное окно этой страны было открытым, то есть футболист может покинуть команду в любое время.

На сегодняшний день сформировалось три основных варианта подписания контракта с футболистом: трансфер, аренда и подписание договора со свободным агентом. Свободный агент – это профессиональный футболист, чей контракт с профессиональным клубом истек и он свободен в принятии дальнейшего решения по трудоустройству в другом профессиональном клубе по своему усмотрению. Клубы могут подписать контракт со свободным агентом в любое время футбольного сезона. Однако, необходимо чтобы руководство клуба, в котором был трудоустроен игрок, отпустило его до завершения трансферного окна.

Под арендой футболиста понимается переход профессионального футболиста, имеющего действующий трудовой договор с профессиональным футбольным клубом, в другой профессиональный клуб для временного выступления в соревнованиях. Арендный договор может принять «постоянный» характер (то есть футболист считается выкупленным) в любое время, без учета сроков трансферных окон.

Для выявления особенностей трансферной политики в современном футболе были проанализированы доходы и расходы ведущих клубов Европы от продажи и покупки футболистов в сезоне 2012/13 года.

На первом месте, по расходам на покупку игроков - Английская премьер-лига. Общие затраты команд элитного дивизиона составили 635 миллиона евро.

На втором месте – Италия. Клубы Серии А, невзирая на непростую экономическую ситуацию в стране, потратили в общей сложности более 390 млн евро. Далее следуют Германия (246.9), Испания (130.6), Украина (45.6). Для некоторых европейских стран трансферное окно является периодом существенного обогащения. В частности такие страны как Голландия,

Португалия, где уровень футбольных чемпионатов уступает ведущим лигам Европы, а футбольные академии готовят квалифицированных спортсменов, по итогам трансферной деятельности получают чистую прибыль.

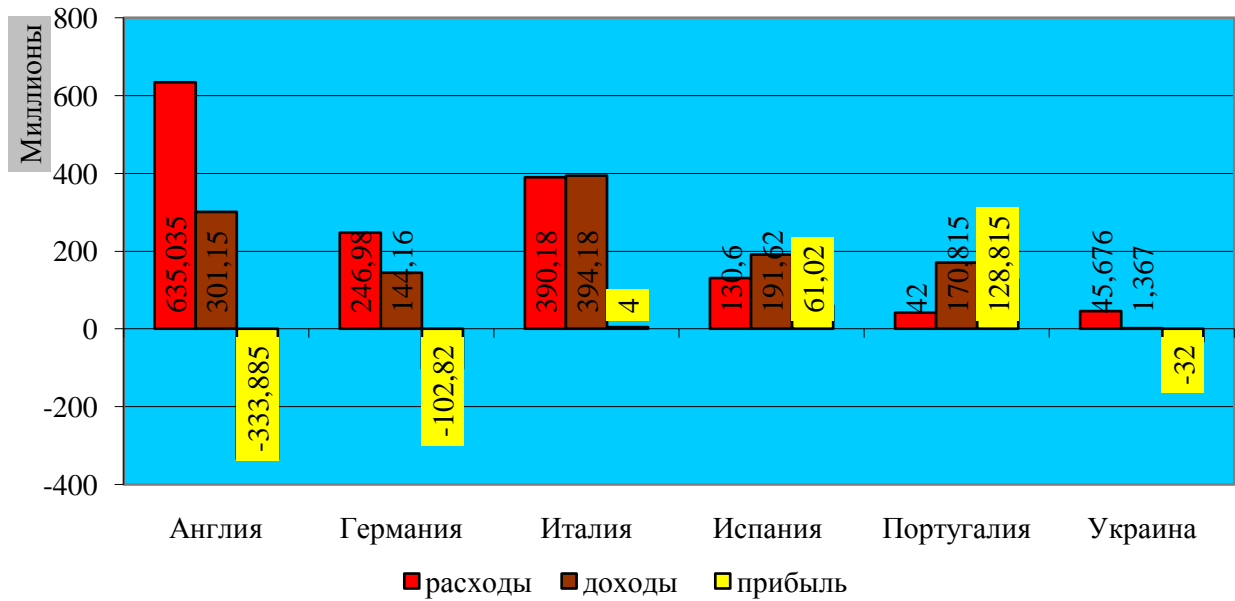

Рис 1. Доходы и расходы ведущих футбольных лиг Европы 2012-2013г.

Анализ трансферной политики в Украине показал, что в отечественном профессиональном футболе сформировались несколько путей поиска и покупки футболистов.

В частности, у ведущего футбольного клуба Украины последних лет «Шахтера» основным источником покупки футболистов является бразильский рынок. На данный момент в основном составе команды одиннадцать бразильцев, при этом еще два игрока арендованы другими клубами.

Киевское «Динамо», с приходом в команду нового тренерского штаба сменило вектор трансферной политики. Если ранее селекционеры «Динамо» активно работали в Балканских странах, то в зимнее трансферное окно 2012/13 года ситуация кардинально изменилась. Из девяти приобретенных (или вернувшихся из аренды) футболистов – семь украинцев.

В ФК «Металлист» трансферная политика существенно отличается от политики клубов указанных ранее. Основным рынком, на котором работают представители «Металлиста» – Аргентина. На сегодняшний день в основном составе команды шесть представителей этой страны. При этом «Металлист» также работает и в Бразилии.

Трансферная политика других клубов обусловлена, в первую очередь, финансовыми возможностями владельцев и задачами команды на сезон. Тем не менее, существуют и другие специфические особенности трансферных кампаний, изучению которых будут посвящены наши дальнейшие исследования.

Выводы:

1. Трансферная политика является одним из важнейших аспектов деятельности футбольных клубов. Турнирные перспективы команды, во многом предопределены трансферной политикой клуба.

2. В Англии, Германии, Украине, трансферы являются одной из основных статей растрат, при этом в Португалии, Испании, Голландии – источником доходов.

3. Дальнейшие исследования будут направлены на более глубокое изучение специфических особенностей трансферной политики украинских футбольных клубов в Украине.

1. Борисова О. В. Современный профессиональный спорт и пути его развития в Украине (на материале тенниса) [текст]: монография / Ольга Борисова — К.: Центр учебной литературы. — 2011. — 312 с.

2. Профессиональный спорт / Под общ. ред. С. И. Гуськова, В. Н. Платонова. – К.: Олимпийская литература, 2000. – 392 с.

3. International Journal of Sport Finance: [Электронный ресурс] / Режим доступа до журналу: <http://ijsf.wordpress.com>

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕХНИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ СПОРТСМЕНОВ, ЗАНИМАЮЩИХСЯ ЭСТЕТИЧЕСКОЙ ГИМНАСТИКОЙ

Шуилова Я. В., магистрантка

*Долбышева Н.Г., к.физ.восп., доцент, декан факультета олимпийского и профессионального спорта, Борисова Ю.Ю., к.физ.восп., доцент
Днепропетровский государственный институт физической культуры и спорта*

Актуальность. Эстетическая гимнастика, сравнительно молодой вид спорта, зародившийся как одно из направлений художественной. Это командный, массовый вид спорта который направлен на укрепление здоровья и улучшение физического развития, базируется на естественных движениях всего тела. В Украине эстетическая гимнастика стала развиваться с 2003 года, продолжая современные тенденции в развитии неолимпийских видов спорта [2, 3].

В связи со сложной координационной структурой движений высоки требования предъявляются к технической подготовленности гимнасток, причем последняя служит предметом оценки – сравнения достижений [1, 4, 6].

Анализ выступлений наших гимнасток на Мировых и Европейских Чемпионатах показывает, что композиционный проигрыш программ объясняется недостатками в уровне технической подготовленности [3, 5].

В связи с этим, актуальными являются вопросы поиска научных подходов и оперативное внесение их в практику тренировочного процесса гимнасток на различных этапах спортивного совершенствования.

Таким образом, необходима разработка методики совершенствования технической подготовленности гимнасток, согласно требованиям вида спорта и действующих правил соревнований.

Цель - разработать и экспериментально обосновать методику совершенствования уровня технической подготовленности гимнасток 16 лет и старше.

Для решения поставленной цели использовались следующие **методы**: анализ и обобщение научно-методической и специальной литературы; анализ документальных материалов (протоколов соревнований, планов тренировок по эстетической гимнастике, программы ДЮСШ и др.) и видеосъемок; педагогическое наблюдение, педагогический эксперимент.

Исследование проводилось на Чемпионате мира 2011 года по эстетической гимнастике. Анализировались выступления спортсменок команд “Dinamo” (FIN),” Mantila” (BRNO), “Viktoria” (UKR).

Результаты исследований и их обсуждения. С целью разработки экспериментальной методики были проанализированы **результаты** выступлений команд на Чемпионате мира. Более детально были определены особенности техники выполнения соревновательной композиции команд Финляндии, Чехии и Украины.

Проведя исследования, были выявлены наиболее часто встречаемые ошибки, которые представлены в таблице 1.

Таким образом, было установлено, что команда Финляндии на сегодняшний момент является идеалом в эстетической гимнастике. В композиции присутствуют: разнообразие в динамике, как внутри движений, так и в композиции в целом; в упражнении практически нет статики (остановок в движениях); гимнастки выполняют композицию ярко и эмоционально. Однако наблюдаются в технике исполнения ошибки индивидуального характера.

Анализ выступлений команд на Чемпионате Мира

№	элемент	Характер ошибки
Команда Dinamot (FIN) -оценка за исполнение 8.7		
1	ТТ	Нет единства команды (у одной гимнастки нога ниже)
2	Λ	Недостаточная фаза полета
Команда Mantila (BRNO)-оценка за исполнение 8.4		
1	ΛΛ	Нет формы прыжка, недостаточная фаза полета
2	Т	Дополнительное движение (пошатывание)
3	V(II)Λ	Разбита дополнительная связка (большая пауза между группами движений)
4	ТΛ	Дополнительное движение в равновесии
Команда Viktoria (UKR)-оценка за исполнение 8.1		
1	V (III)	Связка из трех движений тела была прервана
2	V (III) Λ	Недостаточная амплитуда полета
3	ТТ	Дополнительное движение в равновесии

Примечания: V- движения тела; Т- равновесия; Λ - прыжки

В сборной команде Чехии отмечаются нарушения в координации движений, как у одной гимнастки, так и у всей группы в целом. Много ошибок при выполнении равновесий, поворотов, не достаточная амплитуда при выполнении наклонов и прыжков. Наблюдаются индивидуальные ошибки, связанные с разным уровнем физической подготовленности: не одинаковая фаза полета в прыжках, разная степень устойчивости в равновесиях.

Сборная команда Украины представлена командой “Viktoria”. В выполнении соревновательной композиции на Чемпионате мира в этой команде было недостаточно слитности внутри движений и связок, а так же мало динамики в исполнении композиции. Много ошибок связано с разной индивидуальной техникой выполнения движений и физической подготовленностью гимнасток (нет фиксации формы прыжка в полете), а так

же нет четких «точек» в композиции, где бы гимнастки выполняли синхронный вдох и выдох.

По результатам соревнований выявили, что гимнасткам команды Viktoria необходимо на тренировках больше внимание уделять четкому выполнению движений тела (волны, взмахи и сжатия), слитности между движениями внутри связки. Движения должны быть без остановок, выполняться от кончиков пальцев ног до кончиков пальцев рук, а потом переходить в другое движение. Необходимо развивать у гимнасток чувство музыки и синхронности, так как композиция строится в соответствии с музыкальным сопровождением и на основе требований правил соревнований с учетом уровня технической подготовки гимнасток.

Итак, для успешной подготовки команды “Viktoria” к последующим соревнованиям необходимо доработать композицию и разработать комплекс движений тела направленный на совершенствование техники выполнения базовых движений в композиции.

Анализ соревновательной деятельности позволил обосновать экспериментальную методику с целью совершенствования технического мастерства в эстетической гимнастике.

Для этого были разработаны комплексы упражнений, которые позволят способствовать совершенствованию отдельных элементов технического мастерства - волны, взмахи, сжатия. Каждый из этих комплексов выполняется на 5 занятиях, после этого комплексы поэтапно объединяются. Комплекс 1 «волны» - комплекс 2 «взмахи» - (5 занятий), комплекс 2 «взмахи» и комплекс 3 «сжатия» - (5 занятий). Объединения комплексов 1, 2 и 3 – проходило на всех последующих тренировочных занятиях.

Комплексы проводились 5 раз в неделю в конце подготовительной части занятия, после комплекса общеразвивающих упражнений в течении 30 мин.

Количество выполняемых упражнений и интенсивность выполнения не изменялись на протяжении всего исследования.

Для определения эффективности разработанной методики было выполнено видеоанализ выступлений команды Viktoria на Чемпионате Украины (г. Днепропетровск, 2012).

Соответственно общему протоколу команда Viktoria заняла I место с суммой баллов 16,5.

Видеоанализ позволил определить характер ошибок, их количество при выполнении общей комбинации на Чемпионате мира и Чемпионате Украины (табл. 2.).

Таблица 2.

Количество ошибок допустимых спортсменками на соревнованиях до и после эксперимента

Элементы	Характеристика ошибок	Количество ошибок в начале эксперимента	Количество ошибок после эксперимента
V(III)	Связка из трех движений тела с остановкой или движения выполняются не слитно	2 ошибки	1 ошибка
T	Дополнительное движение, пошатывание	2 ошибки	1 ошибка
Λ	Отсутствует форма прыжка	4 ошибки	1 ошибка
Λφ	Связка выполнена с дополнительным шагом	1 ошибки	1 ошибка
V(II)	Связка из двух движений тела была выполнена не слитно	2 ошибки	Ошибки отсутствуют
TT	Опора на руку во время равновесия	1 ошибки	Ошибки отсутствуют
V(III) Λ	Недостаточная амплитуда полета во время прыжка	5 ошибки	2 ошибка
φ	Выполнение подскока во время поворота	4 ошибки	1 ошибка
V(II)	Не выполнен элемент - сжатие	2 ошибки	Ошибки отсутствуют

Анализ видеоматериала показал, что в большинстве случаев на Чемпионате мира встречаются ошибки, связаны с амплитудой движений и форм в выполнении прыжков, пошатывание в равновесии. После внедрения комплексов, данные ошибки встречаются значительно меньше, а именно при выполнении основных элементов. В соответствии с полученными данными можно говорить об эффективности внедрения предложенной методики.

Выводы. 1. Проведенный анализ научно - методической литературы указывает на отсутствие научно - обоснованных методик совершенствования технического мастерства гимнасток, в зависимости от элементов разных групп сложности.

2. По результатам соревнований было установлено, что гимнастки команды “Viktoria” наибольшее количество ошибок выполняют при выполнении упражнений: волны, взмахи, сжатия, а именно в них отсутствует четкость выполнения их слитность и выполнение упражнения без остановок.

3. В соответствии с результатами видеоанализа разработана методика совершенствования технического мастерства, состоящая из 3 комплексов, которые направлены на улучшение техники выполнения отдельных элементов – волн, взмахов и сжатий. А повторный показатель данного исследования свидетельствует об ее эффективности.

1. Плеханова М.Э. Эстетические аспекты спортивно-технического мастерства в сложно координационных видах спорта (художественной, спортивной, эстетической, акробатической гимнастике) [Теоретические и методические аспекты] / М. Э. Плеханова. - М.: Всероссийский научно-исследовательский институт физической культуры и спорта, 2006. – 110 с.

2. Спорышев В.В. Эстетическая гимнастика/учебная программа для детско-юношеских спортивных школ. / В.В. Спорышев, И.П. Гутник, М.А. Прибутная, Л.В. Падалка, Н.В. Цюкало / Федерация эстетической

гимнастики України. Республіканський науково-методический кабінет. Київ 2008г. - 48с.

3. http://rg4u.clan.Su/publ/ehsteticheskaja_gimnastika/nemnogo_o_ehstetichesk_oj_gimnastike/10-1-0-106
4. <http://www.gymnlab.Ru/page.php?id=399>.
5. <http://www.nbcolympics.Com/gymnastics/index.html>
6. <http://ezinearticles.Com/?cat=Health-and-Fitness:Aerobics-Cardio>

КОНТРОЛЬ ПСИХО-ФИЗИОЛОГИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ СПОРТСМЕНОВ В БИЛЬЯРДНОМ СПОРТЕ

Щелинская Я.Э., студентка

Нагорная В.О., к. физ. восп.

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Специфика бильярдного спорта заключается в многогранности тактического мышления, интеллектуальной направленности, развитии и совершенствовании, прежде всего координационных двигательных качеств. При современном уровне конкуренции и результатов, преимущества имеют спортсмены с высоким уровнем психологической подготовленности. Поэтому актуальным вопросом на сегодняшний день является определение технологии оценки психического состояния бильярдистов высокой квалификации.

Игровое и умственное развитие бильярдиста состоит из совершенствования его тактического мышления и умения селекционировать информацию, поступающую во время игры. То есть, необходимо направлять внимание на наиболее значимые в данный момент объекты и действия, прогнозируя дальнейшее развитие событий в игровой ситуации, принимая правильное решение.

Цель работы - определить основные критерии оценки состояния психофизиологических функций бильярдистов высокой квалификации.

Результаты исследований и их обсуждение. При оценке интегральных значений (ПФС) необходимо учитывать различную значимость тех или иных параметров. В связи с этим определяли количество факторов, влияющих на уровень ПФС. С целью определения степени влияния различных параметров индивидуально-типологических свойств высшей нервной деятельности (ВНД), сенсомоторных реакций и состояния основных психических функций на уровень ПФС, проведен факторный анализ матриц интеркорреляции. Проведение факторного анализа позволило сгруппировать различные показатели ПФС в зависимости от их взаимной корреляции, распределив их на 3 независимые группы, определив 3 наиболее существенных фактора, статистическая значимость которых соответствует убыванию их дисперсий (дисперсия фактора 1 больше дисперсии фактора 2, которая в свою очередь вдвое больше дисперсии фактора 3. Каждый новый фактор в действительности является линейной комбинацией нескольких выходных переменных.

Установлено, что вариабельность ПФС в целом по группе обследованных на 61% определялась 3 факторами с собственными нагрузками более 1.

Интерпретация главных факторов после вращения факторной матрицы по критерию «Varimax normalized» позволяет оценить их следующим образом: фактор 1). отражает скорость и производительность обработки информации (как в алгоритме на перестановку цифр в порядке возрастания, так и в алгоритме на перестановку цифр в порядке убывания), так как имеет в своем составе следующие показатели: среднее время решения задачи в первом и втором алгоритме, производительность - общее количество решенных задач в обоих тестах отдельного числа в первом и втором тесте, коэффициент операционного мышления в первом и втором тесте;

фактор 2). отражает влияние произвольного внимания на показатели

психофизиологического состояния бильярдиста - содержит объем произвольного внимания в первом и втором алгоритме, эффективность внимания - количество ошибок в первом и втором алгоритме;

фактор 3). отражает влияние сложной сенсомоторной реактивности на психофизиологическое состояние (корреляция с величиной латентного периода сложной $r = - 0,78$ сенсомоторной реакции выбора).

Было проанализировано 19 показателей, которые определяют психофизиологическое состояние спортсменов высокой квалификации игровых видов спорта (табл. 1).

Таблица 1

Статистические значения показателей психофизиологического состояния спортсменов высокой квалификации в бильярдном спорте, n = 55

Показатели		\bar{x}	S	m	Me	min	max
	Латентный период простой зрительно-моторной реакции , мс	249,69	30,96	4,17	245,56	186,20	364,20
	Латентный период сложной зрительно-моторной реакции РО 2-3, мс	431,06	53,36	7,19	424,47	339,60	568,11
	Функциональная подвижность нервных процессов, раздражителей / мин.	87,82	13,70	1,85	90,00	60,00	110,00
	Сила нервных процессов,% ошибок	6,04	3,97	0,54	4,90	1,50	17,77
	Ошибка восприятия времени , с	5,44	4,80	0,65	4,00	0,00	19,00
	Объем краткосрочной памяти , %	55,51	13,94	1,90	58,00	33,30	91,60
Первый алгоритм	Среднее время решения теста , мс	763,91	315,83	42,59	665,00	424,50	1761,70
	V,%	50,90	14,08	1,90	47,50	32,10	99,70
	Эффективность внимания, количество ошибок	3,05	2,34	0,32	2,00	0,00	9,00
	Производительность, общее количество решенных задач	20,31	5,58	0,75	20,00	9,00	31,00
	Объем произвольного внимания , %	82,90	14,34	1,93	87,00	44,44	100,00
	Коэффициент операционного мышления, ус. ед.	2,79	1,66	0,22	2,70	0,23	7,30
	Производительность, общее количество решенных задач в первом и втором тесте	40,64	10,87	1,47	40,00	20,00	63,00
Второй алгоритм	Среднее время решения теста, мс	674,95	231,20	31,17	629,40	366,20	1399,40
	V,%	52,58	15,37	2,07	49,10	29,90	94,20
	Эффективность внимания, количество ошибок	2,98	2,70	0,36	2,00	0,00	10,00
	Производительность, общее количество решенных задач	20,22	6,08	0,82	20,00	9,00	33,00
	Объем произвольного внимания, %	83,45	15,43	2,08	88,00	44,44	100,00
	Коэффициент операционного мышления, ус. ед.	3,10	2,03	0,27	2,60	0,29	7,93

Выводы

В результате факторного анализа показателей общей группы спортсменов игровых видов спорта первым фактором (генеральным) определились параметры, которые характеризуют скорость и производительность обработки информации, вторым - фактор внимания, третьим - фактор сложного сенсомоторного реагирования.

1. Готовцев В.Л. Бильярдный спорт: [учебник]. / В.Л. Готовцев– К.: Олимпийская литература, 2001.- 216 с.

2. Йорген Сэндман. Право на кий (пул-бильярд). / Йорген Сэндман - К.: Олимпийская литература, - 1999. - 196 с.

3. Коробейніков Г.В., Бітко С.М., Сакаль Л.Д., Кулініч І.В. Психофізіологічне забезпечення діагностики функціонального стану висококваліфікованих спортсменів / Коробейніков Г.В., Бітко С.М., Сакаль Л.Д., Кулініч І.В. // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту: Зб. наук. праць. – К.: Наук. світ, 2003.– С. 53– 60.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРУКТУРЫ СОРЕВНОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПОРТСМЕНОВ В ГРЕБЛЕ НА БАЙДАРКАХ НА ДИСТАНЦИИ 1000 М

Ярмоленко М.А., магистрант

Дьяченко А.Ю., профессор, доктор наук по ФВ

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Одним из современных направлений совершенствования системы подготовки спортсменов является ориентация всей системы на достижение оптимальной структуры соревновательной деятельности.

Структура соревновательной деятельности является важным компонентом в системе подготовки спортсменов и требует постоянного. В гребле на байдарках в последнее время выросли показатели спортивного результата и объемов соревновательной деятельности, изменились конструкции лодок, изменились критерии отбора и требования к спортсменам, в связи с изменениями программы соревнований. В 2009 году Международная федерация каноэ в мужской байдарке заменила олимпийскую дистанцию 500 м дистанцией 200 м. Произошло четкое распределение на спринтеров и стайеров [2-5].

Анализ специальной литературы свидетельствует, что сегодня существует значительное количество работ, посвященных тактике гребли на байдарках [1-2, 4]. Авторы утверждают, что оптимальным для достижения наивысшего результата при выполнении соревновательных упражнений продолжительностью 3-5 минут является равномерный темп преодоления дистанции [5].

Вопрос тактического построения соревновательных дистанций в гребле на байдарках и каноэ является одним из наиболее актуальных. В последнее время произошло обострение соревновательной борьбы на международных соревнованиях, когда победителя и аутсайдера разделяют десятые, зачастую даже сотые доли секунды. Изучение и совершенствование компонентов структуры соревновательной деятельности сможет привести к качественным и количественным сдвигам в динамике прохождения дистанции 1000 метров. В нашей стране нет общепринятых моделей преодоления дистанции 1000 м, анализ наиболее эффективных вариантов прохождения дистанции 1000 м ведущими гребцами позволит уточнить программу тактической подготовки спортсмена и учебно - тренировочный процесс в целом.

Цель исследования: оптимизировать структуру соревновательной деятельности в гребле на байдарках на дистанции 1000 м.

Задачи исследования:

1. На основании анализа современно-методической литературы выявить возможные тактические варианты построения гонки в гребле на байдарках на дистанции 1000 м.

2. Определить особенности реализации структуры соревновательной деятельности высококвалифицированных спортсменов на дистанции 1000м в связи с появлением новых тенденций в виде спорта на основе анализа протоколов и видеозаписей Чемпионатов Украины, Чемпионатов мира, Чемпионата Европы, Олимпийских игр.

Результаты исследования и их обсуждение: Фактором, определяющим структуру соревновательной деятельности, является направленность на достижение наивысшего для данного спортсмена результата. Естественно, такая ориентация имеет место, когда речь идет о главных соревнованиях. В контрольных, подводящих (модельных), отборочных соревнованиях направленность соревновательной деятельности может носить иной характер, обусловленный конкретной ситуацией и задачами.

В циклических видах спорта, связанных с проявлением выносливости, наибольшее значение имеет уровень дистанционной скорости, равномерность прохождения отдельных отрезков дистанции.

Всесторонние знания о структуре соревновательной деятельности в конкретном виде спорта, факторах ее обеспечения и реализации, наличие соответствующих функциональных возможностей и технико-тактического оснащения лишь создает необходимые предпосылки для достижения заданного результата. Однако его практическая демонстрация зависит от способности и реализации этих предпосылок в условиях ответственных соревнований.

У одних спортсменов высокая дистанционная скорость гребли, но сравнительно слабый стартовый разгон; у других — относительно меньшая скорость, но эффективные старт или финиш. Есть и спортсмены, демонстрирующие примерно одинаковый уровень мастерства во всех компонентах соревновательной деятельности.

Выбирая тот или иной вариант, необходимо учитывать: степень подготовленности гребцов (физическую и тактическую); индивидуальные данные гребцов (вес, рост, опыт участия в соревнованиях); знание противника; особенность прохождения дистанции противником; задачу, стоящую в данных соревнованиях и в заезде; величину дистанции.

Уровень тактической подготовленности спортсмена зависит от овладения ими средствами спортивной тактики (техническими приемами и способами их выполнения), ее видами (наступательной, оборонительной, контратакующей) и формами (индивидуальной, командной).

Выводы:

1. Проведенный нами анализ литературных источников показал, что среди специалистов, изучавших тактику прохождения дистанции нет единого мнения о классификации основных тактических вариантов и их эффективности. Ряд авторов утверждают о преимуществе равномерного прохождения дистанции; другие считают наиболее эффективными варианты с ускорениями на различных участках дистанции; третьи находят наиболее рациональным последовательное снижение скорости от старта к финишу.

Некоторые авторы утверждают, что основные тактические схемы распределения сил во время прохождения дистанции подвержены двум главным задачам: либо как можно скорее выдвинуться в головную группу, либо начинать гонку сравнительно спокойно, экономя силы для решающего ускорения на второй половине.

2. В ходе проведенного нами анализа литературных источников в

структуре соревновательн в гребле на байдарках может быть выделено четыре компонента:

1) Быстрота реакции на стартовый сигнала, определяется по времени от выстрела до первого гребка. Анализ видео соревнований показал, что спортсмены по разному реагируют на стартовый сигнал: спортсмены с хорошей реакцией могут выигрывать несколько метров на старте, которых зачастую не хватает на финише.

2) Качество стартового разгона, оценивается по времени преодоления отрезка дистанции с первого гребка до набора максимальной скорости, зависит от скоростных характеристик спортсменов, определяет дальнейшие тактические действия.

3) Дистанционная скорость гребли, является одним из важнейших компонентов, занимающий основной временной интервал гонки, в котором развертывается борьба за места участников на дистанции.

4) Эффективность финиша - его оценивают по степени изменения скорости гребли в конце дистанции. Высокая эффективность финиша зачастую определяет исход гонки.

Каждый из этих показателей существенно влияет на уровень спортивных достижений в гребле на дистанции 1000 м. Вместе с тем анализ преодоления соревновательных дистанций лучшими гребцами мира свидетельствует о том, что они имеют значительные различия в характеристике названных составляющих.

1. Бойко. А. В. Особенности соревновательной деятельности в гребле на байдарках и каноэ / А. В. Бойко // Современный олимпийский спорт и спорт для всех : материалы 11 международного научного конгресса (Минск, 10-12 октября 2007 г.): в 4 ч. / М-во спорта и туризма Республики Беларусь; НОКРБ; Белорусский ГУФК; Белорусская олимпийская академия. – Минск, 2007. – Ч. 3 :

Молодежь - науке. Исследования молодых ученых в отрасли физической культуры, спорта и туризма: секция. – С. 12-15.

2. Верлин. С. В. Факторный анализ структуры спортивного мастерства гребцов на байдарках высшей квалификации / С. В. Верлин, Г. Н. Семаева // Вестник спортивной науки. – 2011. – №03. – С. 14-17.

3. Коваленко. С. О. Динаміка проходження кілометрової дистанції у веслуванні на байдарках та каное на чемпіонатах світу 2009-2011 / С. О. Коваленко, С. В. Гречуха // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. – №10. – С. 33-36.

4. Русанова. О. М. Характеристика стратегии преодоления дистанции 1000 м квалифицированными спортсменами в гребле на байдарках / О. М. Русанова, О. А. Чередниченко // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2012. – №02. – С. 103-106.

5. Флерчук. В. Обґрунтування провідних факторів, що обумовлюють ефективність тренувальної та змагальної діяльності у веслуванні на байдарках і каное / Віктор Флерчук // Молода спортивна наука України : збірник наукових праць з галузі фіз. культури та спорту: періодичне видання / Львів. ДІФК. – Львів, 2008. – Вип. 12: в 4 т., Т. 1. – С. 370-374. - Розглянуті і обґрунтована значущість провідних фізичних якостей і сторони функціональної підготовленості веслувальників на байдарках і каное.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОКРЕМИХ ВИДІВ СПОРТУ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ В АВТОСПОРТІ (НА ПРИКЛАДІ «ЧЕМПІОНАТУ СВІТУ З РАЛІ»)

Білик О.Л., магістрант

Бріскін Ю.А., д.фіз.вих., проф., зав каф. теоретико-методичних основ спорту,

Пітин Мар'ян Петрович – к.фіз.вих., доц.,

каф. теоретико-методичних основ спорту

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність. Незважаючи на інтенсифікацію досліджень у професійному спорті багато питань залишаються актуальними, наукові дослідження, які розкривають питання професійного спорту в основному акцентовані на формування та розвиток професійного спорту (Гуськов С. І., 2000; Линець М. М., 2006; Борисова О. В., 2011), ринок праці в професійному спорті (Мічуда Ю.П., Штольц П., 2008), глобалізацію професійних видів спорту (Камаєв І. А., 2005, Мічуда Ю. П., 2011, Борисова О. В., 2012).

Дослідження стосовно автоперегонів в основному були спрямовані на вивчення історичних аспектів зародження автомобільного спорту (Хижняк І., 2000), соціально-економічні аспекти автоперегонів «Формула-1» (Бріскін Ю.А., Линець М.М., 2003), стан організаційного забезпечення в певних видах автомобільного спорту (Рибак О.Ю., 2007-2012), висвітлення особливостей організації змагань у автоперегонах «Ле-Ман 24» (Васильчук І., 2012).

На сьогоднішній день автоспорт – це багатофункціональна система змагань, різних за видами, масштабами, рівнем прибутків та популярності. Ралі

– один з найбільш популярних видів змагань автоспорту. Вершиною професійних перегонів вважається чемпіонат світу з ралі (з англ. WRC – World Rally Championship), який привертає увагу гонщиків складною системою випробування водійської майстерності.

Таким чином, наявність значної кількості змагань у автоспорті та водночас відсутність науково-методичної літератури, яка б розглядала систему змагань, формує потребу вивчення та класифікації за характерними ознаками систем змагань професійних автоперегонів.

Мета дослідження - визначення організаційних особливостей змагань в автоспорті (на прикладі чемпіонату світу з ралі «WRC»).

Завдання дослідження:

1. Визначити місце професійних автоперегонів у системі наукових досліджень.
2. Охарактеризувати організацію та проведення чемпіонату світу з ралі.

Результати дослідження та їх обговорення. Важливість науково-методичного забезпечення в професійних автоперегонах, підтверджує той факт, що популяризація спорту, зокрема технічних видів, повинна реалізовуватись у тісній взаємодії наукового підходу розв'язання поставлених проблематичних завдань, які виникають внаслідок зацікавленості з боку професійних спортсменів та структур, які пропагують явище «професійний спорт» загалом [1, 2, 3].

Впродовж розвитку та становлення видів професійного спорту було досліджено і описано велику кількість його складових, окремих видів спорту тощо. Так, проаналізувавши доступні електронні джерела, можна отримати кількісний показник досліджень з того чи іншого професійного виду спорту, а саме футболу, хокею з шайбою, боксу та ін. у порівнянні з автоспортом (рис. 1).

Як показали узагальненні результати аналізування бібліографічних записів центральної галузевої бібліотеки з фізичної культури Російської Федерації та Національної бібліотеки ім. Вернадського, існує нестача науково-

методичного забезпечення професійних автоперегонів. Поруч з тим, дослідження з інших видів професійного спорту є на порядок вищими, про що засвідчують отримані результати. Професійний автоспорт у свою чергу, при аналізуванні наукових робіт, в основному представлений автоперегонами «Формула – 1», а науковий розгляд інших видів автоспорту, представлений у досить малій кількості, або взагалі відсутній, що дає змогу стверджувати про наукове протиріччя у системі професійних видів спорту.

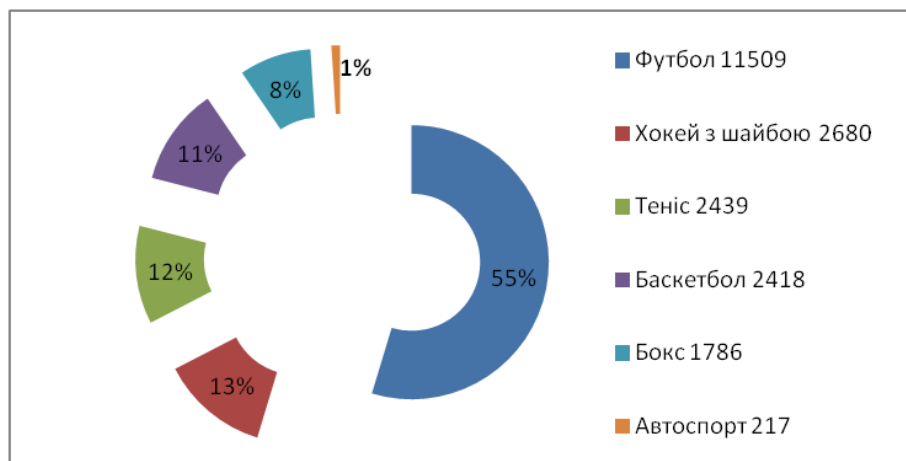

Рис. 1. Структура наукових досліджень із питань професійного спорту.

На сьогоднішній день професійний спорт за класифікацією низки авторів включає в себе 9 міжнародних видів спорту, які в суспільстві мають статус «еталонного» ведення спортивного бізнесу: футбол, баскетбол, хокей з шайбою, більярд, бокс, гольф, дартс, мотоперегони, та автоперегони та 7 національних: американський футбол, бейсбол, боулінг, кіберспорт, крикет, регбі-15, родео [2, 3].

Найбільш популярним є чемпіонат «Формули – 1», який класифікується, як шосейно-кільцевий вид автомобільних змагань. Він включає в себе широкую географію при організації та реалізації календаря змагань.

Проте професійні автоперегони включають у себе не тільки «Формулу-1», але й різні характерні професійні змагання з автоспорту. Прикладом є низка змагань, які проводяться Міжнародною автомобільною федерацією [4, 5].

В організаційній структурі проведення змагань з професійного автоспорту важливу ланку відіграє ралійний вид автоперегонів – змагання з заданою середньою швидкістю, які повністю або частково проводяться на відкритих для загального руху дорогах. До найбільш відомих змагань цього виду відносять Чемпіонат світу з ралі (WRC), Інтернаціональна ралійна серія (IRC) та ралі-рейди («Ралі Дакар», «Ралі Трансорієнталь», «Ралі Африка» і ін.).

Кожний з етапів Чемпіонату світу з ралі включає в себе загальну прийнятну організаційну специфіку проведення змагань, яка відіграє дуже важливу роль, оскільки включає в себе низку дій, які мають різне спрямування (рис. 2) і є невід'ємною складовою проведення не тільки Чемпіонату світу з ралі (WRC), а і інших професійних видів ралійних автоперегонів [4, 5].

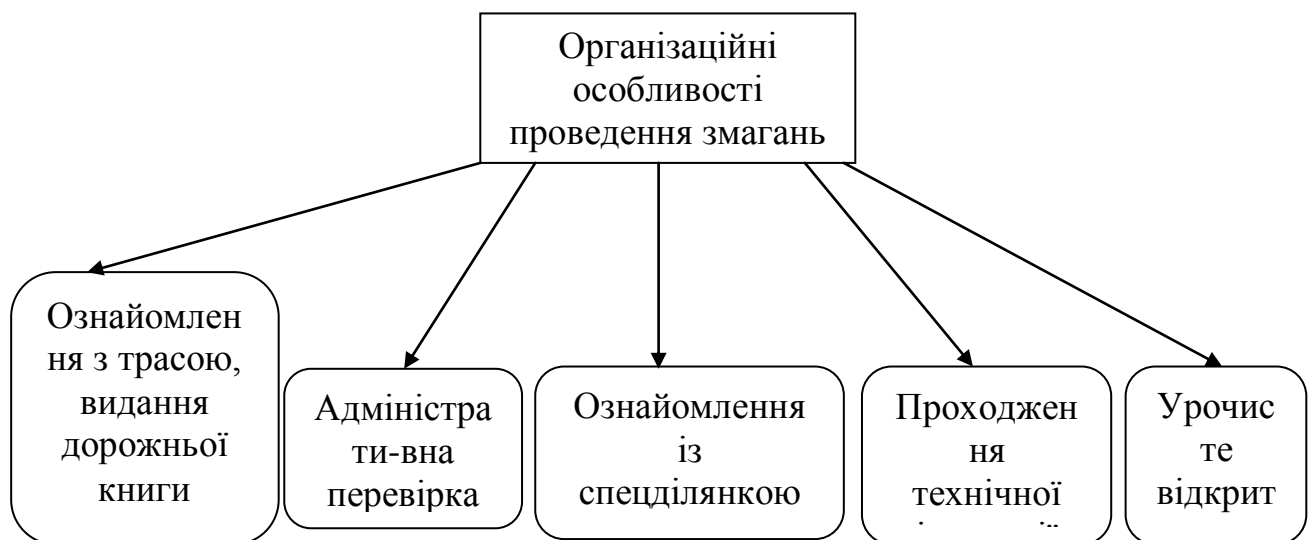

Рис. 2. Основні організаційні особливості проведення змагань з ралі

Так, проаналізувавши всі 13 етапів Чемпіонату світу (WRC) з ралі можна узагальнити, наступне:

- найбільша частина ралійних етапів проходить на Європейському континенті (11), та 1 етап у Північній Америці (Мексика) та один в Південній (Аргентина);
- два ралійні етапи проходить в зимовий період і відповідно покриття – асфальт, лід («Монте – Карло») та засніжений ґрунт (Швеція). Чотири етапи проходить весною (Мексика, Португалія, Аргентина, Греція) де покриття дороги виключно з гравію. Три етапи влітку – покриття гравій (Нова Зеландія, Фінляндія) та асфальт (Німеччина). Та чотири етапи в осінню пору року, де покриття ґрунт (Великобританія), асфальт або гравій (Франція, Італія, Іспанія);
- загальна дистанція та дистанція спецділянок на всіх етапах є різною, окрім ралі Аргентини та Греції, де дистанція проходження ділянок є ідентичною.

Одним з головних чинників, який популяризує професійне ралі є наявність в ньому зіркових команд та постатей, які впродовж всієї історії проведення Чемпіонату світу з ралі були безпосередньою «рекламою» заохочення вболівальників, спонсорів до цього виду автоперегонів.

Чемпіонами світу у різні роки була велика кількість різноманітних команд із своїми пілотами та штурманами. Найбільш вдало виступали такі гонщики і відповідно виробники, як Юха Канккунен («Peugeot», «Lancia», «Toyota »), Массімо «Мікі» Біазйон, Карлос Сайнс («Lancia»), Томі Мякккінен («Mitsubishi»). На сьогоднішній день абсолютним лідером у даному виді автоперегонів є Себастьян Льоб («Citroën», «Ford»), який в сезоні 2011-2012 рр. здобув вже дев'ятий титул підряд. Варто зазначити, що гонщики впродовж різних сезонів проведення Чемпіонату світу з ралі укладали контракти із різними командами [2].

Висновки. Професійний автоспорт в основному представлений автоперегонами «Формула – 1», а науковий розгляд інших видів автоспорту, представлений у досить малій кількості, або взагалі відсутній.

Етапи чемпіонату світу з ралі включають в себе загальну прийнятну організаційну специфіку проведення змагань, а саме: ознайомлення з трасою, видання дорожньої книги; адміністративна перевірка, ознайомлення із спецділянкою та запис стенограми; проходження технічної інспекції; урочисте відкриття змагань. Вони відіграють важливу роль, оскільки включають в себе низку дій, які мають різне спрямування і є невід'ємною складовою проведення Чемпіонату світу з ралі.

Компонентами економічної успішності ралійного чемпіонату світу є участь у ньому провідних команд та титулованих спортсменів, які виступають «рекламою» для вболівальників, спонсорів у цьому виді автоперегонів.

1. Платонов В.М. Професіоналізація олімпійського спорту / В.М. Платонов // Теорія і методика фізичного виховання і спорту – 2005. – № 1. – С. 3-8.
2. Починкин А.В. Становление и развитие профессионального коммерческого спорта в России : автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Починкин Александр Владимирович: МГАФК. – Малаховка, 2006. – 51 с.
3. Профессиональный спорт: учеб. для вузов / С.И. Гуськов, В.Н. Платонов, М.М. Линець, Б.Н. Юшко. – К. : Олимпийская литература, 2000. – 392 с.
4. Автоспорт. Ралли WRC. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.auto-sport.ru/Rally>;
5. Всё о ралли на русском. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.almrally.ru/glossary/>;

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СПОРТИВНЫХ ТАНЦЕВ

Горбач Б.Н., студент,

*Зенкова А.Н., ст. преподаватель кафедры профессионального,
неолимпийского и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Спортивные танцы – уникальный вид спорта прошедший длительный период становления и развития. Историческая ретроспектива спортивного танца тесно связывает двигательную активность, музыкальность и культуру, которые на современном этапе трансформируются в спортивное направление [2, 3].

Исследования, посвященные спортивному танцу, в основном, направлены на изучение особенностей преподавания танца и описания технической составляющей вида спорта. В то время как анализ исторических особенностей развития вида спорта позволяет определить его дальнейшие тенденции и перспективы.

Цель: определение места спортивных танцев в современном международном спортивном движении.

Задачи:

1. Выделить этапы становления спортивных танцев;
2. Выявить характерные черты спортивных танцев как составляющей части различных направлений развития спорта;
3. Определить наиболее эффективную «среду» для развития спортивного танца на современном этапе.

Результаты исследования и их обсуждение. Впервые термин «Бальные танцы» был введен Гельмандом Колем, известным английским

балетмейстером. Сегодня же все чаще используется термин «спортивные танцы», определяя это направление как часть спортивного движения [3].

Анализируя исторические особенности спортивного танца можно выделить этапы его становления, рассматривая как критерий место танца в различных «сферах» социального общества (рис. 1).

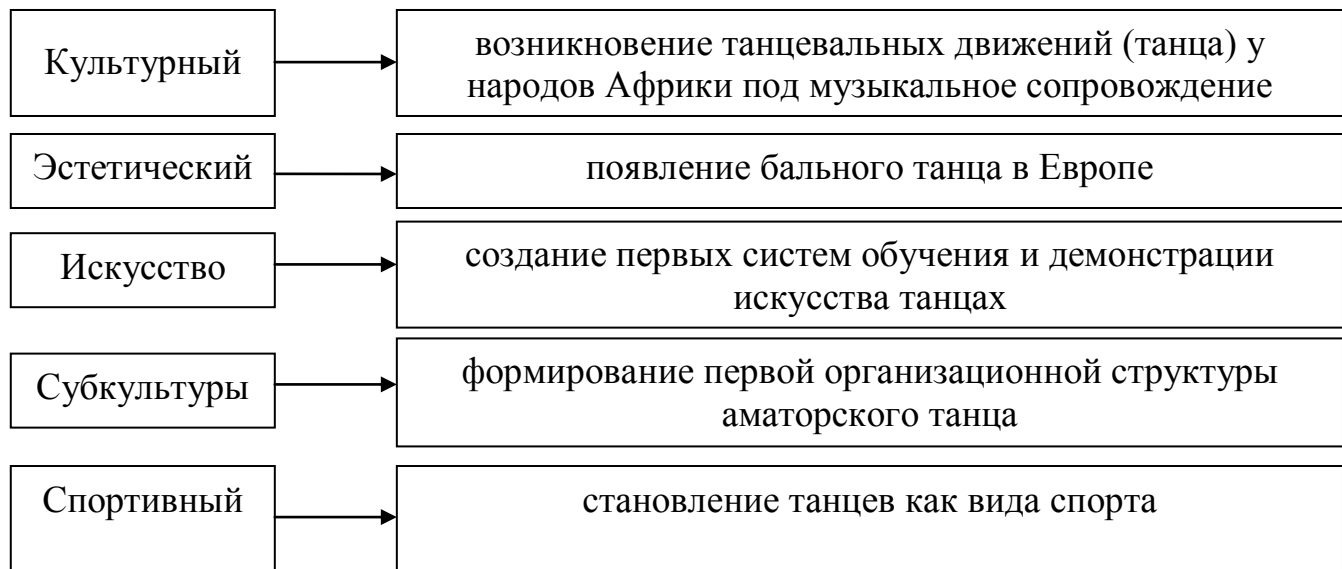

Рис. 1. Этапы развития спортивного танца

Уникальностью является то, что, переходя в новый этап своего развития, танец не покидает предыдущий, определяя таким образом свою многогранность:

- ✓ «Культурный этап» характеризуется преимуществом танца к специфическим национальным и культурным субкультурам (Африки, Латинской Америки и др.);
- ✓ с развитием общества танец становится частью социальной жизни представителей высшего сословия Европы – «Эстетический этап»;
- ✓ определение танца как части искусства характерное для последующего этапа «Искусство»;

✓ принимая обличие спортивной деятельности танец формирует свою собственную «субкультуру»;

✓ являясь частью международного спортивного движения спортивный танец становится частью многих направлений его развития – «Спортивный».

Современный спортивный танец – уникальное явление, соприкасающееся с широким аспектом понятий, касающихся спорта, искусства и целого ряда наук, таких как педагогика, психология, эстетика, этика, социология, философия. Важнейшей является психология танцевального спорта, ее взаимосвязи в творческом процессе взаимоотношений тренера с учеником и его родителями, атмосферы танцевального коллектива, процессе создания образа танцевальной пары, влияния всех этих моментов на достижения конкретной пары на спортивных соревнованиях, на развитие сценического мастерства, и формирование личности танцоров, и отношения танцора к тому делу, которому он посвятил себя [3].

В результате своего развития спортивный танец превратился из оздоровительной системы физических упражнений в отдельный вид спорта, где востребованы и необходимы выше перечисленные науки. В современную систему подготовки танцоров входят: физическая, психологическая, технико-тактическая подготовки. Также, из-за спецификации спортивных танцев, музыкальная подготовка.

Спортивный танец, как уже отмечалось, долгое время считался видом искусства, но на современном этапе своего развития таким не является. Спортивный танец «присоединился» к олимпийскому девизу «Быстрее, выше, сильнее», или в адаптации - «точнее, грациозней, артистичней».

Сегодня спортивные танцы являются частью олимпийского, профессионального, неолимпийского и адаптивного спорта, а также автономной и самостоятельной субкультурой не связанной со сферой спорта (рис.2).

Рис. 2. Спортивные танцы в международном спортивном движении

Определяя наиболее эффективную «среду» для развития спортивного танца на современном этапе следует отметить, что объективных критериев для выявления такого состояния как эффективное развитие вида спорта, не так уж и много. Такими критериями могут выступать количество занимающихся, проведенных международных турниров, национальных федераций пр. Определяя в совокупности вышеперечисленных критериев развитие спортивных танцев, следует отметить, что современный период развития является уникальным, так как представляет собой удачный симбиоз различных направлений развития вида спорта (рис. 3).

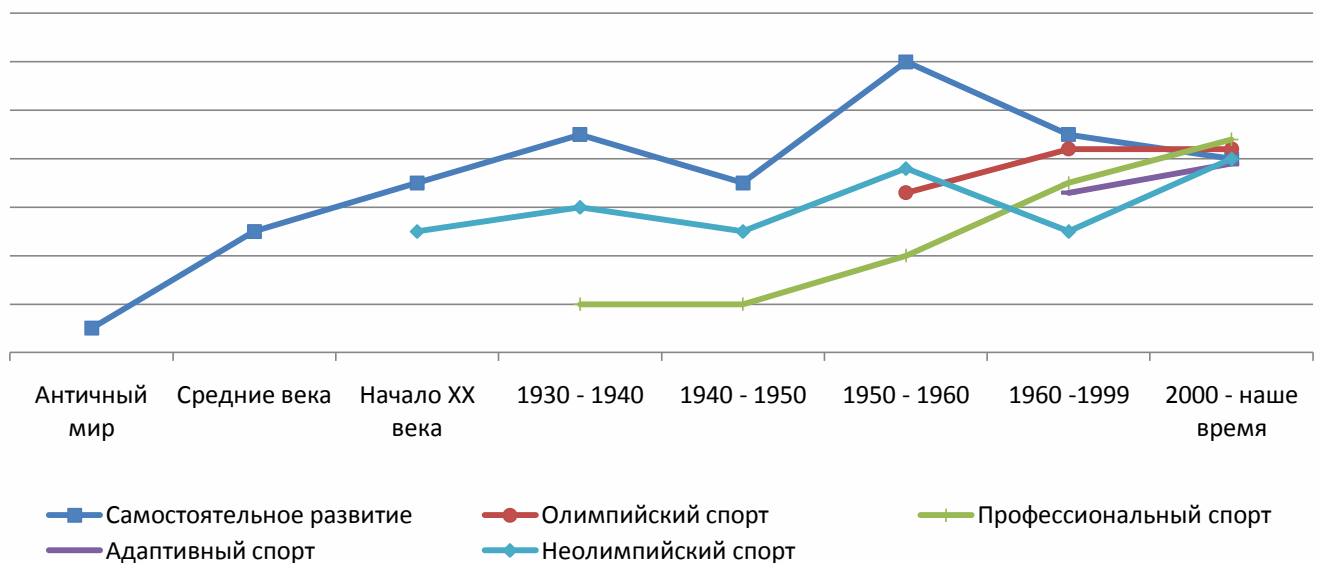

Рис. 3. Развитие спортивного танца

Пройдя различные периоды развития, сегодня спортивные танцы являются самостоятельной сферой социального и спортивного общества включая в себя важнейшие компоненты развития общества: воспитание молодежи, активное времяпрепровождение, реабилитацию и рекреацию а также, безусловно, успешное спортивное движение.

Выводы:

1) Спортивный танец начал свое существование как часть культа и религии в дальнейшем развивался как вид искусства. Можно выделить этапы

развития спортивного танца, рассматривая как критерий место танца в различных «сферах» социального общества (культурный, эстетический, искусства, субкультуры, спортивный).

2) Сегодня спортивный танец развивается в различных направлениях современного спорта (олимпийском, профессиональном, неолимпийском и адаптивном спорте) а также является автономной и самостоятельной субкультурой не связанной со спортивной сферой.

3) Наиболее эффективной «средой» для развития спортивного танца на современном этапе следует рассматривать состояние при котором вид спорта модернизируется в единую систему, отвечающая требованиям МОК, станет полноценным профессиональным спортом, при этом не снижая темпов развития в неолимпийском и адаптивном спорте.

1. Краснов С.В. Спортивные танцы / С.В. Краснов– М. : Тера–Спорт, 1999. – 207 с.

2. Неминуций Г.П. Бальные танцы. История и перспективы развития / Г.П. Неминуций, А.В. Дукальская – Ростов-на-Дону. : Созвездие, 2001. – 213 с.

3. Осадцев Т.П. Спортивные танцы / Т.П. Осадцев. – Л. : ЗУК, 2001. – 340 с.

ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ ФЕХТОВАНИЯ

Гриценко А.Б., студентка

*Когут И.А., кандидат наук по физическому воспитанию и спорту, доцент
кафедры профессионального, неолимпийского и адаптивного спорта*

*Гончаренко Е.В., кандидат наук по физическому воспитанию и спорту, доцент
кафедры профессионального, неолимпийского и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. На протяжении многих веков фехтование является одним из видов общественной деятельности, а также неотъемлемой частью

физической культуры и спорта. Возникновение фехтования связывают с применением оружия для нападения или защиты – сначала над дикими зверями во время охоты, позже – во время военных действий. В дальнейшем фехтование стремительно развивается как вид спорта, приобретая свои разновидности и особенности [1, 2, 4 и др.].

В результате анализа литературных источников по фехтованию было выявлено, что в основном, работы посвящены: дидактическим вопросам фехтования (Беляков Б. И., Бусол В. А., Турецкий Б. В.), совершенствованию технико-тактической подготовки спортсменов (Аркадьев В. А., Андреевский В. А., Бойченко С. Д., Тышлер Г. Д., Кабанова И. А.), изучались особенности развития советской школы фехтования. На сегодняшний день в литературных источниках недостаточно изложены аспекты, позволяющие исследовать историю становления фехтования, изучить перспективы направления его развития, что и определяет актуальность исследования.

Цель исследования – популяризация фехтования как вида спорта путем изучения особенностей его развития в историческом аспекте.

Задачи исследования:

1. Изучить особенности развития фехтования в историческом ракурсе.
2. Проанализировать особенности становления фехтования в разных странах.
3. Выявить характерные черты различных видов фехтования.

Результаты исследования и их обсуждение. Искусство владения холодным оружием имеет многовековую историю. Первоначально главным видом трудовой деятельности человека была охота на крупных животных. Борьба первобытных людей за существование обусловила появление первого вида оружия палок, дубин, копий с каменными наконечниками, а в периоды становления бронзового века- и первого кованого меча. С появлением первого

оружия начали разрабатываться и определенные приемы, и способы владением им [4, 5].

В период распада родового строя и возникновения родовой демократии, войны стали частью отношений между племенами. Подготовка к военным схваткам стала главной причиной появления соревнований на разных видах оружия. В результате фехтование становится повседневной деятельностью людей [1].

В дальнейшем искусство владения холодным оружием развивается во многих странах. Например, в Древнем Египте распространенным видом упражнения с оружием было фехтование на палках со специальной рукояткой, предохраняющей вооруженную руку. Тонкая дощечка, закрепленная на предплечье свободной руки тремя ремнями, представляла собой щит для отражения ударов противника.

У народов Древней Индии существовала святая книга, содержащая принципы упражнений с оружием. В качестве преподавателей выступали члены секты браминов. Они проводили организованные уроки на городских площадях.

В дальнейшем, обучением фехтованию как видом искусства, стали заниматься профессиональные воины. Исходя из изображений в храме Медине Абув Египте, построенном в 1190 г. до н. э., соревнования по фехтованию начали проводить примерно на четыре столетия раньше первых Олимпийских игр в Древней Греции. Во время развития фехтования в Древней Греции в качестве оружия воины пользовались подобием шпаги, которая являлась как колющим, так и рубящим оружием. Греки создали школы обучения владением холодным оружием.

В Римской империи также широко практиковалось обучение владением холодным оружием. Значительное количество преподавателей, которых называли "докторами оружия", обучали солдат римской армии. "Доктора

оружия" в Риме были очень известными людьми и нередко награждались высокими знаками отличия [4, 5].

В период распада Римской империи кровавые поединки были излюбленным развлечением народа. Первые поединки гладиаторов проводились в 264 г. до н. э. на празднествах. Начинающие гладиаторы упражнялись вначале деревянными шестами и палками. Они наносили удары по столбу, врытому в землю, или по чучелу, набитому соломой. При этом изучались положения и позы, строго соблюдаемые при публичных выступлениях.

Современный этап развития фехтования как вида спорта начинается с 1913 г., когда была создана Федерация фехтования (FIE) в Париже. В конце XIX–начале XX в. стали проводить международные и мировые первенства. В 1921 г., в Испании, прошел первый Чемпионат мира. Соревнования проходили только на шпагах. В последующие годы в программу были включены соревнования на саблях и рапирах. В 1929 г. впервые на профессиональный поединок вышла женщина. В результате, фехтовальное мастерство добралось до Олимпийских игр [5]. На I Олимпийских играх 1896 г. в Афинах выступали только мужчины на двух видах оружия и разыгрывали 3 комплекта наград – в соревнованиях на саблях, рапирах и на рапирах для «маэстро». Спустя 28 лет в Париже за олимпийские награды помимо мужчин, соревнующихся в личном и командном первенстве, состязались женщины на рапирах, но только в личном первенстве.

В современную программу Олимпийских игр включено фехтование на трех видах оружия (шпага, сабля, рапира) для мужчин и женщин в личном и командном первенстве [3].

Анализ истории развития фехтования свидетельствует о том, что в различные периоды развивались и были популярны разные виды фехтования (табл. 1).

Характеристика видів фехтування

Види фехтування	Характеристика
<p>1. Артистическое фехтование:</p> <p>1) историческое</p> <p>2) сценическое</p>	<p>Направлено на зрелищный показ владения оружием. Преподается как дисциплина в театральных училищах и школах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • используется старинная техника и тактика боя, копии старинного оружия, снаряжения и костюмов; • демонстрация зрителям и судьям правдоподобного поединка на холодном оружии.
<p>2. Боевое фехтование:</p> <p>1) на тростях</p> <p>2) на карабинах</p>	<p>Характеризуется умением владеть боевым холодным оружием, целью которого является подготовка воина к реальному бою:</p> <ul style="list-style-type: none"> • фехтование на тростях представляет собой состязание двух бойцов в защитном снаряжении (маска, нагрудник, перчатки, щитки на ногах), вооруженные гладкими деревянными палками длиной 95 см и весом 125—140 гр, ведут бой в круге диаметром 6 м. Поединок фехтовальщиков длится 2 мин. За это время необходимо нанести друг другу как можно больше колющих и рубящих ударов тростью в любую часть тела. Трость держат прямым хватом, вторая рука заложена за спину; • карабин представляет собой огнестрельное оружие. Соревнования проводятся в двух формах: упрощённой без защитного снаряжения, и усложненной- в защитном снаряжении. Снаряжение: штык заменен мягким теннисным мячом на стволе карабина, маски с забралом, нагрудник, паховый бандаж и защитные перчатки на кисти рук.
<p>3. Спортивное фехтование:</p> <p>1) на шпагах</p> <p>2) на рапирах</p> <p>3) на саблях</p>	<p>Вид спорта, который включает в себя разные спортивные виды оружия:</p> <ul style="list-style-type: none"> • колющее оружие трехгранного сечения. Уколы наносятся во все части тела спортсмена, кроме затылка; • колющее оружие, четырехгранного сечения. Поражаемой поверхностью является туловище фехтовальщика, которое закрыто металлизированной курткой, уколы в которую фиксируются цветной лампочкой на аппарате. Уколы не в область металлизированной куртки регистрируются белой лампой и не засчитываются; • колюще-рубящее спортивное оружие, трапециевидного сечения. Удары и уколы наносятся во все части тела фехтовальщика выше талии, включая руки (до запястья) и маску. Поражаемая поверхность закрыта защитной курткой с серебряной стружкой, маска также находится в электрическом контакте с курткой. Удар и укол фиксируются цветной лампой на аппарате.

Выводы. Фехтование имеет свою многовековую историю, которое в своем развитии прошло путь от исторического, сценического фехтования на тростях, на карабинах до современного на рапирах, шпагах и саблях. Впервые человек начал использовать оружие для собственного выживания и защиты. В дальнейшем фехтование развивалось во многих странах, и в 1896 году было представлено на I Олимпийских играх.

Фехтование является уникальным видом спорта, которым могут заниматься люди разного возраста, пола, физических возможностей и групп инвалидности. Развиваются различные направления, по которым проводятся международные соревнования, что делает этот спорт массовым, популярным и зрелищным.

1. Королева А.П. История фехтования. Фехтования в древнем мире и в средние века: методическая разработка для студентов ГЦОЛИФКа / А.П.Королева: ГЦОЛИФК.- Москва, 1992. – 22 с.
2. Кондратьев В.В. Историческое фехтование / В.В.Кондратьев, А.А. Антонович.- М.: ФАИР – Пресс, 2000.- 208 с.
3. Платонов В. Н. Олимпийский спорт : [учебник] : в 2 т. / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М.М. Булатова; ред. В. Н. Платонов – К.: Олимпийская литература, 2009.-Т.2 – 74-77 с.
4. Историческое фехтование. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://ru.wikipedia.org/wiki/>
5. Тышлер Д.А. Спортивное фехтование: учебник для вузов физической культуры / сост. Д.А. Тышлер. – Москва, 1997. – 387 с.

ІСТОРИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОГО ВОЛЕЙБОЛУ В УКРАЇНІ

Дідух В. П., магістрант

*Когут І.О., к. фіз. вих., доцент кафедри професійного, неолімпійського та
адаптивного спорту*

Національний університет фізичного виховання та спорту України

Актуальність. За останні роки у суспільній свідомості відзначається процес поступової зміни ставлення до проблеми інвалідності. Відбувається зміщення акценту з підкреслення обмеженості можливостей людей з особливими потребами до усвідомлення необхідності використання та збільшення наявного потенціалу для максимального прояву індивідуальних можливостей цих людей. Ще в XVIII і XIX ст. вчені зазначали, що рухова активність є одним з основних чинників комплексної реабілітації осіб з особливими потребами. Аналіз наукових праць засвідчив, що висвітлення проблем адаптивного спорту не є достатнім. У роботах надається інформація про розвиток адаптивного спорту в цілому. У роботах Бріскіна Ю. А., Матвеева С. Ф., Приступи Є. Н. висвітлюються теоретико-методичні основи адаптивного спорту у системі міжнародного олімпійського руху; у дослідженнях Гончаренка Є. В., Когут І.О., Передерій А. В. розкривається проблематика методичних умов проведення тренувальних занять зі спортсменами, які мають відхилення у розвитку. Проте, було помічено, що досліджень щодо особливостей розвитку окремих видів адаптивного спорту, зокрема волейболу, майже не було виявлено в доступній літературі, що і обумовлює актуальність роботи.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дослідження проводилося відповідно до теми 1.4 «Теоретико - методичні засади розвитку

спорту інвалідів» Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 р.р.

Мета – виявлення історичних та організаційних особливостей розвитку адаптивного волейболу в Україні.

Завдання дослідження:

1. Визначити історичні особливості виникнення та розвитку адаптивного волейболу в Україні.
2. Виявити організаційну структуру адаптивного волейболу в Україні.
3. З'ясувати активність розвитку адаптивного волейболу в Україні за регіональною ознакою.

Результати дослідження та їх обговорення. Історія українського адаптивного волейболу починається з 1991 р., коли українці Ігор Бондар, Петро Остринський та Володимир Пасюта у складі збірної команди СРСР були учасниками Чемпіонату Європи з волейболу сидячи у м. Ноттингем (Великобританія) та зайняли 7 місце.

На Паралімпіаді в Барселоні у 1992 р. збірна команда СНД з волейболу сидячи зайняла 9 місце. У складі збірної були українці Олександр Гончаренко, Ігор Бондар, Петро Остринський і тренер Володимир Пасюта.

Починаючи з 1993 р., чоловіча збірна команда України з волейболу сидячи починає виступи, як команда незалежної країни (табл. 1).

Таблиця 1

Результати виступів чоловічої збірної команди України з волейболу сидячи (1993-2009 р.р.)

Роки	1993	1996	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2008	2009
Змагання	ЧЄ**	ПІ***	ЧЄ	ЧЄ	ЧЄ	ЧЄ	ЧЄ	ЧЄ	МК К*	ЧЄ
Місце	IX	VII	VI	VI	VI	VII	X	V	V	IV

* - Міжконтинентальний кубок;

** - чемпіонат Європи;

*** - Паралімпійські ігри.

Виступи збірної команди України з волейболу сидячи серед жінок на міжнародній арені взяли свій початок з 1994 р., дебютувавши на першому Чемпіонаті світу (табл. 2).

Таблиця 2

**Результати виступів жіночої збірної
команди України з волейболу сидячи (1997-2012 р.р.)**

Роки	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2009	2010	2010	2011	2011	2012
Змагання	ЧЄ	ЧС [°]	ЧЄ	ЧС	ЧЄ	ПІ	ЧЄ	ЧС	ЧЄ	МКК	ПІ	ЧЄ	ЄК [□]	ЧС	МКК	ЧЄ	ПІ
Місце	VI	VII	IV	VII	IV	V	IV	VI	II	IV	V	II	I	III	II	I	III

[°] - чемпіонат світу;

[□] - ЄвроКубок.

Історія адаптивного волейболу в Україні для осіб з порушенням слуху бере свій початок з 1993 р., коли національна дефлімпійська збірна команда вперше взяла участь у Всесвітніх іграх глухих, що проходили у м. Софія (Болгарія). Це призвело до здобуття українськими волейболістками бронзових нагород.

У 1997 р. XVIII Всесвітні ігри глухих завершилися золотими нагородами чоловічої збірної команди та срібними – жіночої.

Успішним виявився дебют української жіночої та чоловічої команд з волейболу пляжного на Дефлімпійських іграх у 2005 р. - I та III місце відповідно. На тих же Іграх українські дефлімпійці жіночої та чоловічої збірних з волейболу завоювали ще дві золоті медалі на свій рахунок.

На Дефлімпійських іграх у 2009 р. волейбольна жіноча збірна команда України захистила свій чемпіонський титул, на відміну від чоловічої, яка поступилася у фінальному поєдинку та зайняла 2-гу сходинку. Жіночій та чоловічій збірним командам з волейболу пляжного вдалося вибороти нагороди найвищого ґатунку.

З 16 по 25 серпня 2012 р. у Софії (Болгарія) пройшов II Чемпіонат світу з волейболу серед спортсменів з порушенням слуху. Чоловіча і жіноча команди України вибороли перші місця.

Формування організаційної структури адаптивного волейболу в Україні розпочалося з 1989 р. Саме в цей час почали створюватись фізкультурно-спортивні та оздоровчі клуби осіб з відхиленнями у розвитку. У подальшому ці громадські об'єднання стали основою для створення національних федерацій адаптивного спорту з різними видами уражень: опорно-рухового апарату, вадами зору та слуху (1992 р.), інтелекту. У 1992 р. ці чотири федерації об'єдналися у Національний комітет спорту інвалідів України. Сьогодні Національний комітет спорту інвалідів України представляє український адаптивний волейбол у міжнародному паралімпійському та дефлімпійському русі і виконує функції Національного паралімпійського комітету. У 1993 р. рішенням уряду України були створені Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» та 27 регіональних центрів «Інваспорт» (рис.1).

Рис.1. Організаційна структура адаптивного волейболу в Україні

За даними Українського центру з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», дефлімпійський волейбол та волейбол пляжний активно розвиваються у таких регіональних центрах як: дніпропетровський, житомирський, закарпатський, київський, кримський, одеський, тернопільський, харківський, полтавський, рівненський, сумський, херсонський та у м. Київ. Волейбол сидячи у свою чергу у дніпропетровському, донецькому, київському, харківському регіонах та у м. Київ. Про що свідчать наявність у регіональних центрах тренувальних груп з адаптивного волейболу та успішні виступи на змаганнях різного рівню.

Висновки. Витоки розвитку адаптивного волейболу в Україні беруть свій початок з 1993 р., коли українські спортсмени були у складі команди СРСР та СНД. Збірні команди України з адаптивного волейболу (дефлімпійського та паралімпійського) мають у своєму активі чемпіонські та призові нагороди на найвищому міжнародному рівні. Організаційна структура адаптивного волейболу України почала формуватися з 1998 р. та має активну підтримку з боку державної організації «Інваспорт»; практично на території половини з всієї кількості областей України адаптивний волейбол активно розвивається, що дає можливість успішно виступати збірним командам України на міжнародній арені.

1. Історичні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закладів фіз. виховання і спорту / [Матвеев С. Ф., Бріскін Ю. А., Когут І. О. та ін.]. – Київ: Асконіт, 2011. – 250 с.
2. History: The start of sitting volleyball. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.wovd.info/history.htm>.
3. История волейбола сидя. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://invasport.org.ua/volleybol/istoriya-volejbola-sidya.html>.

4. Чемпіони світу 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.deafsport.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=199:-2012-&catid=41:voleybal&Itemid=200.
5. Звитяжні хроніки спорту інвалідів в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.paralympic.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=154&Itemid=75.

РАЗВИТИЕ ЖЕНСКОГО ФУТБОЛА В УКРАИНЕ

Кузовенко М.В., магістрантка

Лях-Породько А.А., к. физ. восп., ст. преподаватель

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Женский футбол долгое время абсолютно не признавался специалистами, считавшими его временным явлением и списывавшими его на попытки прекрасной половины человечества добиться повсеместного равноправия с мужчинами.

Однако история развития женского футбола в Украине с каждым днем обогащается новыми событиями: победой украинских спортсменок на международных соревнованиях (чемпионат мира, чемпионат Европы, лига чемпионов), всеукраинских соревнованиях (чемпионат Украины, кубок Украины).

Успехи в развитии женского футбола в Украине во многом зависят от государственного влияния, которое дает возможность для проведения спортивных мероприятий на всеукраинском и международном уровне.

Сегодня уровень женского футбола в Украине в чем-то даже превосходит мужской. Украина входит в десятку сильнейших команд Европы. С каждым годом в Украине появляется все больше желающих заниматься и обучаться

этим видом спорта. Постепенно женский футбол приобретает популярность и зрелищность среди других видов спорта. Подготовка профессиональных женских футбольных команд представляет собой сложный процесс, предусматривающий не только четкое планирование учебно-тренировочного процесса и обеспечение последовательности и согласованности взаимодействий тренеров и футболисток, а также изучение наследия прошлых лет.

С начала XXI века руководители Федерации футбола Украины пересмотрели отношение к женскому футболу. Для его развития создан Комитет женского футбола, стабильно выделяются средства на проведение соревнований, чему свидетельствует проведение Евро-2012, которое непосредственно способствует популяризации женского футбола в Украине.

Цель исследования - определить особенности развития женского футбола в Украине на современном этапе.

Задачи исследования:

1. Выявить тенденции развития женского футбола в Украине.
2. Определить значение и роль женского футбола в Украине.

Методы исследования: анализ специальной научно-методической литературы; историко-логический метод.

Результаты исследования и их обсуждения. В ходе исследования, нами были проанализированы источники научно-методической литературы, которые способствовали получению информации о развитии женского футбола в Украине. Женский футбол получил толчок в развитии и стал вызывать большой интерес в обществе со временем обретения Украиной независимости. В тоже время была создана (13 декабря 1991 г.) Федерация футбола Украины – всеукраинская общественная независимая спортивная организация, которая начала активно популяризировать женский футбол среди широких слоев населения.

В 1992 году был создан Комитет по развитию женского футбола в Украине, который является постоянным действующим органом Федерации футбола Украины.

Целью комитета является развитие и повышение уровня женского футбола в Украине.

Среди задач и обязанностей комитета можно выделить следующие:

1. Разработка и внедрение в жизнь программы развития женского футбола в Украине.
2. Создание системы подготовки футболисток в Украине.
3. Результаты женских сборных и клубных команд на международной арене.
4. Пропаганда и популяризация женского футбола среди широких слоев населения, особенно среди молодежи.
5. Организация и проведение всеукраинских соревнований среди женщин и девушек.
6. Предоставление методической, практической и другой помощи женским командам, клубам, региональным федерациям в работе по развитию женского футбола.

Первым шагом в популяризации этого вида спорта среди женщин стал чемпионат Украины по футболу. Чемпионат Украины по футболу среди женщин состоялся в 1992 году, в нем приняло участие большое количество команд с разных городов страны (табл.1). Самыми сильными командами в Украине среди женщин являются: Легенда (Чернигов), которая становилась 6 раз победителем в чемпионате Украины, Дончанка (Донецк) становилась 5 раз, Жилстрой-1 (Харьков) становился 4 раза чемпионом Украины.

**Чемпионы и призеры высшей лиги среди женских команд
Украины с 1992-2012 гг.**

Год проведения	1-е место	2-е место	3-е место
1992	Динамо (Киев)	Арена-Хозяин (Фатов)	Легенда (Чернигов)
1993	Арена (Киев)	Динамо (Киев)	
1994	Донецк Рось (Донецк)	Юниса (Киев)	Алина (Киев)
1995	Донецк-Рось (Донецк)	Алина (Киев)	Спартак (Киев)
1996	Варна (Донецк)	Алина (Киев)	Сталь (Макеевка)
1997	Алина (Киев)	Легенда (Чернигов)	
1998	Дончанка (Донецк)	Легенда(Чернигов)	
1999	Дончанка (Донецк)	Легенда (Чернигов)	Графит (Запорожье)
2000	Легенда (Чернигов)	Дончанка (Донецк)	Киевская Русь (Киев)
2001	Легенда (Чернигов)	Дончанка (Донецк)	Вольнь (Луцк)
2002	Легенда (Чернигов)	ФК Харьков (Харьков)	Металлург-Дончанка (Донецк)
2003	Харьков-Кондиционер (Харьков)	Легенда (Чернигов)	Дончанка-ЦПОР (Донецк)
2004	Металлист (Харьков)	Легенда (Чернигов)	Спартак (Сумы)
2005	Легенда (Чернигов)	Арсенал (Харьков)	Спартак (Ивано-Франковск)
2006	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда (Чернигов)	Нефтехимик (Калуш)
2007	Нефтехимик (Калуш)	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда (Чернигов)
2008	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда (Чернигов)	Нефтехимик (Калуш)
2009	Легенда-ШВСМ (Чернигов)	Ильичевка (Мариуполь)	Жилстрой-1 (Харьков)
2010	Легенда-ШВСМ (Чернигов)	Жилстрой-1 (Харьков)	Ильичевка (Мариуполь)
2011	Жилстрой-1 (Харьков)	Нефтехимик (Калуш)	Дончанка (Донецк)
2012	Жилстрой-1 (Харьков)	Нефтехимик (Калуш)	Дончанка (Донецк)

Еще одним примечательным фактором развития женского футбола в стране является организация и проведения Кубка Украины. Кубок Украины по футболу среди женских команд - ежегодное соревнование для украинских женских футбольных клубов, проводимое Федерацией футбола Украины. Первый розыгрыш Кубка Украины по футболу среди женщин состоялся в 1992 году (табл. 2).

Победители и финалисты Кубка Украины среди женских команд

Год проведения	Победитель	Финалист
1992	Динамо (Киев)	Арена-Хозяин (Фастов)
1993	Арена (Киев)	Динамо (Киев)
1994	ФК Донецк (Донецк)	Алина (Киев)
1995	Алина (Киев)	Донецк-Рось (Донецк)
1996	Варна (Донецк)	Алина (Киев)
1997	Алина (Киев)	Дончанка (Донецк)
1998	Дончанка (Донецк)	Легенда (Чернигов)
1999	Дончанка (Донецк)	Легенда (Чернигов)
2000	Не проводились	Не проводились
2001	Легенда (Чернигов)	Дончанка (Донецк)
2002	Легенда (Чернигов)	ФК Харьков (Харьков)
2003	Харьков Кондиционер (Харьков)	Легенда (Чернигов)
2004	Металлист (Харьков)	Легенда (Чернигов)
2005	Легенда (Чернигов)	Арсенал (Харьков)
2006	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда (Чернигов)
2007	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда (Чернигов)
2008	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда (Чернигов)
2009	Легенда-ШВСМ (Чернигов)	Жилстрой-1 (Харьков)
2010	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда-ШВСМ (Чернигов)
2011	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда-ШВСМ (Чернигов)
2012	Жилстрой-1 (Харьков)	Легенда-ШВСМ (Чернигов)

Выводы. Таким образом, женский футбол приобретает большую спортивную значимость и социально–культурное место в обществе, также как и мужской футбол. Среди факторов, влияющих на развития женского футбола в Украине можно выделить: создание Федерации футбола Украины, Комитета по развитию женского футбола, участие клубов и сборной страны в международных соревнованиях, проведение национальных чемпионатов и Кубка, а также крупных спортивных мероприятий европейского уровня (Евро - 2012). Этому способствует и увеличение количества посещаемости

зрителей на стадионах где проходят соревнования среди женщин, а также привлечение внимания к этому виду спорта посредством телевидения.

1. Закревський В. Легенда народилась на Десні [Про жіночий футбольний клуб «Легенда» з Чернігова] / В. Закревський // Олімпійська арена. – 2004. № 1. – С. 34-35.
2. Коберський Н. Друге пришествя жіночого футболу :[Жіночий футбол на Україні] / Н. Коберський. // Команда. - 2002. - 18 квіт. - С. 3.
3. www.ffu.org.ua/

СИНХРОННЫЕ ПРЫЖКИ НА БАТУТЕ В ПРОГРАММЕ ВСЕМИРНЫХ ИГР

Прибыльская Т. В., магистрантка

*Маринич В. Л., ст. преподаватель кафедры профессионального,
неолимпийского и адаптивного спорта*

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Актуальность. Достижения спортсменов в статусных международных соревнованиях оцениваются международным сообществом не только как весомый показатель социально-экономического развития страны, но и определяют перспективы развития физического воспитания и спорта в обществе.

Всемирные игры, как масштабные комплексные соревнования по неолимпийским видам спорта, стремительно набирают популярность в мире.

Прыжки на батуте – один из наиболее зрелищных и развивающихся сложнокоординационных видов спорта. Об этом свидетельствует включение

синхронных прыжков на батуте в программу Всемирных игр (1981 г.), а также индивидуальных прыжков на батуте в программу Олимпийских игр (2000 г.).

Повышение конкуренции на международной спортивной арене способствует необходимости усиления научно-методического обеспечения подготовки спортсменов в прыжках на батуте, развития и популяризации неолимпийских видов спорта.

Среди сложнокоординационных видов спорта были выявлены исследования: по спортивным танцам (А. Р. Галаев, 2008; Т. Р. Грицишин, 2007; И. Е. Ересько, 2005); акробатике (В. Л. Друшевская, 2011; Л. С. Луценко, 2005; Ю. Г. Лопаткина, 2005); художественной гимнастике (Р. И. Андреева, 2011; Н. В. Билошицкая, 2000; И. В. Быстрова, 2008; О. П. Власова, 2011); аэробике (Н. Г. Безматерных, 2006; Н. С. Беляев, 2009; А. А. Боляк, 2007; Е. А. Кокорина, 2007).

Украинскими и российскими исследователями были изучены вопросы спортивной тренировки, технической подготовки, биомеханических особенностей прыжков на батуте (А. П. Оцупок, 1984; С. В. Баландина, 2007; В. К. Гонестова, 2006; Н. В. Макаров, 2004; М. Ю. Пушкарный, 2004). Однако, в изученной нами литературе, исследований по синхронным прыжкам на батуте не выявлено.

Рост популярности Всемирных игр, достижения украинских спортсменов на международных соревнованиях, а также недостаточное количество литературных источников и научных исследований по вопросам развития неолимпийского спорта, в том числе синхронных прыжков на батуте, определяют актуальность работы.

Цель исследований - определение направлений популяризации неолимпийского спорта на основании изучения исторических и организационных аспектов синхронных прыжков на батуте.

Задачи исследований:

1. Изучить исторические аспекты развития прыжков на батуте.
2. Выявить место синхронных прыжков на батуте в программе Всемирных игр.
3. Проанализировать достижения украинских батутистов в программе Всемирных игр.

Результаты исследований, их обсуждение. Изучение и анализ научно-методической и специальной литературы позволил выделить основные даты, характеризующие исторические аспекты развития прыжков на батуте в мире (табл. 1).

Таблица 1

Исторические аспекты развития прыжков на батуте

Дата	Событие
1934	Начало истории прыжков на батуте, первые попытки создания батута.
1936	Джордж Ниссен (США) спроектировал первый современный батут.
1948	Были проведены первые официальные соревнования по прыжкам на батуте в США.
1953	Прыжки на батуте включены в программу Панамериканских игр.
1957	Швейцарец Курт Бехлер открыл первую штаб-квартиру по прыжкам на батуте в Европе.
1960	Первая попытка создания отдельных правил по прыжкам на батуте в ФРГ.
1964	Первый Чемпионат СССР по прыжкам на батуте.
1966	Синхронные прыжки на батуте впервые были представлены на Чемпионате мира.
1969	Проведен первый Чемпионат Европы по прыжкам на батуте.
1981	Индивидуальные и синхронные прыжки на батуте вошли в программу I Всемирных Игр.
1982	Командные соревнования по прыжкам на батуте впервые включены в Чемпионат мира.
1993	Впервые был организован этап Кубка мира по прыжкам на батуте
1993	Украина впервые приняла участие в IV Всемирных играх как независимая страна.
1999	Прыжки на батуте стали частью Международной Федерации Гимнастики (FIG).
2000	Индивидуальные прыжки на батуте включены в программу Олимпийских игр.
2010	Соревнования по прыжкам на батуте были включены в программу I Летних Юношеских Олимпийских игр

Прыжки на батуте (индивидуальные и синхронные) вошли в программу I Всемирных игр в 1981 г. С 2000 г. индивидуальные прыжки на батуте входят в программу Олимпийских игр.

Все вышеизложенное дает основание говорить о развитии синхронных прыжков на батуте и перспективе включения в программу Олимпийских игр.

По решению МОК, принятому 12 августа 2004 г., в программу Всемирных игр должны быть включены виды спорта, которые имеют потенциальную возможность войти в программу Олимпийских игр [2, 4].

На сегодня определено, что программа Всемирных игр будет отвечать формуле «30+». Это означает, что в обязательную программу входят 30 видов спорта, а другие виды спорта могут быть представлены в демонстрационной программе по желанию Организационного комитета [1].

Виды спорта и дисциплины, входящие в официальную программу Всемирных игр, принято разделять на следующие группы (табл. 2).

Синхронные прыжки на батуте входят в официальную программу Всемирных игр. Они относятся к группе под названием “Artistic & Dance Sports”, которая представляет собой утонченные, эстетические, артистические и сложнокоординационные виды спорта.

Синхронные пары формируются с учетом пола спортсменов и состоят из двух женщин или двух мужчин. Участник может выступать только в одной синхронной паре. Программа соревнований по прыжкам на батуте состоит из предварительных соревнований и финала.

Партнеры должны выполнять одинаковые элементы в одно и то же время и начинать упражнение, стоя лицом в одну сторону. Победителем соревнований является пара, набравшая наивысшую сумму баллов.

Спортивные соревнования являются тем центральным элементом, который определяет всю систему организации, методики и подготовки спортсменов для результативной соревновательной деятельности [3].

Таблиця 2

Виды спорта, входящие в официальную программу Всемирных игр

Название группы	Кол-во видов спорта в группе	Виды спорта
1. Сложнокоординационные виды спорта (Artistic & Dance Sports)	8	акробатика, аэробика, танцы, прыжки на батуте, прыжки на акробатической дорожке, художественная гимнастика, фигурное катание на роликах
2. Игровые виды спорта (Ball Sports)	11	пляжный гандбол, регби, сквош, каноэ-поло, фистбол, корфбол, нетбол, хоккей с мячом, хоккей с мячом на роликах, софтбол, ракетбол
3. Боевые единоборства и борьба (Martial Arts)	5	айкидо, каратэ, сумо, джиу-джитсу, ушу
4. Виды спорта на точность (Precision Sports)	5	боулинг, болспорт, кастинг (рыболовного спорта), стрельба из лука по мишеням, бильярдный спорт
5. Силовые виды спорта (Strength Sports)	3	бодибилдинг, пауэрлифтинг, перетягивание каната
6. Виды спорта на воде, в воздухе и на земле (Trend Sports)	12	авиаспорт, каноэ-марафон, дуатлон, летающие диски, спасательный спорт, спортивное ориентирование, роликовый хоккей с шайбой, скоростное катание на роликах, скалолазание, серфинг, водные лыжи, подводное плавание

Мы проанализировали результаты выступлений украинских спортсменов на Всемирных играх. Девушки занимали стабильное первое место, в то время как мужские синхронные пары не были ни разу в тройке призеров, что требует дополнительного анализа (табл. 3).

Призеры Украины на Всемирных играх (1993-2009 гг.)

Игры	Дисциплина	
	индивидуальные прыжки	синхронные прыжки
IV (1993 г.) (Гаага, Нидерланды)	Буховцев С. (2 место)	—
V (1997 г.) Лахти, Финляндия	Мовчан Е. (2 место)	Мовчан Е. Цыгулева О. (1 место)
VI (2001 г.) Акита, Япония	Не проводятся	Мовчан Е. Цыгулева О. (1 место)
VII (2005 г.) Дуйсбург, Германия	Не проводятся	—
VIII (2009 г.) Гаосюн, Китай	Не проводятся	Мовчан Е. Домчевская Ю. (1 место)

Выводы:

1. Исторические аспекты развития прыжков на батуте свидетельствуют об уникальности этого вида спорта, который не имеет аналогов, поскольку упражнения выполняются на специальном снаряде (батуте), а высота прыжка у спортсменов может достигать порядка 8 метров, что требует от спортсменов слаженности движений, высокой концентрации внимания и точности выполнения. Это молодой, активно развивающийся и популяризирующийся во многих странах вид спорта.

2. В программе Всемирных игр прыжки на батуте (синхронные и индивидуальные) представлены с 1981 г. (I Всемирные игры – г. Санта-Клара, США). С 2000 г. индивидуальные прыжки на батуте вошли в программу Олимпийских игр, а синхронные прыжки занимают стабильное место в официальной программе всех Всемирных игр, в группе под названием “Artistic & Dance Sports”, которая представляет собой утонченные, эстетические, артистические и сложнокоординационные виды спорта.

3. Анализ достижений украинских батутистов на Всемирных играх свидетельствует о стабильном выступлении спортсменов в индивидуальных и

синхронних прыжках на батуте (1993 г. – 2 место, 1997 г. – 1, 2 место, 2001 г. – 1 место, 2009 г. – 1 место). Призерка Е. Мовчан уже на протяжении более чем 10 лет показывает устойчивый результат в синхронной паре, однако наблюдаются проблемы в преемственности молодых спортсменов. Мужские синхронные пары не были ни разу в тройке призеров, что требует дополнительного анализа.

1. Долбишева Н. Г. : Историчні аспекти та хронологія Всесвітніх ігор у Міжнародному спортивному русі : Монографія / Н. Г. Долбишева. – Дн-вськ Вид-во Маковецький, 2012. – 258 с.

2. Информационное агентство «Sportcom» : [Электронный ресурс] // Режим доступа : [http : //sportcom.ru](http://sportcom.ru).

3. Томашевский В. Экономические факторы и олимпийская программа / В. Томашевский // Олімпійський спорт і спорт для всіх: проблеми здоров'я, рекреації, спортивної медицини та реабілітації : IV міжнар. наук. конгрес, присвячений 70-річчю заснування НУФВСУ (Київ, 16-19 трав. 2000 р.) : тези доповідей. - Київ : Олімпійська література, 2000. С. 266.

4. International Gymnastics Federation : [Электронный ресурс] // Режим доступа: [http : //www.fig-gymnastics.com](http://www.fig-gymnastics.com).

ИСТОРИЯ ВОЗНИКНОВЕНИЯ КАПОЭЙРЫ И ЕЕ РАЗВИТИЕ В УКРАИНЕ

Саварец А.Ю., магистрант

*Шульга А. С., к.физ.восп., преподаватель факультета олимпийского и
профессионального спорта*

Днепропетровский государственный институт физической культуры и спорта

Актуальность. Капоэйра - национальный бразильский вид боевого искусства, которое возникло в 17-19 веке. Считается, что капоэйра произошла

от африканских рабов, которые изучали капозэйро в качестве боевого искусства в танце [4].

Под капозэйрой как направлением физической культуры понимается боевое искусство, гармонично сочетающее в себе различные дисциплины самоподготовки человека. Как спорт она развивает ловкость, силу и скорость, выносливость, вместе с тем развивая человека в культурном аспекте. В искусстве задействуются практически все мышцы опорно-двигательного аппарата. Для занятий не требуется специальной физической подготовки, что означает, что любой человек может развиваться и учиться в капозэйре.

Для восприятия капозэйры в полном объеме нужно принимать во внимание традиционные ритуалы, ритмы и различные стили этого единоборства. Одним из ярких отличий капозэйры от других видов единоборств - это то, что капозэйрист изучает не только боевые техники, обязательным есть изучение всех культурных и фольклорных составляющих искусства, таких как музыка, танцы, язык, история, философия, традиции капозэйры, дань великим мастерам прошлого и современности, уважение и дисциплина [3].

В мире спорта и искусства капозэйра представила себя как хороший способ оздоровления, улучшения физической формы, самовыражения и всестороннего развития. Капозэйра - искусство очень универсальное. В Бразилии капозэйру преподают вместо физкультуры в детских садах, школах и высших учебных заведениях. Занимаясь, дети становятся более сильными, здоровыми, коммуникабельными и дисциплинированными. Взрослым, капозэйра помогает достичь хорошей физической формы и почувствовать прилив сил и энергии. Есть специально разработанные программы для реабилитации и оздоровления детей инвалидов, и людей с физическими и психологическими недостатками. В фитнес центрах преподают «фитнес-капозэйру», и вместе с тем капозэйру изучают в бразильской армии и спец подразделениях, как технику боевой подготовки [7].

За последние десятилетия создано множество различных школ и стилей в Украине и мире. Одни практикуют капоэйру исключительно как боевое искусство, другие как культуру и фольклор, третьи соединяют оба направления. Но всё же, капоэйра была и будет оставаться открытой для людей, и каждый способен найти в ней то, что нужно именно ему. В наши дни капоэйра признанный во всём мире вид спорта [1].

Цель исследования - рассмотрение исторических аспектов становления и развития капоэйры в Украине.

Результаты исследований и их обсуждение. История капоэйры насчитывает уже более 5 веков. Зарождение капоэйры связано с высадкой европейцев на берегах Южной Америки и становления работорговли на колонизованных территориях. В 1500 году португальцы высадились в Бразилии. В качестве рабов они использовали местных индейцев. Но, так как индейцы либо быстро погибали в неволе, либо убегали в джунгли, было решено ввозить в Бразилию рабов из других португальских колоний - Анголы, Мозамбика, Гвинеи, Конго. Одной из составляющих капоэйры, являются традиция и культура, которую рабы привезли с собой. У некоторых африканских племен существовал обряд "Танец зебр". В этом танце молодые воины вступали в ритуальный бой друг с другом. Этот танец в сочетании с некоторыми другими боевыми традициями африканских племен лег в основу капоэйры [7].

Из истории известно, что капоэйра родилась в стремлении рабов к свободе, как инструмент борьбы с поработителями. В капоэйре много ударов ногами, низких стоек, уходов и уклонов в сочетании со стойками на руках и голове [2].

Важнейшим поворотным моментом развития капоэйры, стало подписание Золотого Закона в 1888 г., который отменил рабство. Нужно отметить, что ввоз рабов был запрещён ещё раньше – в 1850 г. законом Кейроза, но на протяжении ещё почти сорока лет работорговля продолжалась нелегально. Хотя

официально все индейцы, чернокожие и метисы были уравнены в правах с европейцами, но дискриминация по-прежнему процветала [3].

Первым шагом в истории развития капоэйры стало именно то, что ожесточенные и обездоленные рабы, которые ранее полностью зависели от плантаторов, теперь должны были как-то заботиться о себе, поэтому не редкими случаями были объединения в банды. Именно капоэйра стала грозным оружием в руках бандитов. Правительство воспринимало капоэйру как бандитизм. Поэтому, в 1892 г. практика капоэйры была запрещена первой конституцией Бразильской Республики. В начале XIX-го столетия был издан указ об организации полицейских сил, задачей которых была борьба с капоэйристами, ведь термин "капоэрист" был синонимом "разбойника". Обладая смертоносной техникой ведения боя, капоэристы были хорошо востребованы политиками и богатыми людьми в качестве наемных убийц и охранников. Используя свои знания капоэйры для грабежа, разбоя и воровства, они скрывались, когда полиция пыталась их задержать [2, 5]. Несмотря ни на что, мастера капоэйры, продолжали тайно собираться со своими учениками для обучения их этому древнему искусству. В этот период появилась традиция давать второе имя - «Прозвище», сохранившаяся по сей день. «Прозвище» использовалось человеком во время тренировок и «Роды», для конспирации от полиции. Под названием «Рода» подразумевали круг, образуемый участниками, в котором играют капоэйристы.

Также в тот период в капоэйре стал использоваться «беримбао» (барабан), цель которого было ввести в заблуждение полицию, которая неожиданно приезжала во время «Роды». На нем музыканты начинали играть специальный ритм «Кавалариа», что было сигналом для игроков и зрителей разбежаться, а те кто по каким то причинам оставались на месте «Роды», просто начинали танцевать вполне безобидный танец [8].

В 1930 году военный переворот изменил политическую ситуацию в стране. Капоэйра, как проявление народной культуры, оказалась в более благоприятном положении, став легитимным боевым искусством и у капоэйристов появилась возможность больше не скрывать свои занятия.

В 1937 г. капоэйра получает официальное признание со стороны Национальной конфедерации спорта: в городе Сальвадоре была зарегистрирована первая школа капоэйры – Региональный центр физической культуры – под руководством мастера Бимба (настоящее имя Мануэль дос Рейс Мачадо, 1900–1974). Присутствующее в названии школы слово «regional» со временем стало использоваться как название стиля, разработанного мастером Бимба [4].

В 1941 г. мастер Пастинья (Винсенте Феррейра Пастинья, 1889–1982) основал Спортивный центр капоэйры ангола. Так было положено начало официальному развитию еще одного стиля капоэйры – ангола. Если Местре Бимба придавал большое значение боевым аспектам капоэйры, то Местре Пастинья всегда подчеркивал её традиционно ритуальный и игровой характер. Мастера Бимба и Пастинья – это две ключевые фигуры в истории современной капоэйры [3, 7].

В связи с популяризацией и развитием капоэйры в Европе и СНГ, стали проводиться фестивали по капоэйре.

Впервые капоэйра в Украине появилась в середине 90-х годов XX века.

В настоящее время в Украине существует множество групп, как независимых, так и представляющих различные международные школы капоэйры. Самыми известными и многочисленными группами, которые имеют филиалы в нескольких городах Украины, на сегодняшний день являются Rabo de Arraia, Grupo Senzala de Capoeira, Grupo Axe Capoeira, Expressao Paulista de Capoeira, UNICAR, Capoeira angola em Kiev (FICA) и другие. Многие из преподавателей этих групп получили свой капоэйристический опыт в Бразилии.

Ежегодно в Украине проводятся несколько семинаров бразильских преподавателей разных групп. Причем, начиная с 2006 года не только в Киеве, но и в других городах Украины (Сумах, Луганске, Донецке, Краматорске, Днепропетровске, Запорожье и Харькове). Представители капозэйристских групп из Украины также принимают участие в зарубежных семинарах и международных встречах капозэйристов.

В 2006 году Министерством юстиции Украины была официально зарегистрирована Всеукраинская федерация Капозэйры. Эта некоммерческая организация объединяет игроков капозэйры из разных городов Украины. Главная ее задача – способствовать развитию капозэйры на Украине, повышению уровня квалификации преподавателей и учеников, содействовать в проведении семинаров, соревнований в Украине, а также участию отечественных капозэйристов в зарубежных семинарах и международных встречах. Одной из важнейших целей федерации является признание капозэйры, как официального вида спорта в Украине [6].

Выводы:

1. Капозэйра - национальный бразильский вид боевого искусства, которое возникло в XVII-XIX веке. Считается, что капозэйра пошла от африканских рабов, которые изучали капозэйро в качестве боя в танце и маскировали его под танец.

2. В 1937 года капозэйра получает официальное признание со стороны Национальной конфедерации спорта: в городе Сальвадоре была зарегистрирована первая школа капозэйры – Региональный центр физической культуры – под руководством мастера Бимба. В 1941 мастер Пастинья основал Спортивный центр капозэйры ангола. Так было положено начало официальному развитию еще одного стиля капозэйры – ангола. Мастера Бимба и Пастинья – это две ключевые фигуры в истории современной капозэйры.

3. В 2006 году Министерством юстиции Украины была официально зарегистрирована Всеукраинская федерация Капоэйры. Всеукраинская федерация капоэйры создана в целях содействия дальнейшему развитию капоэйры в нашей стране и становлению ее как официально признанного вида спорта. Федерация призвана служить объединению всех любителей капоэйры и способствовать тому, чтобы люди, посещающие занятия во всех секциях капоэйры могли рассчитывать на профессиональный уровень обучения, а преподаватели – на поддержку местных властей.

Стремительное развитие и распространение такого неолимпийского вида спорта как капоэйра, ещё раз доказывает, что этот вид спорта может стать новым альтернативным видом активности для людей всех возрастов со всего земного шара.

1. Мачадо, Антонио. Традиции, истоки и корни капоэйры [учебник] / Мачадо, Антонио- Ростов н / Д: Феникс, 2003 – 154 с.
2. Аргопулов П.В. История капоэйры [учебник] / П.В.Аргопулов – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2005 – 240 с.
3. Борисов И. Н. Книга о капоэйре [учебник] / И. Н.Борисов - М.: ФиС, 1962 – 200 с.
4. Маслов В. А. Тайны капоэйры. Энциклопедия восточных боевых искусств [учебник] / В. А.Маслов - М.: Гала Пресс, 2000 – 520 с.
5. Пучков С.Г. Традиция стиля капоэйры [учебник] / С.Г.Пучков - СП: Клан, 1994 – 160 с.
6. Ukrainian Federation of Capoeira // Режим доступа: <http://www.capoeira.kiev.ua/>.
7. Латинская Америка: Культура спорта // <http://www.americalatina.ru/>.

8. Энциклопедия Кругосвет: Универсальная научно-популярная онлайн-энциклопедия // Режим доступа: <http://www.krugosvet.ru/enc/sport/КАРОЕРА.html?page=0,0#part-197>.

ІСТОРІОГРАФІЯ РОЗВИТКУ НЕОЛІМПІЙСЬКОГО ВИДУ СПОРТУ «СКВОШ»

Саварець Є. Ю., магістрантка

Долбишева Н. Г., к.фіз.вих., декан факультету олімпійського та професійного спорту

Дніпропетровський державний інститут фізичної культури та спорту

Актуальність. Розвиток неолімпійського спорту поширюється з великою швидкістю з кожним роком та набуває популярності. Це цікаві та захоплюючі неолімпійські види спорту, що привертають до себе велику увагу не тільки молоді, а й дорослих. Серед них: хортинг, тхеквондо, акробатика, стрибки на батуті тощо. Не менш вагоме місце серед неолімпійських видів спорту займає сквош. На сучасному етапі розвитку світового спорту гра в сквош займає одне з провідних місць. Сквош – це ігровий вид спорту в закритому приміщенні. Назва гри походить від англійського слова «Squash» (роздавлений), що пов'язано з використанням у ній відносно м'якого пустотілого м'яча діаметром 40 мм, а її пращуром вважається гра в ракетки (rackets або racquets — американський варіант назви), в якій, на відміну від сквошу, використовується достатньо жорсткий м'яч. Гра індивідуальна для двох гравців, або в парах – для чотирьох.

В 1907 році Асоціація Tennis, Rackets & Fives зібрала засідання комітету, присвячене встановлення стандартів сквошу. Так з трьох видів спорту виник один, під назвою "Сквош". Сквош – спортивна гра, що полягає в почерговому

обміні ударами ракеток по м'ячу таким чином, щоб після кожного удару м'яч торкнувся передньої стінки корту. Мета гри - завдати удару по м'ячу, щоб суперник припустився помилки при своєму ударі або не зміг відбити м'яча. Гра в сквош ведеться спеціальними ракетками і м'ячем на корті, яким є прямокутне приміщення з рівними, гладкими, прозорими стінами різної висоти. Матч складається з трьох або п'яти партій, кожна з яких триває до того часу, поки один із суперників не набере 9 очок.

В останні роки значно збільшилося бажання вести здоровий спосіб життя, а також збільшився час дозвілля, доступного середньому класу. Багато людей вважають сквош ідеальним для збереження гарної форми, а не тільки для забави «ганяти м'яч по корту».

Існує перспектива розвитку даного виду спорту у суспільстві, й все більше людей виявляють бажання займатися ним.

Мета та завдання дослідження полягає у відстеженні історії становлення та розвитку сквошу як неолімпійського виду спорту.

Результати дослідження та їх обговорення. Історія становлення та розвитку неолімпійського виду спорту «Сквош» сягає своїм корінням в далеке минуле Англії, де він до цих пір є одним з найпрестижніших і найпопулярніших видів спорту.

У світі співіснують кілька варіантів гри в сквош. В американському «Хардболі» гра ведеться набагато більш жорстким м'ячем на корті іншого розміру. Існує парна версія сквошу: грають стандартним м'ячем, іноді на більш широкому корті. Так само існує більш схожа на теніс гра «Сквош-теніс» (Squash tennis). Сквош відрізняється від тенісу тим, що м'яч повільніше відскакує від підлоги, гравці повинні працювати швидше і вдарити по м'ячу сильніше, щоб повернути його до передньої стінки. Сквош вимагає фітнесу та інтелекту. Це спорт, де досвідчені гравці демонструють швидкість спринтера і

витривалість марафонця в поєднанні з винятковою спритністю і високою координацією.

Спочатку гра називалася Сквош-ракетки - через м'який, пустотілий (по-англійськи Squashable) м'яч, на відміну від твердого м'яча для гри в теніс. Сквош базується на п'яти різних іграх, де застосовувалися ракетки, рукавички та м'ячі. Його корені сягають до початку XVI століття. Ще у Франції в епоху Відродження діти розважалися, відбиваючи ракеткою м'яч від стін у вузьких провулках. У французьких монастирях ченці для гри використовували ребристі рукавиці, щоб перебивати м'яч через рибальську сіть, натягнуту поперек двору. Так з'явилися перші ракетки, що використовувалися для гри в сквош і теніс.

Сквош зародився в 1850-х роках в Англії. Спочатку була гра ракеткою, відома як Реал-теніс (Real-tennis). В неї грали твердим плетеним м'ячем і ракетками, які були набагато важчими, ніж сьогоденні ракетки для сквошу. Більшість правил, маркування корту і терміни цих ігор співпадають. Сучасний сквош був розроблений близько 150 років тому в англійській школі Харроуз, де хлопчики, які очікували своєї черги грати в реал-теніс, тренувалися поза кортом у відкритій області з трьома стінами. Можливо через шум та розбиті вікна від учнів зажадали застосовувати м'який м'яч, типу «сквош» (Squash - в перекладі з англійської «роздавлений»). Виявилось, що діти можуть робити з цим м'ячем такі речі, які не можливі з твердою кулею для гри в Реал-теніс. Деякі хлопчики стали настільки відданими цій новій грі, що продовжували грати в неї в підходящих надвірних будівлях. Незабаром були збудовані чотири корти у дворі. Щоб на невеликій території було зручніше рухатися, учні почали вкорочувати рукоятки ракеток.

Після Першої Світової війни безліч клубів Лондона будували свої корти. Спочатку сквош розвивався в різноманітних навчальних закладах, на приватних кортах, але з часом став набирати популярність в приватних клубах (наприклад в «Лондонському Королівському Автомобільному Клубі»), в рядах офіцерів

британських збройних сил, але єдині розміри кортів встановлені ще не були. У 1929 році була створена Асоціація сквошу, яка стала керівним органом гри в Англії. Сквош набув поширення в Америці та Канаді, а потім і у всьому світі.

В кінці ХХ століття сквош почав поширюватися по континентах, чому немало сприяли невеликі розміри корту. До початку масового будівництва доступних кортів у 1950 роках сквош був грою для еліти, а згодом – у 1969 році – Асоціація сквош перестала бути керівним органом гри, оскільки була сформована Міжнародна федерація сквошу, яка створила Інститут Відкритих Чемпіонатів. Спочатку до федерації входили сім членів-засновників: Англія, Австралія, Нова Зеландія, Пакистан, Південна Африка, Індія та Єгипет, але з часом багато країн приєдналися до неї, як повні або асоційовані члени.

Менший розмір корту для сквошу і м'ячі з меншим відскоком ускладнюють процес набору очок, на відміну від «ракетбола» (racquetball). М'яч повинен потрапити вище «тина» і не може бути легко «погашений». М'яч для сквошу виготовляють із гуми або бутилкаучуку, а на його поверхню наносять спеціальні точки червоного, синього чи жовтого кольорів. По ним судять про швидкісні параметри м'яча. Дві і одна точки жовті – це дуже повільна швидкість і просто повільна, червона – середній рівень швидкості і синя – надшвидкісний рівень. Перед грою м'ячки спеціально «прогрівають» за допомогою інтенсивних ударів об стіну, щоб стрибали краще.

Гра повністю змінилася після винаходу скляної задньої стіни, яка дозволила більшій кількості глядачів спостерігати матч. Суцільна скляна стіна, що була розроблена для всіх прозорих кортів - надалі званих «Золота рибка» - дозволила більш 3000 глядачам бачити ігри.

Пік популярності гри у сквош прийшовся на початок 1980 року. Хоча пізніше гравців у сквош поменшало, гра залишається популярною в багатьох куточках світу, особливо в Австралії, північно-східній частині Європи, Північній Америці, в Південно-Східній Азії, в Єгипті та ОАЕ. У 1980 році та у

1990 році рекорд встановили два пакистанських гравця: Джахангир Хан - десять разів поспіль вигравав відкритий чемпіонат Великобританії, а Джаншер Хан - вісім разів поспіль став першим на чемпіонаті світу. Між роками домінування двох Ханів, британський гравець Джон Баррінгтон виграв титул чемпіона світу шість разів, а Джеф Хунт з Австралії - вісім разів.

Сьогодні міжнародним адміністративним управлінням у світі сквошу займаються: WSF (World Squash Federation) – Всесвітня Федерація сквошу; PSA (Professional Squash Association) – Асоціація професійних гравців чоловіків; WISPA (Women's International Squash Players Association) - Асоціація професійних гравців-жінок.

У сквош тепер грають в 150 країнах у всьому світі. Розігруються також міжконтинентальні кубки зі сквошу, такі як: Азіатські ігри, Африканські ігри, Панамериканські ігри та Ігри Співдружності. На сучасному етапі розвитку гри у сквош існує багато федерацій зі сквошу у світі. Азіатська федерація сквошу була сформована за пропозицією Пакистану. Перша нарада «Сквош - Гра» країн Азії була проведена в Карачі 29 листопада 1980 року. Федерація сквош Океанії (OSF) була утворена в 1992 році в якості регіональної федерації в рамках членства у Світовій федерації сквошу (WSF) для покриття Океанії. Європейська федерація сквошу (ESF) була утворена у 1973 році для розвитку та просування сквошу всієї Європи. Сквош Федерація Африки (SFA) була утворена в серпні 1992 року та є філіалом Всесвітньої федерації сквошу.

В Амстердамі (Голландія) з 26 по 30 квітня 2005 року було проведено командний чемпіонат Європи зі сквошу. Вперше в історії незалежної України, наша країна була представлена на цих змаганнях. Чемпіонати України зі сквошу проводяться з 2006 року. Першим чемпіоном України на турнірі, що проходив у місті Дніпропетровськ, став Олександр Молодуха. На наступних трьох турнірах, які проходили в Одесі, перемогу отримали Роман Долинич -

віце-президент федерації сквошу України (2007) та двічі Костянтин Рибальченко (2008 і 2009).

Щорічно проводяться Чемпіонати світу для чоловіків, жінок і юніорів, як в особистому, так і в командному форматі. Також існує величезна кількість кваліфікаційних турнірів у молодіжному сквоші, для 12-річних і молодших, «ветеранів» (вік понад 45 років), «класиків» (вік понад 55 років).

Сквош був включений в програму Олімпійських Ігор та визнаний в 2005 році Міжнародним Олімпійським Комітетом на 117-й сесії МОК в Сінгапурі, але в програму Лондонської Олімпіади 2012 року не був включений.

Сьогодні сквош є розповсюдженим та престижним хобі у всьому світі, саме тому цей вид спорту заслуговує на велику увагу.

Висновки:

1. Сквош – це ігровий неолімпійський вид спорту в закритому приміщенні, а також спортивна гра, що полягає в почерговому обміні ударами ракетками по м'ячу таким чином, щоб після кожного удару м'яч торкнувся передньої стінки корту.

2. Історія становлення гри у сквош набула свого розвитку й в Україні. Чемпіонати України зі сквошу регулярно проводяться з 2006 року. Першим чемпіоном України на турнірі зі сквошу став Олександр Молодуха.

3. Програма сквошу у 2005 році визнана Міжнародним Олімпійським Комітетом та включена в програму Олімпійських Ігор.

1. Історія виникнення сквошу // Режим доступу: <http://www.squash.ua/en/info/7.html>

2. Міжнародна Асоціація Всесвітніх Ігор // Режим доступу: <http://www.theworldgames.org/>

3. Спортивний Комітет України // Режим доступу: <http://scu.org.ua/>

4. Сквош-Клуб України // Режим доступу: <http://www.squash.ua/>
5. Сквош - Гра // Режим доступу: <http://www.squash-game.ru>

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ ЗІ СПОРТИВНИХ ТАНЦІВ

Шевченко А.О., Васін О.Є., студенти

*Зенкова А.М., ст. викладач кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту, Сороневич І.М., зав. циклу спортивного танцю, Калужна О.М., викладач кафедри спортивних видів гімнастики і танців
Національний університет фізичного виховання і спорту України*

Актуальність. Протягом багатьох років танці були однією із найбільш популярних форм дозвілля людей різного віку та статі у всьому світі. Широке географічне поширення мали численні конкурси та фестивалі з бального танцю, які з часом отримали статус спортивних змагань [1, 2].

Відлік часу існування саме спортивних танців починається з 20 жовтня 1990 р., коли «Рада танцю» була перейменована в Міжнародну федерацію танцювального спорту. Саме з цього часу 5 танців Європейської та 5 танців латиноамериканської програми стали видом спорту. У 1997 р. Міжнародна федерація спортивних танців була визнана Міжнародним олімпійським комітетом. Ця подія стала кульмінацією розвитку танцювального спорту у світі та Україні, а організація змагань стала важливою частиною розвитку виду спорту [1].

У зв'язку з цим вивчення та аналіз особливостей організації змагань та принципів їх проведення є одним із основних та актуальних напрямків розвитку спортивного танцю.

Мета дослідження - визначення особливостей організації та проведення змагань у спортивних танцях.

Завдання дослідження:

1. охарактеризувати особливості розподілу на вікові категорії у змаганнях зі спортивних танців;
2. розкрити особливості проведення змагань у спортивних танцях;
3. визначити найбільш значущі змагання на міжнародному та національному рівнях.

Результати дослідження та їх обговорення. Спортивні танці - група парних танців, що має національні витоки і водночас сформовану сучасну систему змагань.

Формуючи початкову програму змагань з усіх парних танців були відібрані найцікавіші, з точки зору емоційного і ритмічного змісту музики, танці, в яких можна було створити найбільш глибокий і цікавий художній образ [2].

Змагання зі спортивних танців можуть складатися з 2 і більше програм (рис. 1).

Розрізняють три основні танцювальні програми: Латиноамериканську, Європейську та їх поєднання - 10-ть танців. Кожна програма включає п'ять танців, навіть танці однієї програми суттєво відрізняються технікою як базових (близько 50 фігур в кожному танці), так і ускладнених фігур (близько 100, а також їх дозволені комбінації), стилем, характером виконання та емоційним забарвленням.

Особливістю змагальної вправи є те, що технічні елементи з'єднані у цілісну танцювальну композицію (власна змагальна композиція для кожного з п'яти танців певної програми) виконуються під музичний супровід із заданим специфічним та складним ритмом, який регламентується правилами Міжнародної федерації танцювального спорту

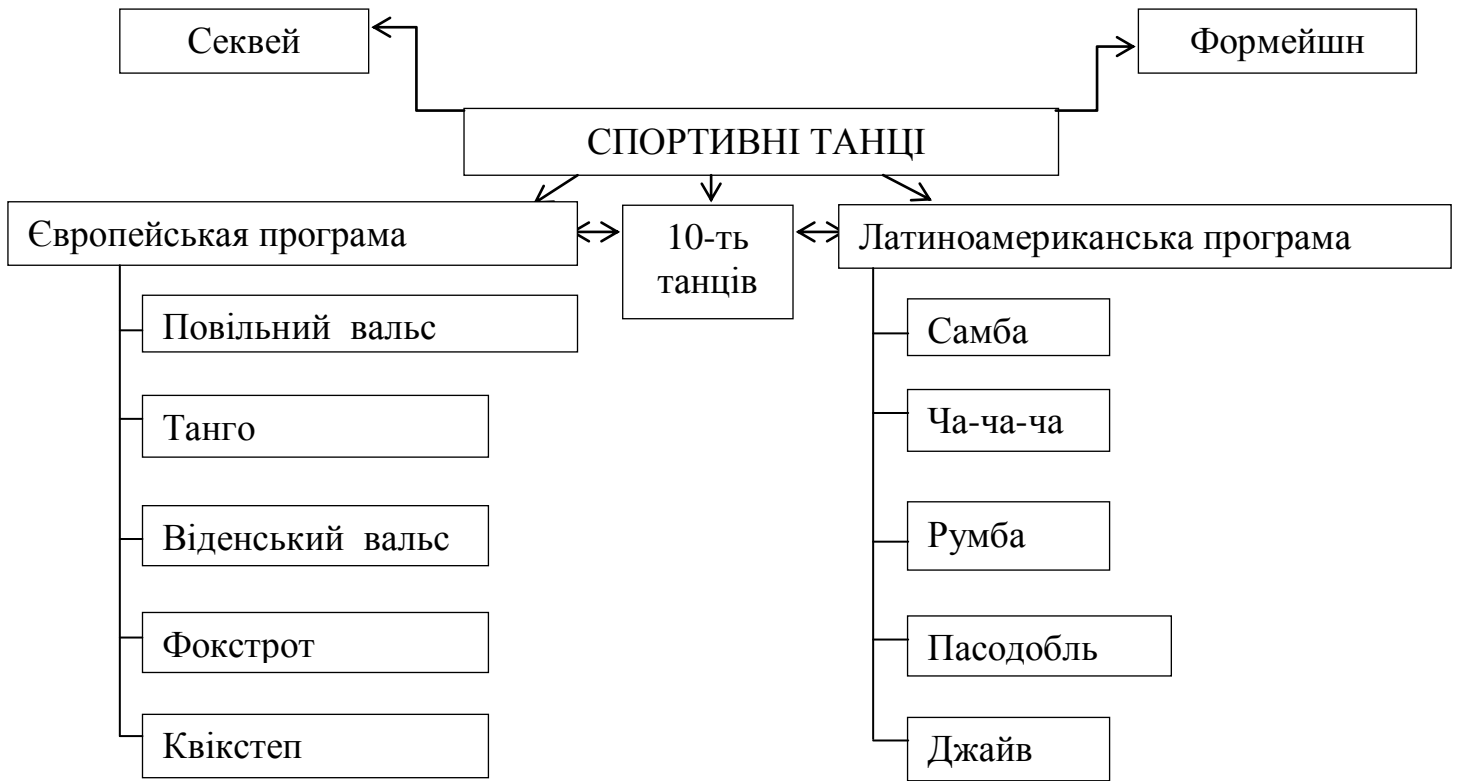

Рис.1. Змагальні дисципліни у спортивних танцях

Танцювальна композиція триває від 90 до 105 с. У фінальній частині змагань п'ять танців конкурсної програми (Латиноамериканської чи Європейської) виконуються один за одним, з перервами на відпочинок від 10 до 20 с.

Слід зазначити що особливістю проведення змагань зі спортивного танцю також є чергування та етапність виконання змагальної програми. В залежності від рангу змагань та кількості учасників у віковій категорії, одна танцювальна пара може виходити на паркет від 15 до 30 разів. Змагання можуть проходити у декілька етапів та декілька днів.

Велика кількість учасників, що одночасно знаходяться на паркеті вимусила організаторів розділяти їх на тури та заходи, сформувавши унікальну особливість змагань зі спортивного танцю – безперервність проведення (рис. 2).

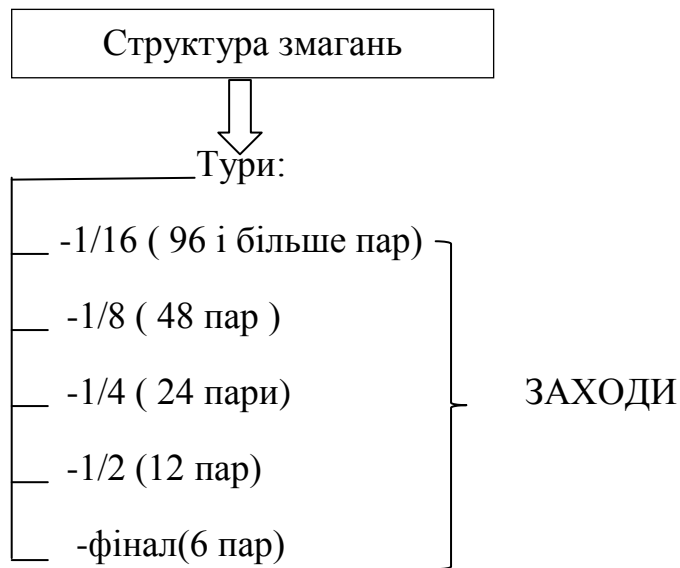

Рис. 2 Структура змагань зі спортивного танцю

В залежності від кількості учасників змагання можуть починатися з таких раундів: 1/2 (12 пар), 1/4 (24 пари), 1/8 (48 пар) 1/16 (96 пар) і т.д. Ці раунди називаються відбірковими. Час між відбірковими турами організатор турніру визначає самостійно виходячи з кількості категорій і пар. У відбіркових турах пари діляться на заходи, що виступають один за іншим. Відповідно, чим більше пар, тим більше заходів на які вони поділяються. Поки один захід танцює, інший чекає своєї черги, налаштовуючись на виступ. Звичайно ж, пройшовши всі тури, найсильніші 6 пар потрапляють в останній раунд - фінал.

Аналіз офіційних змагань зі спортивних танців дозволив стверджувати, що всі вони проводяться з розподілом, на специфічні для виду спорту вікові категорії (табл. 1) [3-5].

Таблиця 1.

Вікові категорії спортсменів-танцюристів

Категорія	Повна назва категорії	Вік спортсменів
Юв-1	Діти 1(Ювенали-1)	9 років та молодші
Юв-2	Діти 2 (Ювенали-2)	10-11 років
Юн-1	Юніори 1	12-13 років
Юн-2	Юніори 2	14-15 років
М	Молодь	16-18 років
Д	Дорослі	19 років та старші
С	Сеньйори	35 років та старші

Також специфікою змагань зі спортивного танцю є прийнята диференціація за класами майстерності: E, D, C, B, A, S, M. Де початковим та, відповідно, найпростішим є клас E, найвищим – клас M (табл. 2). Лише рейтингові бали дозволяють спортсмену покинути нижчу категорію та перейти до вищої. Проте аналіз регламентів сучасних змагання зі спортивного танцю показав, що сучасні турніри все менше звертаються до проведення змагань з нижчих класів, фокусуючись на спортсменах класів M.

Таблиця 1.2.

Класифікаційні групи спортсменів-танцюристів

№ групи	Вікова категорія	Дозволені класи майстерності
1	Діти 1(Ювенали-1)	E, D
2	Діти 2 (Ювенали-2)	E, D, C
3	Юніори 1	E, D, C, B
4	Юніори 2	E, D, C, B, A
5	Молодь	E, D, C, B, A, S
6	Дорослі	E, D, C, B, A, S, M
7	Сеньйори	E, D, C, B, A, S, M

Особливості вікових категорій та класів майстерності визначають два типи змагань: турніри відкритого класу (змагаються спортсмени однієї вікової

категорії, але різних класів майстерності), турніри визначеного класу (змагаються спортсмени одного класу та однієї вікової категорії), комбіновані турніри (різні вікові категорії та різні класи майстерності). Танцюристи високої майстерності виступають не на всіх турнірах, обираючи переважно найпрестижніші з них.

Аналіз сучасної системи міжнародних змагань зі спортивного танцю дозволив визначити, що існує три найголовніших турніру, що проходять у Великобританії: «International Championship» (09-11.10), «UK Open Championship» (17-19.01), «Blackpool Dance Festival» (24.05-01.06). Танцюристи усього світу прагнуть виступати на цих турнірах. Відповідно, результати цих турнірів цінуються більше, ніж всі інші.

Проте виступи лише на трьох турнірах та на відбіркових змаганнях є недостатніми для танцюристів, тому спортсмени обирають кращі турніри своєї країни. В Україні до них відносять: «Перша Столиця відкриває сезон» (09.10. м. Харків), «Kyiv Open» (26-27.11., м. Київ), «Ukrainian Open» (12-13.02. м. Київ), «Парад Надій» (27-28.02. м. Київ), «Чемпіонат України» (24-25.03. м. Київ), «Київський вальс» (07.04 - 08.04. м. Київ). Звичайно, існує низка інших турнірів, але, як правило, танцюристи використовують їх для підготовки до головних змагань.

Наші подальші дослідження будуть спрямовані на аналіз особливостей проведення вищеперерахованих турнірів зі спортивного танцюю з метою виявлення специфіки проведення змагань різних рівнів.

Висновки :

Спортивні танці - це спорт, який з кожним днем стає все популярнішим. Танцювальні телепроекти і різні шоу подобаються глядачам і тут же мотивують їх підшукати найближчу танцювальну школу і почати займатися танцями.

Особливості проведення змагань із сучасних спортивних танців включають специфічні вікові категорії ("сеньйори", "дорослі", "молодь",

"юніори", "Ювенали") та класи (Е, D, С, В, А, S, М). Поділ на категорії здійснюється для того, щоб тренер міг дати ту інформацію учням, яку вони зможуть адекватно сприйняти і запам'ятати, а це, набагато легше, коли група, приблизно, одного віку.

Організаційні особливості розподілу спортсменів на тури та заходи обумовлені великою кількістю учасників змагань та специфікою виду спорту. Так, всім спортсменам не доводиться приходити на один і той же час і чекати своєї черги, яка була б величезною, також поділ на заходи дозволяє суддям легше справедливо визначити кращих спортсменів. А в головних міжнародних змаганнях («International Championship», «UK Open Championship», «Blackpool Dance Festival») – спортсмени залишаються без додаткового поділу, так як змаганнями завчасно визначено участь у змаганнях найсильніших танцюристів світу.

1. Бернадская Д. П. Развитие спортивного танца как вида спорта в Украине // Современный Олимпийский спорт и спорт для всех : мат. 11 Междунар. науч. Конгресса : в 4 ч. – Минск. – 2007. – Ч. 1. – С. 52-54.

2. Блинникова Г. Ю. Учебные композиции в подготовке спортсменов-танцоров в латиноамериканской программе // Спортивные танцы. – М. : РГАФК. – 2000. – Бюлл. №4 (12). – С. 16-21.

3. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. В. Волков. – К.: Олимпийская литература. – 2002. – 293 с.

4. Ганеева М. А. Рекомендации по учету возрастных особенностей в детских коллективах бального танца // Спортивные танцы. – М. : РГАФК. – 1999. – Бюлл. №2 (4). – С. 19-20.

5. Ганеева М. А. Использование игрового метода в музыкально-ритмической подготовке спортсменов-танцоров 7-10 лет // Спортивные танцы. – М. : РГАФК. – 1999. – Бюлл. №5 (7). – С.25-42.

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ, СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІСТИЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СПОРТУ

БУЛЕНОК А.Ю., ГОНЧАРЕНКО Е.В.

КОННЫЙ СПОРТ, КАК ФАКТОР СОЦИАЛЬНОЙ АДАПТАЦИИ ЛИЦ С
ОСОБЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ..... 6

ГЛАДЕНКО М.В., ДОЛБИШЕВА Н.Г.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ У
ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ..... 11

КОВАЛЕВА Р., ЄРМОЛОВА В.М.

ЮНАЦЬКІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ..... 18

КРАСНЯНСКИЙ К.В., РАДЧЕНКО Л.А.

ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ ФЕХТОВАНИЯ НА ТЕРРИТОРИИ
УКРАИНЫ..... 22

КРІЛЬ І.М., ПІТИН М.П.

ОСВІЧЕНІСТЬ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТЕОРІЇ ОЛІМПІЗМУ... 27

МАРТИНЮК О.С., КЛИКАВКА К.А.

РОЗВИТОК ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В КИЇВСЬКІЙ РУСІ ПІД ВПЛИВОМ
ВПРОВАДЖЕННЯ ХРИСТІЯНСТВА..... 33

ОВСІЄНКО А., ЄРМОЛОВА В.М.

ПАРАЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ – ОДНА З ФОРМ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ОСІБ З
ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ..... 37

ПОДГУРСКИЙ С.Э., ЛЯХ-ПОРОДЬКО А.А.

РАЗВИТИЕ ИЗОМЕТРИЧЕСКОЙ ГИМНАСТИКИ И ЕЁ СОВРЕМЕННОЕ
ПРОЯВЛЕНИЕ В АТЛЕТИЧЕСКОМ МНОГОБОРЬЕ..... 42

ПРИБЫЛЬСКАЯ Т.В., МАРИНИЧ В.Л.

ВСЕМИРНЫЕ ИГРЫ: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В МИРЕ..... 48

СЕРДЮК М.Г., РАДЧЕНКО Л.А.

УЧАСТИЕ УКРАИНСКИХ СПОРТСМЕНОВ В ИГРАХ ОЛИМПИАД И ЗИМНИХ
ОЛИМПИЙСКИХ ИГРАХ..... 54

УЛАН А., ГОНЧАРЕНКО Е.В.

ВОЛОНТЕРСТВО В СПЕЦИАЛЬНЫХ ОЛИМПИАДАХ..... 59

ХАСАЯ А.Д., КОГУТ И.А.

НАПРАВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВОЛОНТЕРОВ НА КРУПНОМАСШТАБНЫХ
МЕЖДУНАРОДНЫХ СОРЕВНОВАНИЯХ..... 63

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ, ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СПОРТУ

БАБИЙЧУК А.А., ДЬЯЧЕНКО А.Ю.	
КОМПЛЕКТОВАНИЕ ЭКИПАЖЕЙ В АКАДЕМИЧЕСКОЙ ГРЕБЛЕ.....	69
ГАБРИЛЬЧУК І.В., ГАЛУШКО В.В., БРІСКІН А.Ю., ПІТИН М.П.	
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ АКАДЕМІЙ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ.....	74
ДУМА В., НАГОРНАЯ В.О.	
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМЕ ПОДГОТОВКИ ЮНЫХ ВОЛЕЙБОЛИСТОВ.....	80
КЛИМЕНКО С.П., БАЛАН Б.А.	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФУТБОЛІСТІВ У ПРОФЕСІЙНИХ КОМАНДАХ...	84
ЛЕВЕНКО В.А., ШИНКАРУК О.А.	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ПРОГРАММ В ПОДГОТОВКЕ ЮНЫХ ШАХМАТИСТОВ.....	90
ЛИ ЧУАНЬ, ДЬЯЧЕНКО А.Ю.	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОЦЕНКИ ТЕХНИКО-ТАКТИЧЕСКИХ ДЕЙСТВИЙ СПОРТСМЕНОВ В БАСКЕТБОЛЕ С УЧЕТОМ СОВРЕМЕННЫХ ТЕНДЕНЦИЙ РАЗВИТИЯ ВИДА СПОРТА.....	95
ЛЫШКО И.Ю., ЕРЕМЕНКО А.А.	
КОРРЕКЦИЯ МАССЫ ТЕЛА У СПОРТСМЕНОВ ВЫСОКОЙ КВАЛИФИКАЦИИ В СПОРТИВНЫХ ЕДИНОБОРСТВАХ.....	100
МАЗУР А.В., ДЯЧЕНКО А.Ю.	
РОЗВИТОК ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИЛОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ АКАДЕМІСТІВ.....	104
ПРИШЛЯК Н.А., РАДЧЕНКО Л.О.	
ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ.....	110
РУСІН О.О., МІЧУДА Ю.П.	
ПРАВОВІ ВАЖЕЛІ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ВОЛОНТЕРСТВА У СПОРТІ..	115
СЛУГИН А.А., БОРИСОВА О.В.	
ВЕБ-САЙТ КАК ПЕРСПЕКТИВНЫЙ ИСТОЧНИК ДОХОДА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ СПОРТЕ.....	119
СМИРНОВА В.В., МИЧУДА Ю.П.	
ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА СПОРТИВНО-ЗРЕЛИЩНЫХ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ РЫНКА.....	125

СМИРНОВСЬКИЙ С.Б., БРИСКІН Ю.А.

ПРОБЛЕМИ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ
ФЕХТУВАЛЬНИКІВ..... 130

ТИМОШКОВ Є.Л., БАЛАН Б.А.

АНАЛІЗ УЧАСТІ ФУТБОЛІСТІВ 19-21-РІЧНОГО ВІКУ В ОФІЦІЙНИХ МАТЧАХ
В ПРОВІДНИХ КОМАНДАХ ЄВРОПИ..... 136

ТОПОЛ А.А., ШИНКАРУК О.А.

ФОРМИРОВАНИЕ СИНХРОННОСТИ В ГРУППОВЫХ УПРАЖНЕНИЯХ
КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ ГИМНАСТОК..... 142

ТЮТЮН Е.А., ШУЛЬГА Л.М.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕХНИКИ ПЛАВАНИЯ ЮНЫХ ПЛОВЦОВ ПУТЕМ
НАПРАВЛЕННОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ НА КИНЕМАТИЧЕСКУЮ СТРУКТУРУ
ГРЕБКА..... 147

УСТЕНКО Б.В., МИЧУДА Ю.П.

ИСТОЧНИКИ ФИНАНСИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ФУТБОЛЬНЫХ
КЛУБОВ..... 151

ХУДИЯШ А.А., ХОЛОДОВА О.С.

ОБОСНОВАНИЕ ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫХ ЗАНЯТИЙ
РОЛИКОБЕЖНЫМ СПОРТОМ С ДЕТЬМИ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО
ВОЗРАСТА..... 157

ЧАЛЫЙ К., ГОНЧАРЕНКО Е.В.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ТРАНСФЕРНОЙ ПОЛИТИКИ В ФУТБОЛЕ..... 162

ШУПИЛОВА Я.В., ДОЛБЫШЕВА Н.Г., БОРИСОВА Ю.Ю.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕХНИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ
СПОРТСМЕНОВ, ЗАНИМАЮЩИХСЯ ЭСТЕТИЧЕСКОЙ ГИМНАСТИКОЙ..... 168

ЩЕЛИНСКАЯ Я.Э., НАГОРНАЯ В.О.

КОНТРОЛЬ ПСИХО-ФИЗИОЛОГИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ СПОРТСМЕНОВ В
БИЛЬЯРДНОМ СПОРТЕ..... 174

ЯРМОЛЕНКО М.А., ДЬЯЧЕНКО А.Ю.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРУКТУРЫ СОРЕВНОВАТЕЛЬНОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПОРТСМЕНОВ В ГРЕБЛЕ НА
БАЙДАРКАХ НА ДИСТАНЦИИ 1000 М..... 177

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОКРЕМИХ ВИДІВ СПОРТУ

БЛИК О.Л., БРІСКІН А.Ю., ПТИН М.П. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ В АВТОСПОРТІ (НА ПРИКЛАДІ «ЧЕМПІОНАТУ СВІТУ З РАЛІ»)	183
ГОРБАЧ Б.Н., ЗЕНКОВА А.Н. СОВРЕМЕННОЕ ПОЛОЖЕНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СПОРТИВНЫХ ТАНЦЕВ	189
ГРИЦЕНКО А.Б., КОГУТ И.А., ГОНЧАРЕНКО Е.В. ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ ФЕХТОВАНИЯ	194
ДІДУХ В.П., КОГУТ І.О. ІСТОРИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОГО ВОЛЕЙБОЛУ В УКРАЇНІ	200
КУЗОВЕНКО М.В., ЛЯХ-ПОРОДЬКО А.А. РАЗВИТИЕ ЖЕНСКОГО ФУТБОЛА В УКРАИНЕ	205
ПРИБЫЛЬСКАЯ Т.В., МАРИНИЧ В.Л. СИНХРОННЫЕ ПРЫЖКИ НА БАТУТЕ В ПРОГРАММЕ ВСЕМИРНЫХ ИГР	210
САВАРЕЦЬ А.Ю., ШУЛЬГА А.С. ИСТОРИЯ ВОЗНИКНОВЕНИЯ КАПОЭЙРЫ И ЕЕ РАЗВИТИЕ В УКРАИНЕ	216
САВАРЕЦЬ Є.Ю., ДОЛБИШЕВА Н.Г. ІСТОРІОГРАФІЯ РОЗВИТКУ НЕОЛІМПІЙСЬКОГО ВИДУ СПОРТУ «СКВОШ»	223
ШЕВЧЕНКО А.О., ВАСІН О.Є., ЗЕНКОВА А.М., КАЛУЖНА О.М., СОРОНОВИЧ І.М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ ЗІ СПОРТИВНИХ ТАНЦІВ	229

Спорт та сучасне суспільство: Збірник наукових праць молодих вчених та матеріалів VI Відкритої студентської конференції лютого 2013 р. / НУФВСУ. — К.: Інтер Сервіс, 2013. — 240с.

«СПОРТ ТА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО»

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
та матеріалів VI Відкритої студентської конференції**

Підписано до друку 19.02.2013 р.
Формат 60*84/8. Тираж 200 екз. Зам № 060313
Ум. друк. арк. 15,7 Друк цифровий
Папір офсетний.
Видавництво ТОВ «НВП «Інтерсервіс»
г. Киев, ул. Бориспольская, 9